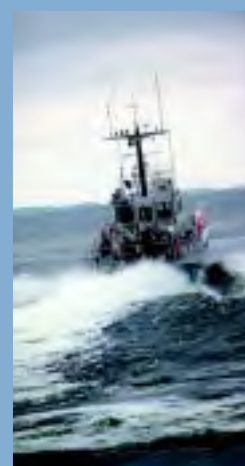

ÖVER SIKTS PLAN

Fördjupning för Piteå stadsbygd

Antagen av kommunfullmäktige i oktober 2001

PITEÅ KOMMUN

innehåll

Förord.....	3
Sammanfattning	4
Inledning KAP1	10
Utvecklingsidé/utgångspunkter KAP 2	15
Näringsliv och sysselsättning KAP 3	21
Utbildning och kompetens KAP 4	49
Infrastruktur KAP 5	55
SärprägelN NATUR-KULTUR-SMÅSTAD KAP 6.....	72
Omsorg - trygghet KAP 7	82
Boende KAP 8	89
Värdefulla ämnen och material KAP 9	97
Energi KAP 10	101
Avfall och återvinning KAP 11	106
Vattenanvändning KAP 12	108
Miljö- och riskhänsyn KAP 13	113
Mellankommunala frågor KAP 14	119
Riksintressen KAP 15	122

För ytterligare information, kontakta:
Helene Röckner och/eller Anna-Karin Lundberg, tel. 0911-960 00 vx

Detta dokument hittar du också under
www.pitea.se

Förord

Dokumentet som du just nu håller i din hand är Piteås nya översiktsplan – vår utvecklingsplan som visar vår viljeinriktning mycket långt fram i tiden. Översynen av den kommunomfattande översiktsplanen kommer att ske i två steg, varav Piteå stadsbygd nu är färdigställd. Härnäst kommer arbetet på landsbygden att ta vid.

Vi har fördjupat arbetet med de utvecklingsområden som vi anser viktigast för Piteås framtida utveckling, nämligen näringsliv, utbildning, infrastruktur, trygghet, boende och särprägel.

En ambition har varit att hålla översiktsplanearbetet öppet för många att medverka i. Insyn och delaktighet har varit nyckelord. Under arbetets gång har vi prövat nya arbetsformer för att få med många människor i arbetet. Vi vill tacka alla er pitebor – gymnasieelever, dagisbarn, företagare, föreningsmänniskor m fl – som bidragit med era tankar och idéer i arbetet med att skapa Piteås utvecklingsplan.

Vår grundvision är att Piteå ska vara den trygga småstaden där det är attraktivt att leva och bo. Kvalitet i utbildning och kompetens och en god miljö är hörnstenar i utvecklingen. Pitebornas delaktighet i samhällsbyggandet med särskild betoning på de ungas engagemang är en viktig förutsättning för en gynnsam utveckling.

Min förhoppning är att vi alla känner att vår nya översiktsplan är ett gemensamt dokument som skall ligga till grund för förverkligandet av Vårt Framtid Piteå.

Piteå i november 2001

Eleonor Klockare
Kommunstyrelsens ordförande

Sammanfattning

För Piteå utgör översiktsplanen kommunens utvecklingsplan. Inom sex områden som är särskilt viktiga för Piteås utveckling har arbetet fördjupats; Näringsliv och sysselsättning – Utbildning och kompetens – Infrastruktur – Särprägel (natur, kultur, småstad) – Omsorg och trygghet och Boende.

I detta avsnitt av översiktsplanen görs en sammanfattning av varje kapitel och ett resonemang kring hur översiktsplanen bidrar till att uppfylla miljömål, jämställdhetsmål samt barnkonventionen.

Utvecklingsidé/utgångspunkter

Visionen är att Piteå ska vara den trygga småstaden där det är attraktivt att leva och bo. Kvalitet i utbildning och kompetens och en god miljö är hörnstenar i utvecklingen. Pitebornas delaktighet i samhällsbyggandet med särskild betoning på de ungas engagemang är en viktig förutsättning för en gynnsam utveckling.

Uppfylls vår vision kan vårt planeringsmål för befolkningsutvecklingen på 45 000 personer år 2020 infrias. Detta innebär en befolkningsökning på i genomsnitt 200 personer per år.

Översiktsplanen är ett av de styrinstrument som kan användas för att förverkliga kommunens visioner samt nationella mål såsom miljömål, alla människors lika rätt och ett samhälle planerat utifrån barnets bästa.

Enligt unga människor i Piteå är det följande frågor som är viktiga: busstrafiken, arrangemang och ungdomens hus.

Inflyttarna till Piteå uppger att boendemiljön och tryggheten var de två viktigaste faktorerna när de valde Piteå till sin bostadsort.

Den åtgärd som föreslås i detta avsnitt är att arbeta fram indikatorer/nyckeltal för att säkerställa att åtgärderna som föreslås i översiktsplanen bidrar till att uppfylla miljömålen, barnens bästa och bättre jämställdhet. Det är självfallet avgörande att översiktsplanen kan tydliggöras och spridas för att föreslagna åtgärder skall bli verklighet. Det handlar i grunden om att de måldokument vi har blir kända av många och möjligheten ökar därmed att vi uppnår dem.

Näringsliv och sysselsättning

Näringslivsprogrammet med nuläge och visioner beskrivs inledningsvis relativt utförligt utifrån de huvudområden som utpekats som de viktigaste för Piteå i framtiden; nämligen forskning, industri, musik, multimedia, infocom och upplevelsenäringen.

Under näringslivsavsnittet har ambitionen varit att tydliggöra de nuvarande och framtida så kallade verksamhetsområdena, tidigare benämnda industriområden. För varje verksamhetsområde anges vilken typ av verksamhet som är lämplig just för det specifika området för att undvika störningar i form av luftföroreningar, buller, trafikproblem m.m. för närboende samt mellan olika verksamheter.

Verksamhetsområdena är med något undantag placerade längs kollektivtrafikstråken. Detta tydliggörande av verksamhetsområdenas inriktning med bättre framförhållning och styrning av verksamheter, hoppas vi bidrar till att uppfylla miljömålen.

I vissa områden, där störningar inte föreligger, är boende och verksamheter integrerade för ett bättre nyttjande av befintlig infrastruktur och för att minska trafikarbetet. Dessa åtgärder bidrar till att uppfylla nationella miljömål.

Rennäringsens intressen har redovisats tydligare än tidigare. Dessutom föreslås kontinuerliga samråd mellan samebyarna och kommunen, vilket bidrar till ökat inflytande mellan olika grupper.

Näringslivets utveckling i framtiden väntas bli positiv och framförallt inom tjänstesektorn väntas antalet arbetstillfällen öka.

▮ Utbildning och kompetens

Detta område har inte tidigare funnits med i översiktsplanen men eftersom utbildning och kompetens är en viktig hörnsten för att Piteå skall utvecklas har det en naturlig plats i vår översiktsplan. Visionen är att all utbildning i vår kommun håller så hög kvalitet att Piteå upplevs som en attraktiv kommun att leva och bo i. Värt att notera är att Piteå i förhållande till andra medelstora städer har lägst antal elever per enhet, dvs fler skolenheter än andra kommuner. Bland utmaningar och prioriteringar finns bl. a. en ökad satsning på elevdemokrati, vuxenutbildning och fler högskoleplatser, vilka bidrar till ökad jämställdhet. Nya arbetssätt med barnens delaktighet i besluten samt satsning på språkutveckling borde medföra att barnens bästa beaktas i högre grad än tidigare.

▮ Infrastruktur

I detta kapitel beskrivs infrastrukturen inom området samt de brister de har utifrån bl a nationella mål/visioner och kommunala mål. Nytt i denna översiktsplan jämfört med den tidigare är bl. a. att den framtida Norrbottenbanan föreslås lokaliseras enligt mittalternativet.

Åtgärderna som förslås i detta avsnitt ska minska det totala trafikarbetet till förmån för gång- och cykeltrafik, kollektivtrafik samt järnväg vilket i sin tur bidrar till att miljömålen uppfylls. Trafikplaneringen präglas idag av ett synsätt där omsorgen om de oskyddade trafikanterna har ökat i betydligt. Funktionshindrades behov ska särskilt beaktas i planeringen. Kvinnors, barns och äldres trygghet beaktas genom särskild omsorg

vid planering. T. ex. bör trånga, mörka gatumiljöer undvikas vid planering av gång- och cykelvägar. Åtgärderna ovan bidrar till ökad jämställdhet och att barnens bästa i högre grad än tidigare sätts i första rummet.

▮ Särprägel

I detta avsnitt behandlas områdena natur, kultur och småstad.

Stadsbygden inrymmer många fina natur- och friluftsområden med höga naturvärden och flera olika naturtyper. Gröna områden i och i anslutning till staden har ekologisk, social och kulturell betydelse. Följande åtgärder bidrar till att miljömålen nås: reservatsbildning för fyra områden, hänsynsområden för naturvärden har identifieras och att en grönstrukturplan ska arbetas fram. Jämställdhetsaspekten och barnens bästa tillgodoses genom att grönområden och strövområden säkerställs nära bostäder.

Kultur- och fritidsverksamheterna ger piteborna glädje, njutning och inspiration till ett rikare liv. Enligt gjorda fritidsvaneundersökningar prioriterar piteborna allra mest att vara ute i skog och mark. Exempel på åtgärder som föreslås i detta avsnitt:

- förslag på fördjupat samarbete mellan olika aktörer för utvecklingen av kultur- och fritidsverksamheterna.

- vid om- och nybyggnader av kommunala lokaler bör alltid kravet på bostadsnära mötesplatser finnas med.

Konsekvenserna av de åtgärder som föreslås bör bidra till att jämställdhetsaspekten och barnens bästa tillgodoses på ett bättre sätt. Samnyttjande av lokaler bidrar till ett bättre lokal- och resursutnyttjande.

Inom Piteå stadsbygd finns många värdefulla kulturmiljöer. Att bevara och utveckla de miljöer som är karaktäristiska för vår stad är ett sätt att föra en del av särarten Piteå vidare. Åtgärdsförslagen att upprätta en kulturmiljövårdsplan samt förslagen om stadskärnans upprustning bidrar till att miljömålen uppnås.

▮ Omsorg och trygghet

Trygghet är en viktig framgångsfaktor för Piteå. Ungas delaktighet är en fråga som hänger ihop med trygghet. Att vara med och ta ansvar och genomföra beslut ger en inre trygghet och säkerhet som är värdefull när man ska gå ut i vuxenlivet. Det är viktigt för människor att känna trygghet i sitt bostadsområde, trygghet när man på olika sätt ska transportera sig på landsvägar och i stadsmiljön, trygghet vad gäller omsorgen om mig som person osv.

Nya arbetssätt som nu införs att före beslut tillfråga berörda med betoning på unga måste på sikt bidra till ett bättre samhälle för unga samt ur jämställdhetssynpunkt. De mjuka faktorernas betydelse har lyfts fram t. ex. genom att ett område som omsorgs-trygghet betonats på det sätt som skett i översiktsplanen. Barnens lekmiljöer har prioriterats framför exempelvis snöskottningens framkomlighet.

Boende

Framtidens byggande och boende kommer i stor utsträckning att handla om att förtäta, förnya och förvalta befintliga bostadsområden eftersom vi har ett överskott av bostäder. Genom att förtäta framför allt i områden med utbyggd infrastruktur möjliggörs ett bättre nyttjande av befintlig infrastruktur vilket bidrar till att miljömålen nås. Den nyproduktion som kan komma att ske i framtiden ska styras till områden i närheten av utbyggd infrastruktur. En god planberedskap bör finnas eftersom en positiv befolkningsutveckling väntas i framtiden. Planeringsmålet är en ökning till 45 000 invånare år 2020. Totalt ger planen ett utrymme av över 2000 tillkommande lägenheter, vilket motsvarar boende för ca 5 300 personer.

Vissa reservområden för boende har tagits bort i översiktsplanen, exempelvis i närheten av Ögletjärn som istället föreslås bli ett närströvsområde. En viss nyexploatering av fritidshus föreslås på Fårön och Nötön.

Värdefulla ämnen och material

Inom stadsbygden bedrivs en större täktverksamhet med grus och sand på Pitholmen och med brytning av berg i Karlberg och vid Bredviksberget norr om Öjebyn. Ansökan för bergtäkt är under upprättande på ett område söder om Degerberget. Det planerade täktområdet har visat sig innehålla ett sällsynt högkvalitativt berg väl lämpat att förädlas till ballastmaterial för väg-, anläggnings- och byggnadsändamål. En naturvärdesinventering har utförts för själva täktområdet och visar att inga höga naturvärden berörs.

Energi

I redovisningen av energisituationen i Piteå framgår att över 60% av bostadsuppvärmningen och mer än 50% av den totala energianvändningen i kommunen kommer från elektricitet. Den totala energiförbrukningen är i stort sett densamma nu som 1986. Med energieffektivisering finns förutsättningar att reducera användningen av el och fossila bränslen. Det bör utredas närmare i den energiplan som ska upprättas. Målet med energiplanen är att redovisa framtida strategier för vår energianvändning vilket på sikt också bidrar till att miljömålen nås.

Område för vindkraft föreslås avsättas på Bondön. En övergripande lokaliserings- och lämplighetsbedömning för vindkraftsetablering i olika delar av stadsbygden har genomförts. Åtgärden bidrar till att miljömålen nås.

Avfall och återvinning

Avfallshanteringen i Piteå regleras av de lokala föreskrifterna för renhållning som antagits av kommunfullmäktige. En revidering pågår för närvarande. Återvinningen har

ökat kraftigt och 1999 samlades ca 14 000 ton material för återvinning. Återvinningen har ökat med 134 % mellan åren 1993-1999. Åtgärderna inom detta avsnitt är fortsatt arbete med källsortering med bland annat ökad information, snyggare utformning på återvinningsstationerna m.m, vilket sammantaget bidrar till att miljömålen nås.

▮ Vattenanvändning

Vatten utgör en viktig resurs för piteborna. Stadsbygdens största vattendrag utgörs av Piteälven med dess fjärdar och Bottenviken. De allra flesta i stadsbygden får sitt dricksvatten från Piteälven. Piteälven är också utpekad som en av fyra nationalälvar, där reglering och vattenkraftsutbyggnad inte är tillåten. Piteälvens mynningsområde och skärgården har stora upplevelsevärden och utgör ett riksintresse för det rörliga friluftslivet. Åtgärderna inom detta avsnitt handlar om framtida avloppslösningar för fritidshusområden och att näringsämnen från människan bör återföras till åkerjorden. Båda åtgärderna bidrar till att miljömålen nås.

▮ Miljö- och riskhänsyn

Åtgärder som föreslås för att bidra till att miljömålen nås är bl. a. fortsatt arbete med att följa den allmänna utvecklingen vad gäller radonrisker, buller och luftföroreningar samt ett aktivt förebyggande olycksfallsarbete. Ytterligare åtgärder som föreslås är att arbeta fram scenarier för olika nivåhöjningar i Piteälven och Bottenviken samt att komplettera den översiktliga karteringen av skredrisker i de mest angelägna områdena. Dessa åtgärder bidrar till bättre underlag i framtida planering, inte minst ur säkerhetssynpunkt.

▮ Mellankommunala frågor

I detta avsnitt redovisas några samarbetsprojekt som Piteå kommun medverkar i.

Fyrkantssamarbetet har som övergripande mål att skapa en gemensam bostads- och arbetsmarknadsregion. I dag pågår samarbete inom ett flertal områden bl a inom miljö/avfallshantering, näringslivsfrågor, skolfrågor och kollektivtrafik.

Bottenviksåågen är ett samarbetsprojekt mellan Sverige och Finland längs Bottenviken. Projektet ska bidra till att skapa en gemensam vision om regionens framtid och en utvecklingsstrategi som förstärker såväl samhällsliv som näringsliv.

Norrbotniabanan – en framtida förlängning av Botniabanan. Ett nära samarbete bedrivs mellan kustkommunerna för att möjliggöra detta samhällsbyggnadsprojekt som är en viktig överlevnadsfråga för vår region.

AKVA Pite älvdal skall bli ett besökscentrum för hela Pite älvdal. Samtliga kommuner längs älvdalen medverkar.

Kallax Cargo airport. Målet är att skapa förutsättningar för en fraktflygplats i Luleå.

▸ Riksintressen

Följande riksintressen finns inom stadsbygden:

- Kust- och skärgårdsområdet
- Piteälven och utlöparen av Piteälvsåsen i havet
- Hortlax kyrkstad, Rådhusstorget och Öjebyns kyrkstad
- E4:an
- Järnvägen Piteå-Älvsbyn

Åtgärder som anges i detta avsnitt är bl a kontinuerligt underhåll av de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna.

▸ Fortsatt arbete

Denna fördjupning har behandlat stadsbygden. För Piteås utveckling är ett väl fungerande samspel mellan stad och land avgörande. Byggande på landsbygden och kommundelar är viktigt för att hela Piteå ska leva. Nästa steg i översiktsplanearbetet är att fortsätta med fördjupning för landsbygden, dvs. en utvecklingsplan för landsbygden ska arbetas fram. I det arbetet finns stort utrymme för lokal utvecklingsgrupper att planera och utveckla sin by i samspel med kommunala företrädare och andra aktörer.

1

Inledning

Den tidigare antagna översiktsplanen upprättades 1990. Det mesta som tas upp i översiktsplanen är genomfört. En hel del har hänt sedan dess som gör att verkligheten sprungit ifrån planen, exempelvis E4:ans nya sträckning, Norra Ringen, Acusticum, Agenda 21, den nya miljöbalken och ett nytt Näringslivspolitiskt program.

Ett sammanhållet och verksamt styrinstrument saknas för att kommunen ska ha den nödvändiga framförhållningen och beredskapen inför framtiden. En översyn av översiktsplanen är nu genomförd. Kommunfullmäktige beslutade 1998-06-15 att en översyn av översiktsplanen skulle göras, som ett första steg stadsbygden och som ett andra steg landsbygden. Tidsperspektivet för Översiktsplanen är mycket långsiktigt. I denna plan siktar vi mot år 2020.

Läsanvisning

Detta dokument som du just nu håller i din hand är Översiktsplan - fördjupning för Piteå stadsbygd.

Översiktsplanen består av följande handlingar:

- dokument Översiktsplan - fördjupning av Piteå stadsbygd
- översiktsplanekarta

Upplägget av Översiktsplan är följande:

Inledningsvis i kap 1 beskrivs översiktsplanens syfte och roll, hur arbetet gått till m m.

I kapitel 2 redovisas en utvecklingsidé, en sammanfattande vision utifrån politiskt antagna visionsdokument. Planeringsmål för befolkningsutvecklingen redovisas.

Unga människors tankar om Piteå liksom inflyttarnas synpunkter redovisas också för att ha som en utgångspunkt inför de övriga kapitlen. De nationella miljömålen ingår också här för att fungera som en utgångspunkt i den fortsatta läsningen.

Därefter följer kapitel 3 till och med 8 som inledningsvis i översiktsplanearbetet utpekades som de områden som skulle få ett stort utrymme i översiktsplanen.

Kapitlen är uppbyggda i stort sett på samma sätt med vision (politiskt antagna visioner med *kursiv stil*), nulägesbeskrivning, tankar om framtiden och förslag.

Kapitel 9 till och med 12 är också temabeskrivningar som behandlar materialhushållning, energi, avfall och vattenanvändning.

Kapitel 13, 14 och 15 är några relativt korta kapitel som behandlar miljö- och riskhänsyn, mellankommunala frågor och riksintressen.

Vad är en översiktsplan och varför ska den finnas?

Översiktsplanen skall ge vägledning för beslut om mark- och vattenanvändningen samt ange hur den bebyggda miljön ska bevaras och utvecklas. Översiktsplanen är en ”framtidspan”. För att kunna ange dessa mål och riktlinjer måste översiktsplanen bygga på de politiskt bestämda målen för hur kommunen bör utvecklas.

Översiktsplanen är:

- Ett samlat *beslutsunderlag* som belyser allmänna intressen och kommunens miljösituation.
- Ett *handlingsprogram* som visar hur kommunen ser på mark- och vattenanvändning och bebyggelseutveckling i kommunens olika delar.
- *Vägledande* för efterföljande beslut. Den förmedlar kommunens helhetssyn och skapar förutsebarhet.
- En *överenskommelse* mellan stat och kommun om hur värden av nationellt slag kan beaktas och tas tillvara.

Eftersom planen är *beslutsunderlag*, *handlingsprogram* och *överenskommelse* är det nödvändigt att den hålls aktuell. Det kan ske genom att planen successivt utvecklas i en löpande process som lägger pusselbit till pusselbit till helheten. Beslutsfattarna kan då få det smidiga verktyg som översiktsplanen är tänkt att vara.

Planeringen kan med bl a stöd av regionalt och nationellt underlag sätta in kommunen i sitt omvärldssammanhang. Ett nödvändigt perspektiv för en kommunal planering.

Planeringen som miljöpolitiskt instrument:

- Den kommunala översiktsplaneringen har fått nya uppgifter i det förebyggande miljöarbetet. Den ska främja hållbar utveckling.
- Den grundläggande uppgiften är att medverka till en lämplig fysisk struktur för olika anläggningar och verksamheter så att mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas.
- Skydda och vårda värdefulla natur- och kulturmiljöer. Bevara den biologiska mångfalden.
- Slå vakt om tätorternas grönområden. I översiktsplaneringen kan grönområden behandlas sammanhållet och ge grunden för hur det byggda och det gröna kan samspela.
- Främja återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi så att kretslopp uppnås.

Vad säger lagen (Plan- och bygglagen)?

Planeringens uppgift är:

- att medverka till en ändamålsenlig struktur av bebyggelse, grönområden, kommunikationsleder och andra anläggningar,
- att främja goda miljöförhållanden och en långsiktigt god hushållning med mark- och vattenområden, energi och råvaror,
- att främja en från social synpunkt god livsmiljö.

Planen ska redovisa:

- riksintressen och andra allmänna intressen,
- de miljö- och riskfaktorer som bör beaktas,
- avvägningen mellan olika intressen.

För att medge insyn och medborgarinflytande ska planens innebörd och konsekvenser kunna utläsas utan svårighet.

Plansystemet

Översiktsplanen är obligatorisk och skall hållas aktuell enligt PBL (Plan och Bygglagen), d v s kommunfullmäktige skall minst en gång under mandatperioden ta ställning till översiktsplanens aktualitet.

Översiktsplanen är inte bindande men den ska ge vägledning för beslut om användningen av mark- och vattenområden samt om hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Frågor i översiktsplanen som bör bli bindande mot enskilda intressen måste därför följas upp med områdesbestämmelser eller detaljplan.

- Områdesbestämmelser kan användas för begränsade områden och reglera markanvändningen i vissa avseenden. Genom områdesbestämmelser kan översiktsplanens intentioner ges bindande verkan för enskilda och myndigheter. Områdesbestämmelser ger inte någon byggrätt.

- Detaljplan är till för den närmare regleringen av markens användning, bebyggelse och anläggningar. Detaljplan medför rätt att bygga i enlighet med planbestämmelserna och är således bindande för enskilda och myndigheter.

- Lov prövas antingen mot detaljplan eller om sådan inte finns mot de generella kraven i PBL.

Målformulering för och avgränsning av översiktsplanearbetet

Översiktsplanen omfattar det geografiska området med benämningen stadsbygden som omfattar bl a följande områden: Munksund, Hortlax, Piteå centrala, Bergsviken, Öjebyn.

Förutom målsättningen att arbeta fram en ny översiktsplan framställdes ytterligare några målsättningar med arbetet:

Gemensamma visioner. De kommunalt antagna visionerna såsom Vårt framtida Piteå, Näringslivs-politiskt program, Barn- och ungdomsstrategi ska synliggöras och förtydligas i en dialog med medborgare och aktörer och antas som gemensamma.

Nya arbetsformer och samverkansformer för delaktighet och engagemang av medborgare och andra aktörer i Piteås utveckling. Arbetet med översiktsplanen ska ha lett fram till nya arbets- och samverkansformer innebärande ett sektorsövergripande arbetssätt med helhetsperspektiv dels mellan förvaltningar och kontor i kommunens organisation och dels mellan kommunen och andra intressegrupper. Arbetet präglas av stor öppenhet och delaktighet. En process för delaktighet ska ha inletts som fortsätter även efter det att den här omgången av översiktsplanearbetet är avslutat år 2001.

Ändrade attityder. Den kommunala administrationen måste bli bättre på att ta tillvara kunskap och kompetens som finns utanför organisationen.

Bättre omvärldsbevakning. Ett mer aktivt arbete med omvärldsbevakning. Varje sektor skall känna till sina starka och svaga sidor.

Bättre regional samverkan. Utveckla det samarbete i regionen som påbörjats, t ex samarbete i Fyrkanten, inom Piteå älvdal och sjukvårdsdistriktet och regionala tillväxtavtal. Nödvändigheten av att kommuner går samman och samarbetar blir allt tydligare. Med en översiktsplan där de viktigaste frågorna för kommunens utveckling lyfts fram, starka och svaga sidor belyses, är det lättare att identifiera samarbetsfrågor och samarbetspartners.

En antagen översiktsplan. Den består av ett dokument med text med tillhörande GIS-baserat kartmaterial som med hållbar utveckling som utgångspunkt utgör handlingsprogram, beslutsunderlag och överenskommelse med staten för hur Piteå ska utvecklas till 2020.

Dokument och kartmaterial ska vara lätt tillgängligt för den som önskar att ta del av det.

Hur har arbetet med översiktsplanen gått till?

En ambition har varit att hålla översiktsplanearbetet öppet för många att medverka i. Insyn och delaktighet har varit nyckelord. Nya metoder och arbetsformer har prövats just med syfte att på ett tidigt stadium få med många människor.

Organisationen för arbetet har varit följande:

Styrgruppen har bestått av kommunstyrelsen arbetsutskott plus miljö- och byggnämndens ordförande. Projektledningen d v s samordningen av arbetet har Helene Röckner och Anna-Karin Lundberg stått för. Projektgruppen har bestått av tjänstemän/kvinnor från samtliga kommunala förvaltningar.

Roland Andersson, PINOVA arkitekter, har nyttjats som resursperson på olika sätt i översiktsplanearbetet. I organisationen har också en referensgrupp funnits, denna grupp har bestått av bl a ungdomar, föreningar, myndigheter, näringsliv m fl med uppgift att komma med synpunkter/ideér, nya infallsvinklar.

Arbetet börjar...

Översiktsplanearbetet började med en startdag för kommunala politiker och tjänstemän som genomfördes i juni 1999, där huvuduppgiften var att besvara frågan: Vilka är de viktigaste faktorerna för den långsiktiga utvecklingen av Piteå? Följande huvudområden kom fram under denna dag: Näringsliv, Infrastruktur, Utbildning/kompetens, Särprägel (natur/kultur/småstad) Boende och Omsorg/trygghet.

Utifrån dessa s k utvecklingsområden påbörjades arbetet med att varje förvaltning fick ansvar för sitt område och kontaktperson utsågs, tillsammans bildade dessa projektgrupp. Uppgiften blev att ta fram nulägesbeskrivningar samt visioner.

Under hösten anordnades korta seminarier för varje s k utvecklingsområde. Dessa seminarier utgjorde grunden till större halvdagsseminarier (under perioden februari-mars) där de viktigaste frågeställningarna för den framtida utvecklingen diskuterades. Syftet var att förankra och diskutera förslag och idéer. Till dessa halvdagsseminarier inbjöds bl a politiker, näringsliv, intresseorganisationer m fl.

I juni 2000 sammankallades såväl styrgrupp som projektgrupp, dvs politiker och tjänstemän för

att konkret gå igenom frågeställningar och förslag till den nya översiktsplanen som började växa fram.

Under hösten, oktober-november, har samrådet hållits, d v s det första förslaget till Översiktsplan har ställts ut och presenterats. En hel del synpunkter har kommit in och besvarats. Samtliga synpunkter har funnits samlade och svaren har meddelats dem som lämnat in synpunkterna.

Under perioden mars till maj genomfördes utställningen av översiktsplanen. Den var utställd i stadshuset och i kommunens biblioteksfilialer.

Informationsmöten om översiktsplanen har hållits för både allmänhet och organisationer.

Översiktsplanen har också funnits på kommunens hemsida under hela arbetets gång, där det också varit möjligt att lämna synpunkter.

Engagemanget under utställningstiden har varit stort, vilket också visat sig i att en hel del synpunkter inkom under utställningstiden. Samtliga har besvarats.

Kommunfullmäktige fastställde Översiktsplan - fördjupning för Piteå stadsbygd den 15 oktober 2001.

Inom ramen för översiktsplanearbetet har också ett antal öppna miniseminarier med framtiden i fokus arrangerats, bl a om Morgondagens överlevnadsvillkor, Värderingsförändringar och Omvärldsbevakning.

Information

Öppenhet, delaktighet och insyn skall prägla hela arbetsprocessen anfördes i målformuleringen. Informationsspridningen har framför allt skett via seminarierna, tidningsartiklar och vår hemsida:

www.pitea.se/framtid

En logotype/typsnitt togs fram i ett tidigt skede – Vårt framtida Piteå – översiktsplan.

Befintliga planer

Detta förslag till översiktsplan för Piteå kommun, fördjupning för Piteå stadsbygd kommer efter antagandet att ersätta följande planer:

Översiktliga fördjupningar:

Piteå generalplan – stadsbygden, antagen 1978-11-30

Piteå generalplan – Fritidsbebyggelse, naturvård, rörligt friluftsliv (den del som omfattar stadsbygden)

Fördjupningar:

Områdesplan för Piteå centrum, antagen 1980-03-31

Områdesplan för Ankarskatan, antagen 1976-06-24

Områdesplan för Kullen, antagen 1977-02-17

Områdesplan för Fårön, antagen 1987-05-18

Områdesplan för Högsböle- Pitsund, antagen 1976-03-04

Områdesplan för Högsböle, delen Pitsund, antagen 1985-04-01

Områdesplan Hortlax-Bergsviken, antagen 1980-06-23

Områdesplan för Haraholmens hamn, antagen 1982-02-15

Bevarandeplan för Piteå, delvis antagen 1980-06-23

2

► Utvecklingsläge/utgångspunkter

VISIONEN

Piteå är den trygga småstaden som samtidigt är öppen mot världen och vill låta höra talas om sig.

Tillsammans skapar vi ett Piteå där det är attraktivt att leva och bo och där..

... piteborna är aktiva och ges möjlighet att ta ansvar

... vi lyssnar på de unga och tar tillvara deras åsikter

... kunskap och god miljö är hörnstenar i utvecklingen.

Utgångspunkter

Det övergripande målet i all planering enligt plan- och bygglagen och miljöbalken är en hållbar utveckling ur ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter.

För att säkerställa en hållbar utveckling och att nästa generation ska kunna överta ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta fastställde riksdagen i april 1999 15 övergripande nationella miljömål. Resursutnyttjandet får inte överstiga den nivå som på sikt utgör ett hot även för den ekonomiska utvecklingen.

Om vi vill uppnå *det goda samhället* krävs också att andra aspekter, t ex *barnets bästa, tillgänglighet för alla* och *alla människors lika rätt* till delaktighet och inflytande, vägs in i planeringen. Barnets bästa måste stå i fokus och barnkonventionens tankar genomsyra arbetet liksom arbetet för en ökad jämställdhet mellan olika kön och grupper i samhället.

Översiktsplanen är ett av de kommunala styrinstrumenten mot hållbar utveckling och det goda samhället. Ovan nämnda utgångspunkter ska vara vägledande och genomsyra översiktsplanen tillsammans med det förhållningssätt inför framtiden som utvecklingsläget kräver.

I sammanfattningen redovisas hur översiktsplanens förslag bidrar till att miljömålen nås, att barnets bästa satts i fokus och hur jämställdheten har ökat till följd av åtgärderna.

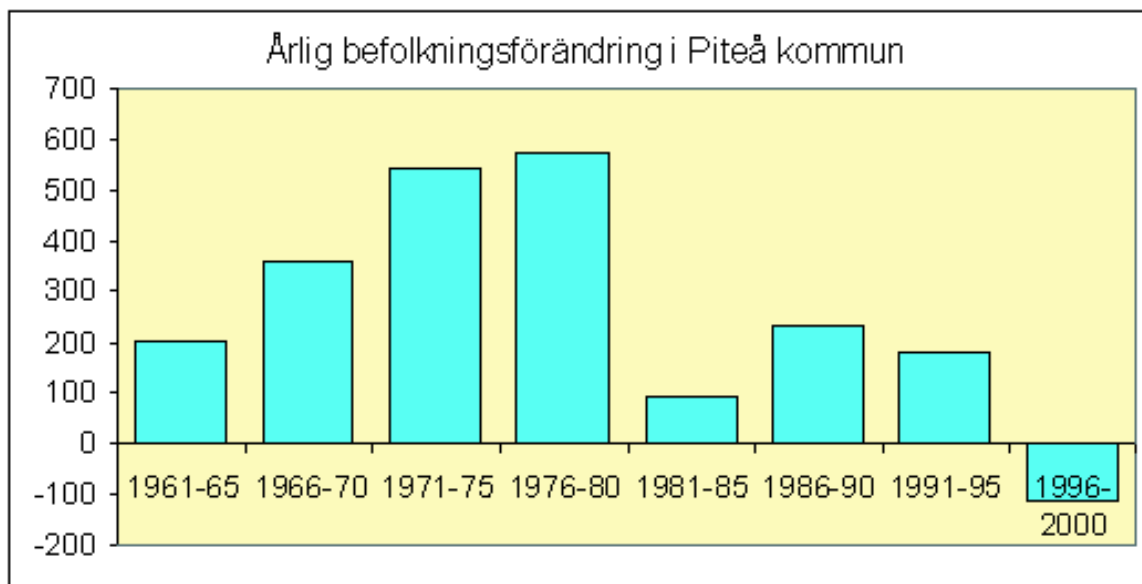
15 MILJÖMÅL

- 1 Frisk luft
- 2 Grundvatten av god kvalitet
- 3 Levande sjöar och vattendrag
- 4 Myllrande vårmarker
- 5 Hav i balans och levande kust och skärgård
- 6 Ingen övergödning
- 7 Bara naturlig försurning
- 8 Levande skogar
- 9 Ett rikt odlingslandskap
- 10 Storslagen fjällmiljö
- 11 God bebyggd miljö
- 12 Giftfri miljö
- 13 Säker strålmiljö
- 14 Skyddande ozonskikt
- 15 Begränsad klimatpåverkan

Befolkning

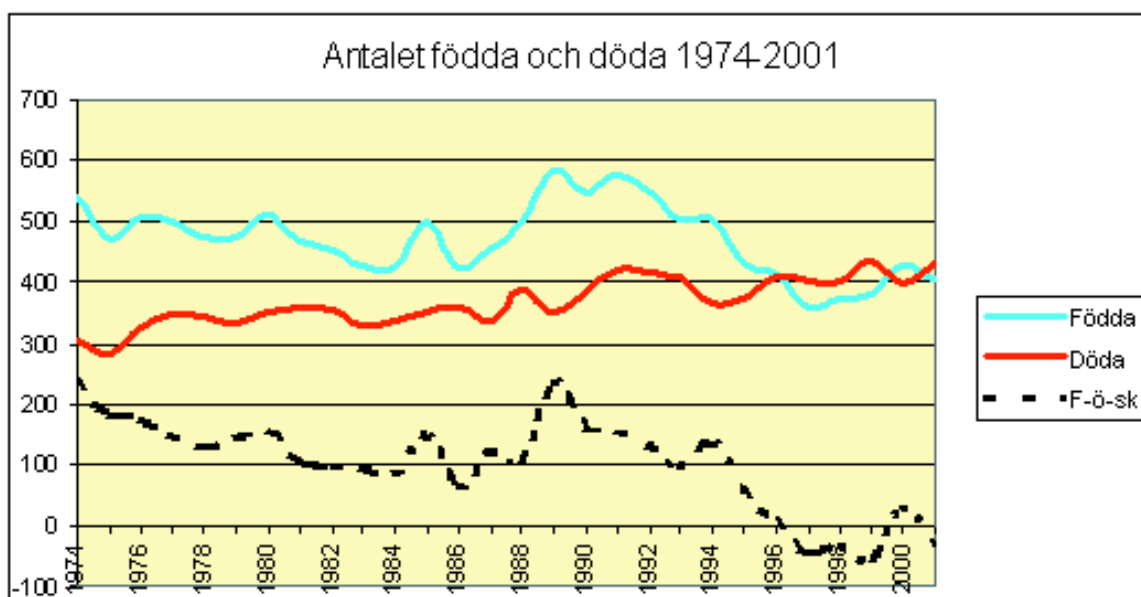
Sett över en 40-årsperiod har Piteå haft en positiv befolkningsutveckling. Den mest expansiva perioden var åren 1976-1980 då den genomsnittliga årliga befolkningsökningen låg på 571 personer. Toppnoteringen nåddes 1976 med en befolkningsökning på 916 personer.

Från och med 1981 har befolkningstillväxten legat på en lägre nivå för att under åren 1995-1999 vara negativ. Piteå kommuns befolkning per den 31/12 2001 uppgår till 40 457 personer varav 27 450 personer bor i stadsbygden och 13 007 utanför.

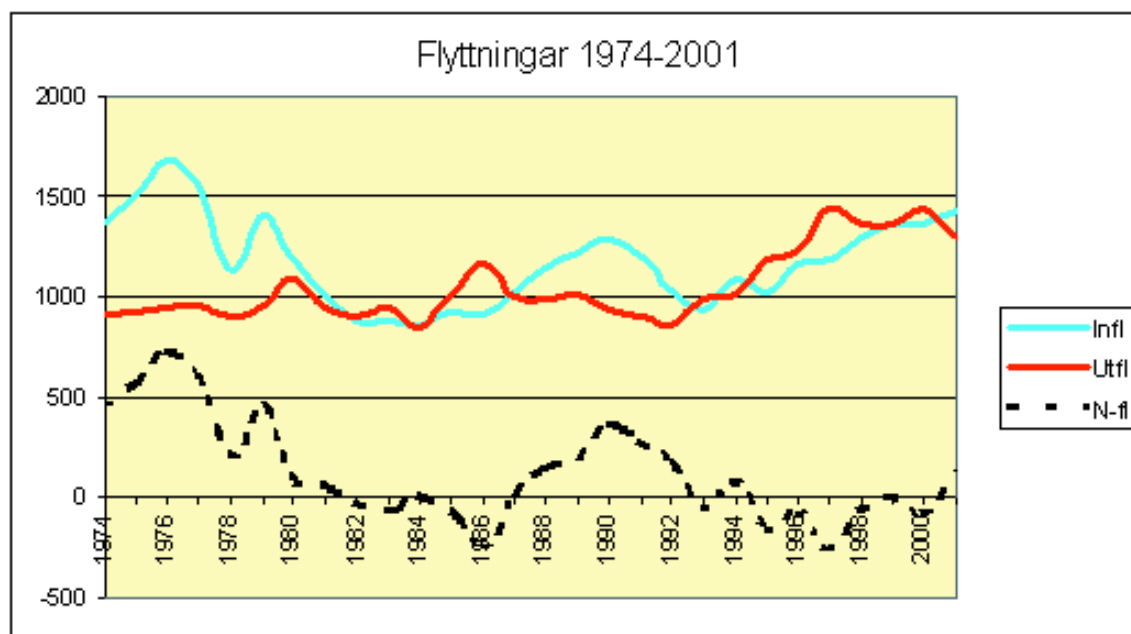
Födda/döda

Antalet döda har legat mellan 300 och 400 personer i en svagt stigande urva. Antalet födda har däremot varierat mera med en kraftig stegring under slutet av 1980- och början av 1990-talet med som mest 585 födda 1989 och en kraftig nedgång därefter. Åren 1997-1999 har Piteå kommun för första gången på mycket länge haft födelseunderskott. Från och med 1997 har födelsetalen åter börjat öka.

Flyttningar

Flyttningsströmmarna över kommungränsen är betydande. I genomsnitt har under den senaste 25-årsperioden ca 1 180 personer årligen flyttat in till Piteå och drygt 1 000 har under samma period flyttat ut. Utflyttningen har under perioden pendlat runt 1 000-strecket för att från och med 1995 tendera att öka. Inflyttningen har däremot varierat kraftigare från som högst nära 1 700 år 1976 till drygt 850 år 1984. Resultatet av flyttningsströmmarna har blivit positiv nettoflyttning med undantag för några år i mitten av 1980-talet och under senare delen av 1990-talet.

Under perioder av hög och ökande sysselsättning på en ort eller i en region, är det främst personer i åldrarna 25-39 år som flyttar. För Piteås del avspeglar sig detta i en stor nettoinflyttning av personer i dessa åldersgrupper under åren 1989-1992. Det var i stor utsträckning unga familjer med barn i åldrarna 0-14 år som flyttade hit.

Under åren 1995-1999, med en svag sysselsättning, har ungdomar alltmera valt att studera vidare efter gymnasiet. Bristen på arbete, tillsammans med ökade krav på högre utbildning, har bidragit till att ungdomar i större utsträckning fortsatt med eftergymnasial utbildning på någon universitetsort.

Trots den stora nettoutflyttningen av unga människor under de senaste tio åren har Piteå ändå i förhållande till riket en relativt ung befolkning med överskott gentemot riket i praktiskt taget alla åldersklasser mellan 20 och 39 år. Detta tack vare den kraftiga inflyttningen under hela 1970-talet.

Planeringsmål

Kommunens planeringsmål för befolkningsutvecklingen anger en folkmängd på ca 45 000 personer år 2020. Detta är ett långsiktigt planeringsmål som kontinuerligt skall följas upp och korrigeras utifrån de förändringar som sker. Det innebär en årlig ökning med i genomsnitt ca 200 personer och med konjunkturmässiga svängningar. Sett i ett historiskt perspektiv är detta en något minskad ökningstakt än tidigare.

Födda/döda

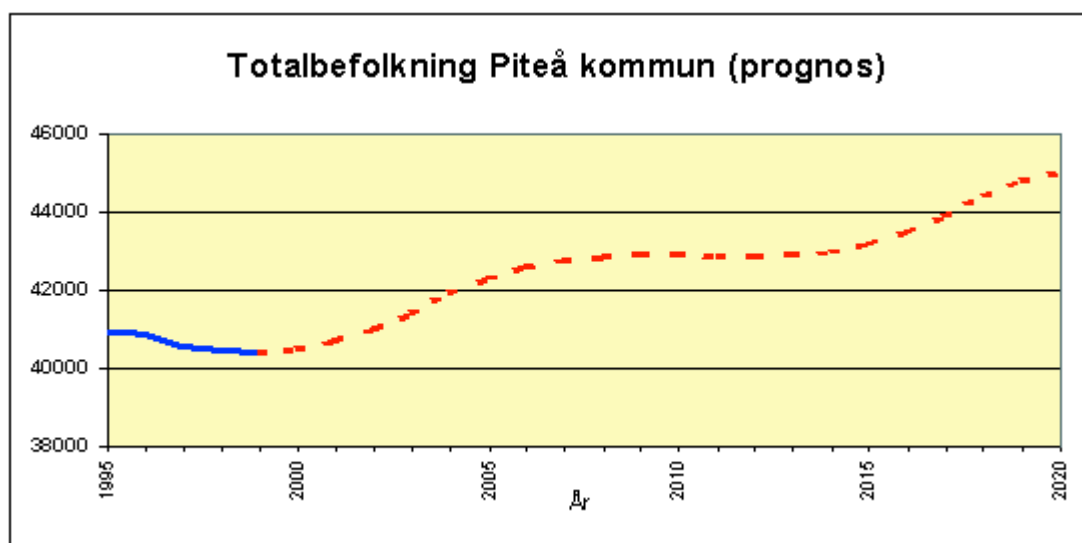
Fruktamhetstalen har från 1950-talet samvarierat med konjunkturerna på så sätt att fruktamheten ökat i högkonjunktur och minskat vid lågkonjunktur. Allt talar för att ett sådant samband kom-

mer att bestå i framtiden. Kommunens planeringsmål bygger också på detta. Sedan 1997 har frukt-samhetstalen ökat märkbart och beräknas fortsätta att öka fram till 2012 för att därefter åter minska något. De ålders- och könsspecifika dödsriskerna i planeringsmålen antas för perioden ligga på samma nivå som genomsnittligt för åren 1997-1999.

Flyttningar

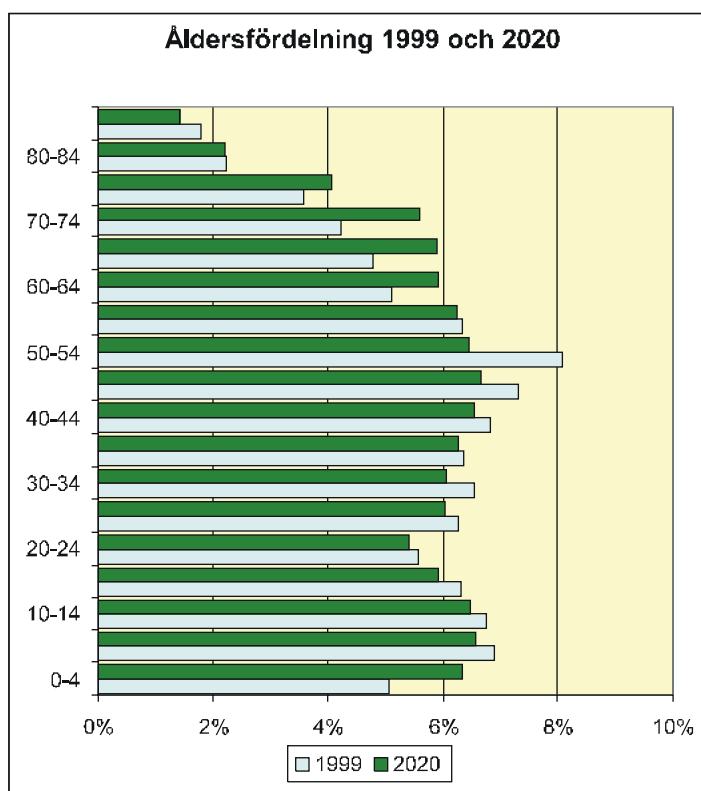
Även de ålders- och könsspecifika utflyttarriskerna (sannolikheten) för att flytta ut från kommunen förutsätts under planeringsperioden ligga i nivå med genomsnittet för åren 1997-1999 under hela planeringsperioden.

Utifrån de framräknade antalet födda, döda och utflyttade beräknas det årliga tillskott av människor i form av inflyttning som behövs för att uppnå respektive års målfolkmängd. Detta tillskott antas ha samma ålders- och könsfördelning som den genomsnittliga inflyttningen under åren 1997-1999.

Mest utmärkande för utvecklingen av åldersfördelningen under de kommande 20 åren är att andelen personer 60-79 år kommer att öka kraftigt. Alla andra 5-årsklasser antas minska utom gruppen 0-4 år, där ett förväntat ökat barnafödande från en extremt låg nivå under 90-talet, kommer att innebära en ökning av andelen barn i den åldersgruppen.

Ökningen bland 60-79-åringarna beror till största delen på att de stora grupperna som är födda på 40- och 50-talen om 20 år har uppnått denna ålder. På motsvarande sätt påverkar de relativt små grupperna födda på 1930-talet, den framtida åldersfördelningen så att andelen över 80 år faktiskt kommer att minska något.

Unga människors tankar om Piteå

Några olika grupper av barn i åldern 3-15 år har inom ramen för arbetet med denna översiktsplan och arbetet med barn- och ungdomsplanen tillfrågats om vad de tycker är viktigt inför framtiden. Det har visat sig under arbetet att det går att tillfråga också så små barn som tre-sexåringar.

Ett tydligt önskemål som kommer fram hos de riktigt små barnen när det gäller närmiljö är önskemål om träd, buskar, blommor och vatten i olika former. De lite äldre barnen har önskemål om lekredskap. Med ökad ålder kommer önskemål om olika aktiviteter eller möjligheter till aktiviteter som badhus i centrum, cykelvägar, vinter-Nolia, etc.

Gemensamt för våra barn och ungdomar är att de uttrycker tydligt att familjen är mycket viktig för dem. Trygghet anges som viktigt vid val av bostadsort också av ungdomar över 20 år.

På frågor om den egna framtiden visar det sig att hoppfullheten är stor i alla åldrar. Nästan alla uppger att de kommer att ha jobb och de flesta tror sig om att må bra i framtiden. Av de rädslor som ändå finns uttrycks krig och katastrofer av olika slag samt en mer personlig oro för att bli arbetslös, fattig eller att inte lyckas så bra i livet.

Ungdomar vi talat med vittnar om att i alla sammanhang när man pratat om utveckling och framtid är det tre saker som kommer upp: busstrafiken, arrangemang och ungdomens hus.

Busstrafiken finns det mycket synpunkter på. Busstiderna passar inte ungdomarnas fritidsaktiviteter, säger man. Vid planering av busstrafiken bör de som nyttjar den mest och är i mest behov av den ges tillfälle att yttra sig. Busstationen behöver rustas upp.

Ett ungdomens hus står också högt på önskelistan, en träffpunkt för många olika aktiviteter. Byggnaden ska ligga centralt och det ska vara mångfald i byggnaden. I huset kan idrottsföreningar eller offentliga institutioner, t ex ungdomsmottagning, ansvara för olika delar.

Inflyttarnas syn på Piteå

Under sommaren 2000 genomfördes en enkätundersökning bland inflyttarna. Syftet var att få kunskap om vilka faktorer som gör att människor flyttar till Piteå samt att få en profil på inflyttarna och deras attityder gentemot staden.

Här redovisas i korta drag de resultat och slutsatser som framkom vid undersökningen.

För inflyttarna till Piteå har valet av bostadsort till stor del styrts av kvalitativa faktorer, t ex har den viktigaste orsaken varit familje- och relationsrelaterad och boendemiljön och tryggheten är de två faktorer som var viktigast för val av Piteå som bostadsort. En tredjedel uppgav att önskan om högre livskvalitet hade mycket stor betydelse och en tredjedel att den hade ganska stor betydelse för flytten.

Cirka 50 % av inflyttarna har flyttat till Piteå från en stad större än 50 000 invånare eller en storstad. Samtidigt visas att 40 % har flyttat till Piteå från mellersta Sverige, södra Sverige eller från ett annat land. 20 % av synpunkterna om vad som är det bästa med Piteå, visar att Piteå är lagom stor småstad.

Majoriteten av inflyttarna, 64 %, har aldrig tidigare bott i Piteå och 44 % av inflyttarna är hemflyttare. Åldern bland inflyttarna i undersökningen visar en låg medelålder, där åldersgrupperna 18 – 24 år och 25 – 34 år tillsammans utgör 60 %, och där dessa grupper i den totala populationen i ålderskategorin 18 – 65 år av inflyttare till Piteå utgör hela 70 %. Kvinnorna i åldersgruppen 18 – 24 år utgör cirka 24 % av den totala mängden inflyttare medan männen i samma åldersgrupp utgör 17 %.

Utbildningsnivån bland inflyttarna är hög vilket motbevisar den generaliserade allmänt spridda uppfattningen om att unga välutbildade kvinnor är den största gruppen som lämnar Norrland till förmån för storstäder.

Den nackdel som ofta belyses i diskussionen kring småstäder är att de inte kan erbjuda landsbygdens natur eller storstadens service- och kommersiella utbud. Enligt inflyttarnas egna synpunkter anser 20 % att det bästa med Piteå är dess storlek samtidigt som 15 % anser att det bästa med Piteå är naturen. Dock saknar staden till viss del det breda utbud av nöje och kultur som är karaktäristiska för större städer, något som inflyttarnas egna synpunkter även vittnar om.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

Sammanfattningsvis kan det utifrån detta sägas att Piteå har goda möjligheter att bli en ort som kan erbjuda både landsbygdens natur och storstadens service- och kommersiella utbud i lagom stora delar. Idag måste varje stad ta till vara och utveckla sin speciella förutsättningar och i Piteå finns en mångfald möjligheter och förutsättningar som ger individen ett individuellt val. Det kan även understrykas att kvalitativa värderingar och god levnadsmiljö alltmer styr människans val av boendeort.

Åtgärder

Indikatorer, alternativt nyckeltal, arbetas fram i syfte att följa utvecklingen för att säkerställa att översiktsplanens åtgärder, och de åtgärder som vidtas i övrigt i kommunen, bidrar till att komma närmare det goda samhället. Det innebär bättre välfärd samtidigt som det bidrar till att uppfylla miljömålen, barnens bästa och bättre jämställdhet.

En årlig uppföljning av översiktsplanen bör göras i anslutning till exempelvis arbetet med verksamhetsplanen för att inte föreslagna åtgärder i översiktsplanen glöms bort.

Läs mer

Svenska miljömål - Miljöpolitik för ett hållbart Sverige - Miljödepartementet. **En plats i tillvaron** - Helena Kåks, Erik Westholm, (Falun 1994), s. 109. **Inflyttare i Piteå - Motiv och attityder** - Catarina Lundqvist, Piteå kommun. **Handikapplanen**, Piteå kommun.

Kontakta

Kommunledningskontoret

3

► Näringsliv och sysselsättning

Näringslivsprogram

1997 fastställde kommunfullmäktige i Piteå ett Näringspolitiskt handlingsprogram. Resurserna skall koncentreras mot i huvudsak sex områden. I detta avsnitt beskrivs programmet kortfattat med nuläge och vision.

Forskning. Idag bedrivs kvalificerad forskning och utveckling vid en rad företag och institutioner i Piteå. FoU-verksamheten sysselsätter omkring 100 personer. FoU bedrivs vid SICOMP, ETC, Kappa Kraftliner, Musikhögskolan och Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU).

Visionen är att Piteå ska vara en erkänd och uppmärksammas forskarstad inom en tioårs period. Erkännandet skall bl a omfatta forskningsresultat, aktualitet i forskningsområden, resurser i form av kompetens och utrustning, stimulerande och kreativa miljöer för forskarna, en nära kontakt med näringsliv såväl lokalt som globalt och även en nära kontakt med myndigheter både lokalt och centralt. Etableringen av Interaktiva institutet kommer att medföra viss typ av forskning i Piteå.

Industri. Industrisektorn omfattar, förutom tillverkning, även byggverksamhet och underleverantörer till livsmedelsindustrin. Idag finns följande industrigrenar med en relativt stark position:
Massa- och pappersindustri bestående av Kappa Kraftliner och SCA Packaging. Tillsammans svarar de två företagen för omkring 16 procent av den kraftliner som produceras i Europa.

Trävaruindustri. Inom kommunens gränser finns tre större sågverk med en gemensam årlig produktionsvolym på 450 000 kubikmeter, vilket motsvarar virke till ca 30 000 trähus. Piteå har dessutom tre småhustillverkare och annan vidareförädling.

Livsmedelsindustri. I denna sektor finns bl a tillverkning av charkuteriprodukter, tunnbrödbageri, odling och förädling av fisk, potatis- och tomatodlare och norra Sveriges största livsmedelsgrossist.

Fiberkompositindustri. Vid två industrier sker tillverkning av produkter av fiberkomposit.

Metallindustri. De företag som är verksamma inom den fordons- och telecomrelaterade verkstadsindustrin, är till stor del beroende av basindustrin och dess investeringar.

Byggnads-och byggmaterialindustri. Byggmaterialindustrin består av tillverkare av bl a prefabricerade betongprodukter, fasader i aluminium, plåt och sten, tillverkning av skjutluckor m m.

Visionen är att Piteå fortsättningsvis ska framstå som en stark industristad och med en ökad förädlingsgrad, främst inom trävaruindustrin. Industriexpansionen kommer främst att ske inom de grenar som nämnts ovan. Industrin ska bygga upp nära relationer till Piteås forskningscenter i syfte att ta del av forskningsresultaten, men även för att lägga ut forskning på dessa "center". Piteå ska även ha etablerat sig som en utvecklings- och tillverkningsstad inom energi- och miljöområdet; dessutom som tillverkare och leverantör av komponenter som riktar sig mot fordonsindustrin och dess underleverantörer.

Musik. Piteå har idag en stark position inom musikområdet bestående av ett flertal komponenter som tillsammans skapar en sällsynt god utvecklingsplattform. En av de viktiga komponenterna är den kommunala musikskolan.

Den andra betydelsefulla komponenten är Framnäs folkhögskola och dess musiklinje - en musiklinje som fostrat åtskilliga av landets mest framgångsrika scenartister. Tillkomsten och den successiva utbyggnaden av Musikhögskolan på Berget är den tredje komponenten, som gjort Piteå till en musikmetropol i norr. En betydelsefull satsning är IUC (Industriellt utvecklingscentrum) inom musikområdet.

Andra inslag som befäster den framskjutna positionen är Festspelen i Piteå äldal och Piteå dansar och ler.

Visionen är att Piteå ska utvecklas till Norrlands musikhuvudstad inom en tioårsperiod. Piteå ska dessutom bli ett av landets musikcenter. Visionen för Piteå som musikmetropol innehåller även fler fasta ensembler inom sång och musik, liksom en utveckling av danskonsten.

Multimedia. Multimedia betyder många medier och denna sektor är idag en av de snabbast expanderande inom IT-världen.

Musikhögskolan har olika former av utbildning som erbjuder inriktning mot multimedia. Idag drivs utbildningar inom multimediateknik, projektledarutbildningar samt musiklärarutbildning, ljudingenjörs utbildning och systemvetarutbildning. Ett antal övriga IT- och multimediautbildningar på olika nivåer och med olika inriktning drivs också i Piteå. Tillsammans har detta skapat gynnsamma förutsättningar för en positiv multimedia-

utveckling i Piteå som lett fram till att flera starka dataföretag vuxit upp och ytterligare några utifrån kommande har etablerat sig.

Visionen är att nya professurer ska ha tillskapats inom tre områden och högskolan har ett regelmässigt samarbete med internationella skolor. Den expansion som påbörjats ska i första hand riktas mot tre huvudlinjer:

Den första huvudlinjen är att skapa goda förutsättningar för en fortsatt expansion vid högskolan när det gäller utbildning och nya linjer.

Den andra huvudlinjen är att stimulera forskningen vid Musikhögskolan.

Den tredje huvudlinjen utgörs av ett vidareutvecklat näringsliv i högskolas närhet.

Infocom. Utvecklingen inom tele- och datateknik har gått i ett hastigt tempo under senare år. Det som utvecklats snabbast är tillämpningen av tekniken. Vi kan t ex se hur nya möjligheter skapats genom integrationen av data- och teleteknik. Idag är det således möjligt att decentralisera verksamheter inom en mängd områden, bl a tekniskt utvecklingsarbete, biljettbokningar, kundtjänster, televäxlar, beställningscentraler osv.

Det betyder att det nu finns goda förutsättningar att flytta arbetstillfällen från tätbefolkade regioner i söder till mindre befolknings-

täta regioner i norr. Såväl ekonomiskt som på andra vitala punkter, kan företagen dra nytta av en decentralisering med hjälp av de nya kommunikationsredskapen.

Furunäsets företagsby är redan idag ett centrum för arbete baserat på tele- och datateknik. I företagsbyn finns verksamheter inom den finansiella marknaden, som arbetar med valvshantering, medlemskrediter och telefonbank. I företagsbyn finns också s k ContactCenter-verksamhet

Visionen är att Piteå och företagsbyn vidareutvecklas och befäster sin ställning som landets bästa inom ContactCenter och utgör ett finansiellt administrativt centrum. Infrastrukturen när det gäller tele- och datateknik skall vara den bästa som finns på marknaden. Piteå och företagsbyn ska även vara ledande för ContactCenterutbildningar, både på högskolenivå och speciella högre uppdragsutbildningar.

Upplevelsenärigen (Handel, turism & arrangemang). Piteå har i många avseenden en framskjuten position när det gäller handel, turism & arrangemang. Inte minst under sommarperioden blomstrar staden.

Bakom den gynnsamma utvecklingen kan följande nämnas:

Pite Havsbad. Turismmagneten har förvandlats till en året-runt-anläggning med stor konferens- och nöjesverksamhet.

Akva Upplevelsecentrum. En ny och spännande attraktion.

Mångfald av arrangemang. Festspelen i Piteå älvdal, Piteå dansar och ler, Piteå Summer Games, Nolia m m.

Handelsstaden. Piteå som handelsstad är känd för hög kvalitet, serviceanda och gemytliga affärer.

Marknadsområdet. Till den positiva utvecklingen bidrar självklart också Piteås geografiska läge. Med nästan 220 000 invånare inom

en radie på åtta mil, finns en smått unik marknad för handel, turism och arrangemang av skilda slag.

Visionen vilar på övertygelsen att Piteå kan, och ska, vara ett kvalitativt och levande regionalt centrum för handel, turism och arrangemang. Utvecklingen ska formas utifrån de resurser som stad, land, kust och skärgård gemensamt kan erbjuda.

En satsning på elektronisk handel är viktig för den framtida inriktningen. I framtiden ser vi också Piteå som en stark och erkänd distributionsstad. Den ska erbjuda ett bra utvecklingsklimat för små turist-entreprenörer.

Visionen är att Piteå ska bli en kreativ mötesplats för upplevelseindustrin. Därför är det viktigt att Piteå behåller sin småstadskaraktär där bra livsmiljö, stimulans och trivsamma möten är självklara inslag.

Areella näringar

Jordbruk

Inom stadsbygden finns relativt stora områden med värdefull jordbruksmark. Brukandet av marken varierar dock och delar av den håller på att växa igen. I nom området finns sju brukningscentra med mjölkoch köttproduktion och tre brukningscentra med hästar.

De största sammanhängande jordbruksområdena finns kring Öjebyn där fem brukningscentra med mjölk- och köttproduktion är belägna. Till dessa hör bl a Statens Lantbruksuniversitet och Grans Naturbruksskola.

Även kring Hortlax-Bergsviken finns stora områden med högklassig jordbruksmark, men här är den mer uppdelad.

I Bergsviken finns ett större brukningscentra med mjölk- och köttproduktion och ett mindre med enbart köttproduktion. I Hortlax finns två brukningscentra med hästar.

Sydost om centrala Piteå, mellan Norra och Södra Pitholm, finns ett sammanhängande jordbruksområde. Här finns inga brukningscentra.

Problem/brister

Den dominerande arealen jordbruksmark används för kött- och mjölkproduktion. Det vore önskvärt att produktionen gröna livsmedel ökar. Att fler lantbrukare satsar på ekologisk odling kan vara ett sätt att öka efterfrågan på lokalt odlade livsmedel. I samband med djurhållning kan störningar på omkringliggande bebyggelse uppstå i form av lukt, ansamling av flugor samt fläktbuller. Allergiska reaktioner kan uppstå hos känsliga människor, inte minst från hästar.

Åtgärder

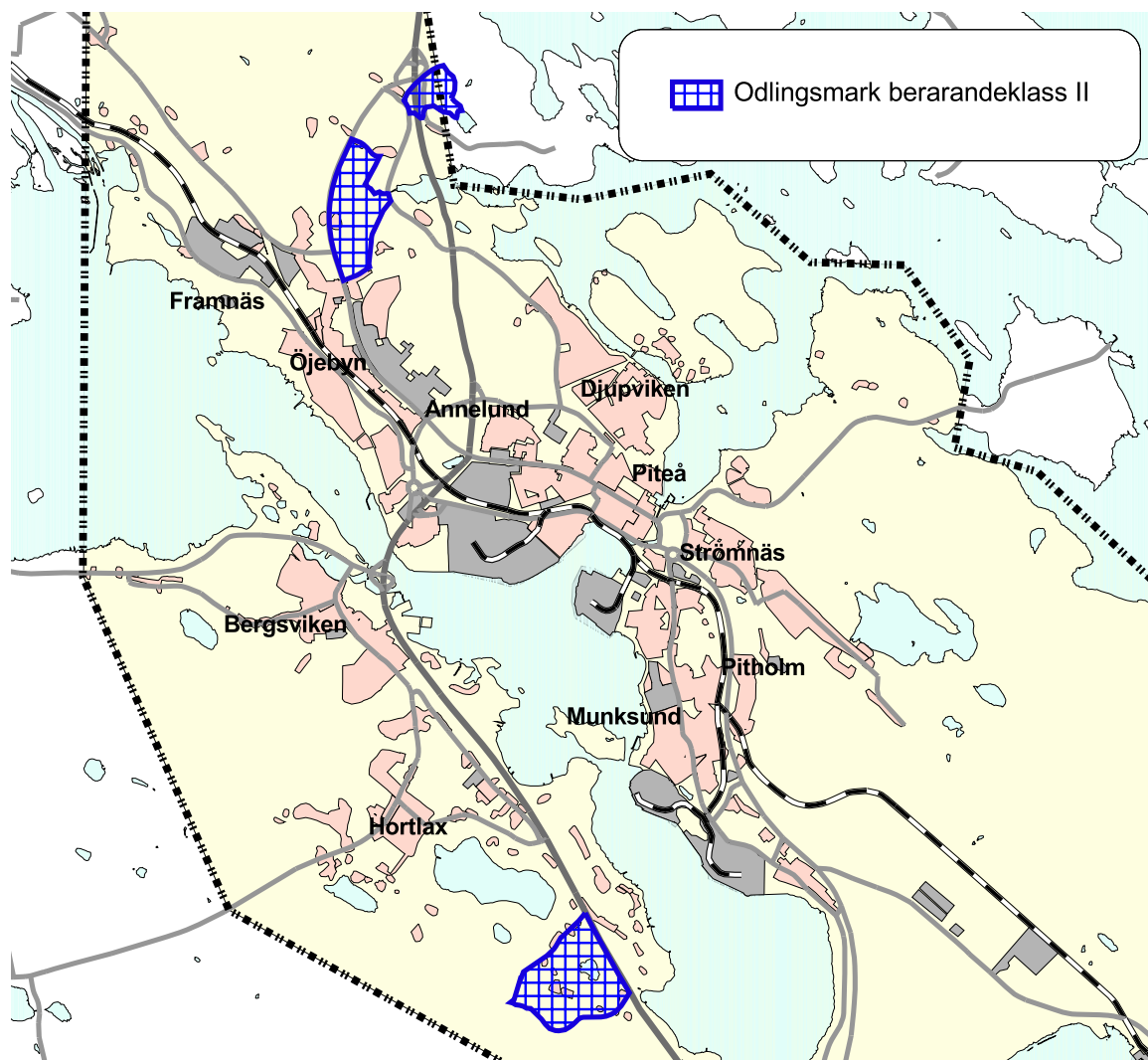
1. All mark som idag hävdas som jordbruksmark ska betraktas som bestående jordbruksområden. Jordbruket skall ges en lokal och miljövänlig produktion med återcirkulation av näringsämnen.

Den biologiska mångfalden liksom odlingslandskapets kulturmiljövärden skall ha en framskjuten position vid hanteringen av odlingslandskapet.

Staten, kommunen och berörda markägare bör utifrån ett helhetsperspektiv genomföra ett utvecklingsarbete inom området. Inom jordbruksmark finns också områden med särskild naturvårdshänsyn, se kap 6.

Konsekvenser

Framtida bebyggelse måste beakta befintliga brukningscentra och en utveckling av dessa så att djurhållning och brukning av marken inte försvåras eller hämmas. Nuvarande åkermark får inte förstöras genom matjordstäckter och olika slags exploateringsföretag.

Skogsbruk

I stadsbygden finns avsevärda arealer skogsmark. På översiktsplanekartan finns skogsmark, dels inom de områden som markerats som Skog och övrig mark, dels inom Närströvområde/Utflyktsområde. Område som betecknats som Natur och övrig mark innebär inte någon inskränkning i pågående markanvändning. Beträffande närströvområden och utflyktsområden, se nedan.

Särskilda hänsynsområden vad gäller naturvärden finns redovisade i kapitel 6.1.

Aktivt skogsbruk bedrivs i huvudsak av enskilda fastighetsägare, oftast i kombination med annan sysselsättning.

I förarbetena till nu gällande skogsvårdsplan beskrivs två huvudmål för skogsbruket: miljömålet och produktionsmålet. Båda skall ha samma tyngd.

Miljömålet

Skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga skall bevaras.

En biologisk mångfald och genetisk variation i skogen skall säkras. Skogen skall brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper skall skyddas.

Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden skall värnas.

Produktionsmålet

Skogen och skogsmarken skall utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthållig god avkastning. Skogsproduktionens inriktning skall ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar.

Problem/brister

Skogsbruksdriften är känslig med hänsyn till närheten av tätortsbebyggelsen, närströvområden, utflyktsområden mm.

Åtgärder

2. Skogsbruket är viktigt, dels för att garantera råvarutillförseln för trä- och pappersindustrin, dels för att skogsbruk även i liten skala har stor betydelse som komplement till annan verksamhet. Detta utesluter inte att skogsbruket skall ta hänsyn till andra intressen då motstående intressen finns t ex att skogsavverkningar i närströvområden och utflyktsområden skall ske med hänsynstagande till det rörliga friluftslivet. Detta bör dock i de flesta fall kunna ske inom ramen för gällande lagstiftnings tillämpningsregler.

Fiske

Fisket brukar delas upp i två huvudkategorier: yrkesfiske och fritidsfiske. Inom de vattenområden som ingår i stadsbygden bedrivs inte direkt något yrkesfiske.

Visst fritidsfiske förekommer i Piteälven, på Bondöfjärden och i Vargödraget m fl.

Några direkta konsekvenser för fisket av översiktsplanen kan inte ses.

Vattenbruk

Något vattenbruk bedrivs inte idag, eller föreslås, i framtiden inom stadsbygden.

Rennäring

Hela stadsbygden utgör vinterbetesland och trivselland för samebyarna Ståkke och Östra Kikkejaur. Ståkke utnyttjar mark vid och norr om Öjebyn och Östra Kikkejaur använder Pitholm, Bondön och marken söder om Piteälv som vinterbetesland och trivselland.

Piteälven och Bondöfjärden utnyttjas av samebyn som flyttled. Svåra passager finns i området i och kring Pitsundet, på Pitholmen mellan väg 506 och Yttrefjärden, i Höglandsnäs mellan E4 och Yttrefjärden samt i Bergsviken vid E4 och väg 373.

Problem/brister

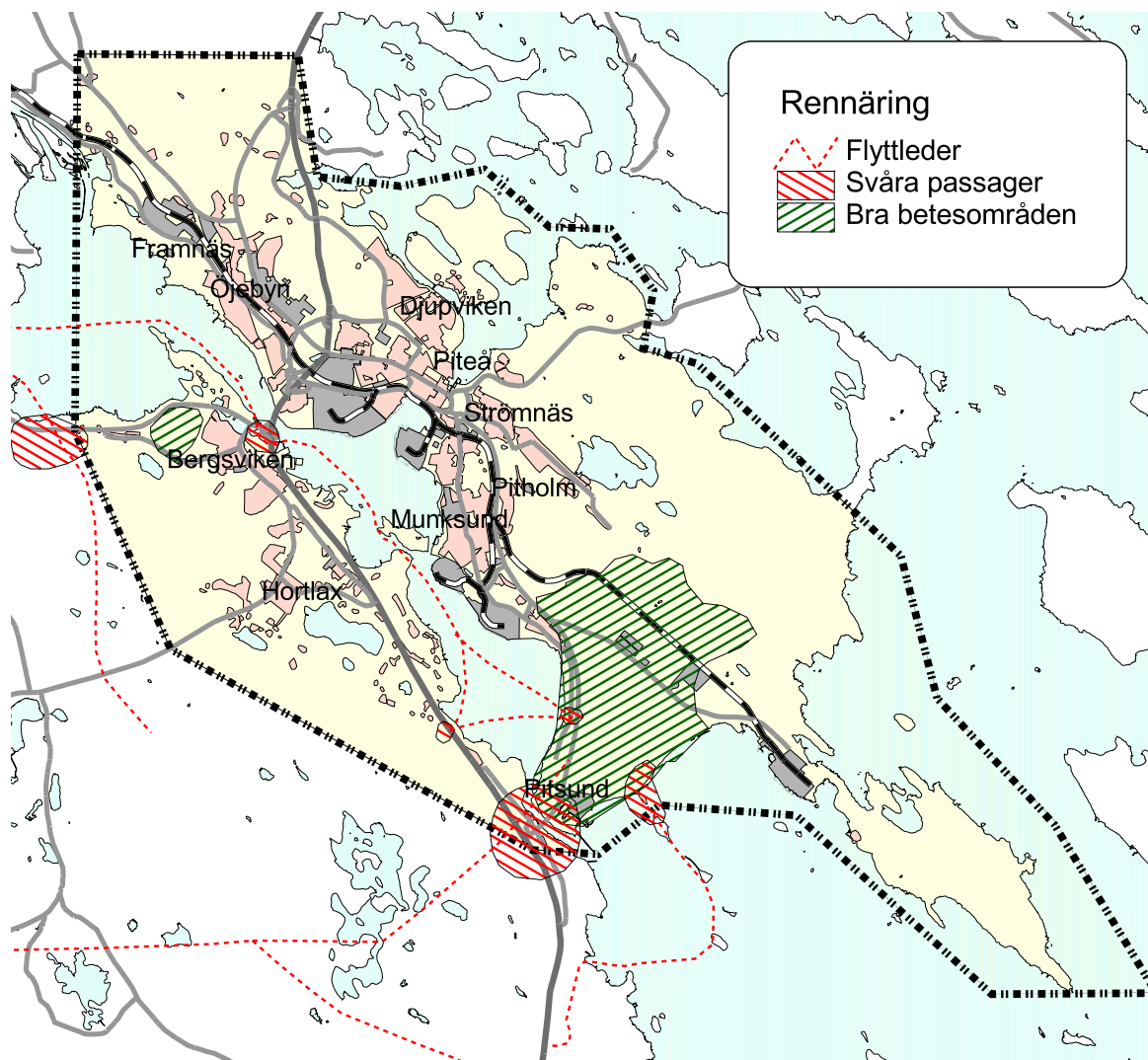
De konflikter som kan ses mellan renskötseln och andra intressen är renskötsel - skogsbruk, renskötsel - rörligt friluftsliv och renskötsel - infrastruktur.

Åtgärder

3. Kommunen kommer fortlöpande att ha samråd med berörda samebyar vid planläggning som kommunen ansvarar för. Likaså förutsätts att t ex Vägverket och Banverket har samråd i ärenden som rör väg- resp järnvägsfrågor.

Konsekvenser

Översiktsplanens förslag till ny kustjärnväg kommer att påverka rennäringen genom att betesmark tas i anspråk och att flyttleder skärs av.

Näringsgrensutveckling

Antalet arbetsplatser i Piteå minskade under perioden 1990-1998 med ca 3 000 och utpendlingen under samma period med ca 80 personer. Den stora minskningen skedde mellan 1992 och 1993 då antalet arbetstillfällen minskade med över 1 700.

Sedan 1998 har utvecklingen varit positiv, men utförliga siffror finns tyvärr inte tillgängliga idag. Flest arbetstillfällen förlorade "Tillverkning och utvinning" som minskade med ca 880 arbetstillfällen.

Enskilt största minskningen stod Trävaruindustrin för där ca 390 arbetstillfällen försvann. Här noterades dock en väsentlig ökning (+35) mellan 1997 och 1998. En av de näringsgrenar som haft en positiv utveckling är Bank och kreditinstitut där antalet arbetstillfällen ökat med 110 stycken. Detta motsvarar i stort etableringarna av Nordbanken Furunäset och FöreningsSparbanken via Telefon. Dessa arbetsplatser har ökat sedan 1998 med ca 100 personer.

Mellan 1993 och 1998 ökade antalet arbetstillfällen med ca 200. Perioden 1997-1998 tillkom ca 450 arbetstillfällen i Piteå och utpendlingen ökade med ca 220 stycken.

Piteå har fler sysselsatta än riket som helhet inom massa- och pappersindustri medan transportmedelsindustrin uppvisar lägre andel sysselsatta.

Framtiden

Utvecklingen fram till år 2020 domineras av en generell ökning inom samtliga branscher. Antalet arbetstillfällen beräknas öka och tjänstesektorn står för den största ökningen relativt sett.

Sysselsättning fördelad på näringsgrenar

Bransch	1998 Antal	1998 %
Jord, skogsbruk, fiske	425	2,4
Tillverkning och utvinning	2 814	16,0
Energiproduktion, vattenförsörjn. avfallshantering	138	1,0
Byggverksamhet	1 305	8,7
Handel och kommunikationer	2 464	15,0
Finansiell verksamhet, media- och företagstjänster	1 288	14,6
Utbildning och forskning	1 550	9,2
Vård och omsorg	3 810	19,9
Personliga och kulturella tjänster	1 014	8,7
Offentlig förvaltning	589	3,4
Ej specificerad verksamhet	268	1,0
Totalt	15 665	

Företagstjänsters andel av sysselsättningen, liksom de personliga tjänsterena, beräknas också öka. Den största minskningen i andel, dock ej i antalet sysselsatta, beräknas ske inom vård och omsorg.

Åtgärder

4. Fortsatt aktivt näringslivsarbete med uppdatering och uppföljning av näringslivsprogram och strategier samt fortsättning och utveckling av det nätverksarbete som inletts.

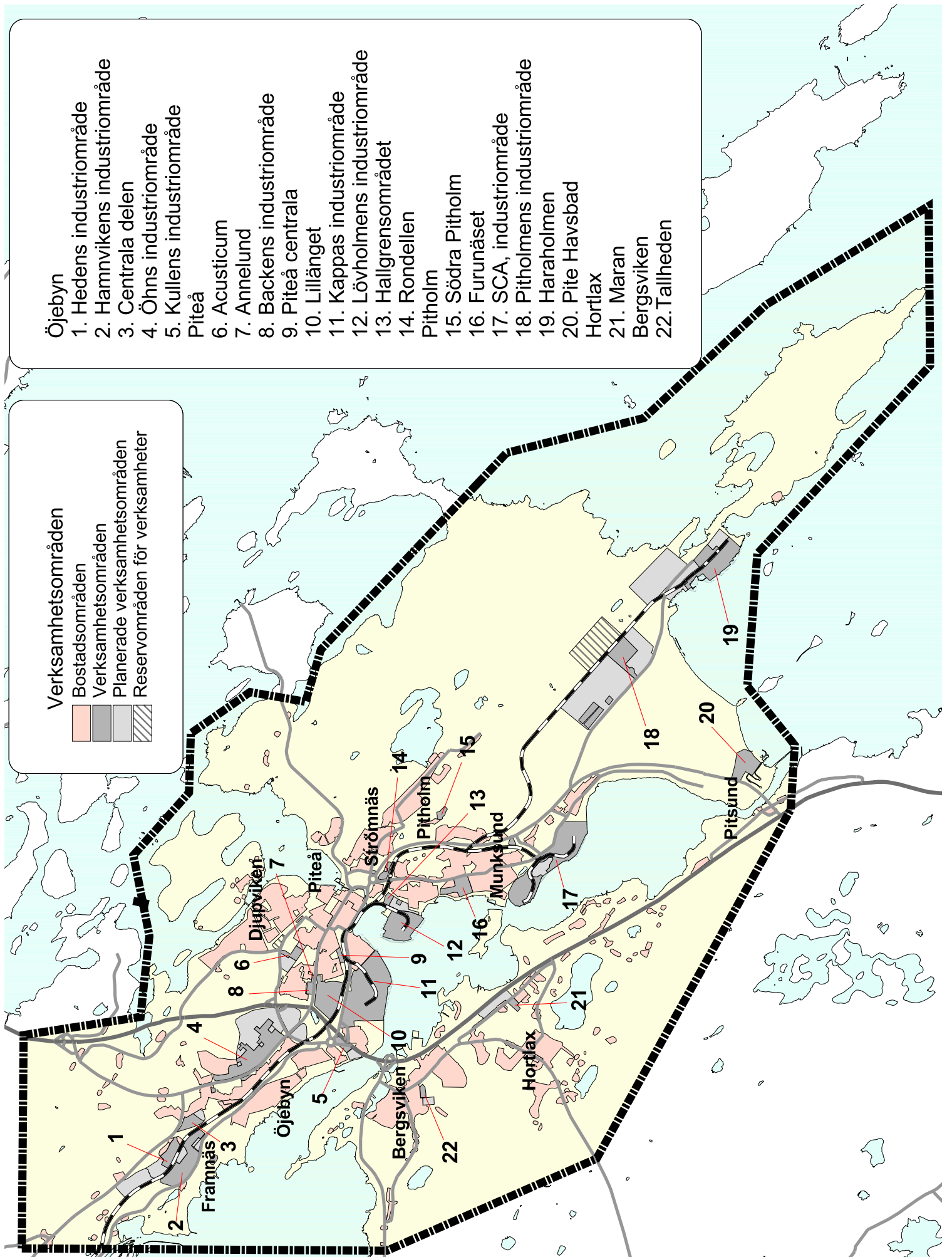
Konsekvenser

Tydligt och lättförståeligt näringslivsprogram bidrar till att fler aktörer kan medverka till att utveckla och stärka näringslivet i Piteå.

Nätverksarbetet bidrar till dels att branscher träffas var för sig men också att olika branschföreträdare möts och därigenom kan intressanta samarbeten uppstå.

Verksamhetsområden

I detta avsnitt beskrivs verksamhetsområden (innehållande industri-, tjänste-, kontors- och handelsverksamheter) samt förslag till förändringar i översiktsplanen. Karta över verksamhetsområden finns på nästa sida.

Verksamhetsområden

- Bostadsområden
- Verksamhetsområden
- Planerade verksamhetsområden
- Reservområden för verksamheter

Öjebyn

1. Hedens industriområde
 2. Hamnvikens industriområde
 3. Centrala delen
 4. Öhns industriområde
 5. Kullens industriområde
- Piteå
6. Acusticum
 7. Annelund
 8. Backens industriområde
 9. Piteå centrala
 10. Lillänget
 11. Kappas industriområde
 12. Lövhölmens industriområde
 13. Hallgrensområdet
 14. Rondellen
- Pitholm
15. Södra Pitholm
 16. Furunäset
 17. SCA, industriområde
 18. Pitholmens industriområde
 19. Haraholmen
 20. Pite Havsbad
- Hortlax
21. Maran
 - Bergsviken
 22. Tallheden

Här följer en beskrivning av respektive område i form av: nuläge, problembeskrivning, förslag och konsekvenser.

1 Öjebyn, Hedens industriområde

Området omfattar marken mellan Gamla Älvsbyvägen och järnvägen norr om Framnäsvägen. Den idag använda delen nyttjas för betongindustri som huvudsakligen är inrymd i en gammal sandtäkt. Expansionsytor finns avsatta i Översiktsplanen i nordlig riktning och omfattar mark som delvis redan är utnyttjad för sandtäkter.

En eventuell Norrbotniabana berör områdets sydöstra del.

Brister/problem

Detaljplan saknas för området.

Åtgärder

5. Området bibehålls för betongindustri. Dessutom reserveras, i nordvästlig riktning, mark vid Älvsbybanan för en eventuellt ny bangård.

Detaljplan bör upprättas med syfte att precisera nuvarande användning och expansionsytor för framtiden samt fastläggande av skyddszoner mot närbelägen bostadsbebyggelse. Diskussion har förts angående ny anslutning till området Skanska Prefab direkt från väg 374.

Konsekvenser

En detaljplan möjliggör att framtida utveckling av betongindustrin underlättas liksom miljöprövningar av denna.

2 Öjebyn, Hamnvikens industriområde, "Kompositby"n

Området avgränsas mot Älrvägen, Framnäsvägen, järnvägen och mot en tänkt linje i jämnhöjd med med Hamnviken. Inom området finns idag två större industrier som tillverkar plastprodukter (komposit), ett forskningsinstitut, en metallindustri, en granitindustri och en handelsträdgård.

I övrigt finns ett antal f d permanenta bostadsfastigheter som är inlösta av kommunen, men som nyttjas för boende i olika former.

För området gäller detaljplan som reglerar byggrätter för de olika industrislagen. De f d permanenta bostäderna ingår också i avsatt industrimark. Dessutom reglerar planen vissa skyddszoner utifrån de regler och synsätt på den verksamhet som bedrevs vid tidpunkten för planens upprättande. I omgivningen finns skolor (folkhögskola och naturbruksskola) och bostäder (villabebyggelse) samt handel.

En luftkvalitets- och luktbesvärsundersökning genomfördes under år 2000 i syfte att ta reda på halterna styren i omgivningen i förhållande till lågriskvärde för styren. Studien visar att halterna av styren i omgivningen är låga jämfört med lågriskvärdet för styren. Lågriskvärdet har inte överskridits i anslutning till bostäderna under mätperioden. Studien kommer att vara vägledande vid kommande miljöprovningar.

Brister/problem

Störningsrisken för omgivningen hänför sig i första hand till utsläpp från plastindustrin.

Buller kan förekomma från ventilationsfläktar och från transporter till och från verksamheten, vilket även gäller annan verksamhet än plastindustrin.

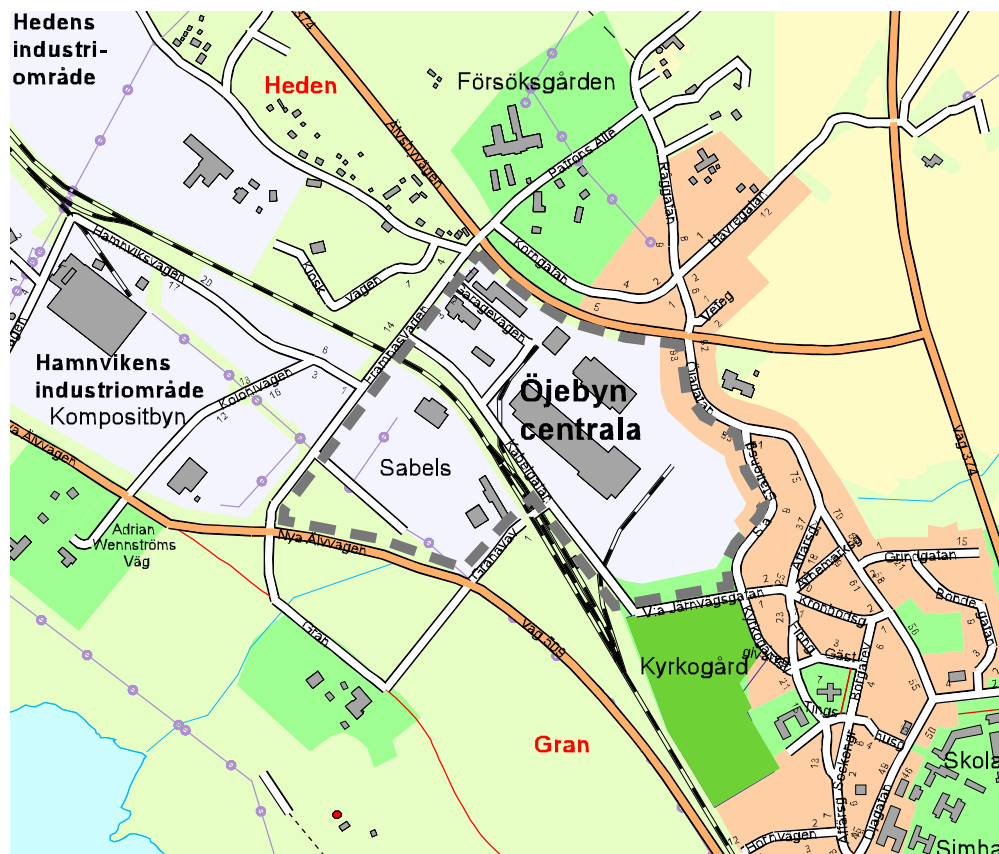
Åtgärder

6. Området prioriteras för plasttillverkning av skilda slag. För att säkerställa plastindustrins utveckling bör skyddszoner mot bostäder, skolor mm med ledning av den genomförda studien studeras och fastläggas för området. Ett mål borde vara att avveckla allt boende inom den skyddszon som fastställs.

Konsekvenser

"Gränsdragningen" vad gäller markens nyttjande och godtagbara utsläpp blir tydligare både för verksamhetsutövarna inom industriområdet och de som finns i omgivningen. Framtida miljöprovningar av verksamheter inom området borde därmed också underlättas.

3 Öjebyn, Centrala delen

Området omfattar marken innanför Älvsbyvägen, Framnäs- och Kompositbyvägen, bostadsbebyggelse vid Öjagatan och V:a Järnvägsgatan.

Området delas av järnvägen i två delar, dels en närmare Öjagatan där åtkomst sker huvudsakligen från V:a Järnvägsgatan, Kabelgatan och Framnäs- och Kompositbyvägen och dels en mot Älvsbyvägen där åtkomst sker från denna och Framnäs- och Kompositbyvägen.

I området mellan järnvägen och Öjagatan finns bl a snickeri, elementbyggeri, garage och förråd.

Området på andra sidan järnvägen användes förut för tillverkning av gjutjärnsprodukter men byggnaderna har efterhand övergått till att användas vid handelsverksamhet (bl a sk lågprisbutik). Verksamheten har under senare år expanderat genom om- och tillbyggnader.

Området berörs av en eventuell Norrbotniabana i norra delen.

För området gäller detaljplaner som redovisar byggrätt för industri.

Brister/problem

Utsläpp sker av lösningsmedel från elementbyggeriet vilket är känsligt bl a med hänsyn till närbelägen bostadsbebyggelse. Tillfarten via centrala Öjebyn är tidvis störande för bostadsbebyggelsen.

Åtgärder

7. Området bör på sikt användas endast för verksamheter som inte är störande för närliggande bostadsbebyggelse.

Konsekvenser

Elementbyggeriet måste åtgärda eller begränsa sin verksamhet så att störning inte sker mot bostadsbebyggelsen. Tillfartstrafiken på V:a Järnvägsgatan begränsas genom trafikreglerande åtgärder.

4 Öjebyn, Öhns industriområde

Öhns industriområde är till ytan ett av de större områdena i kommunen och avgränsas grovt av E4, Norra Ringen och gamla E4 samt mot Holmenområdet. Området inrymmer blandade verksamheter, t ex svets- och smidesverkstäder, bilverkstäder, plåtverkstäder, hustillverkning, garage m m.

I området finns även företag som sysslar med blåstring och sprutmålning samt bageri och affärsverksamhet omfattande järnhandel, möbelhandel, bilhandel m m.

Lokaler för livsmedelstillverkning (fd GB-Glass är f n vakanta).

Åtkomsten är mycket god från huvudvägnet Norra Ringen och gamla E4:an.

För området finns detaljplaner upprättade i olika omgångar vilka reglerar industrimark. Inom detaljplanen finns outnyttjad industrimark och Översiktsplanen reglerar därutöver ytterligare industrimark i riktning mot Marklundsvägen och Holmenområdet. Därtill kommer industrimark mellan Timmerleden/Norra Ringen och E4 (utanför det markerade området) som förväntas tas i anspråk på längre sikt.

Brister/problem

Vissa delar av Öhns industriområde gränsar direkt mot bostadsbebyggelsen i Holmenområdet.

Inom industriområdet finns bl a verksamhet med sprutmaleri, relativt närbeläget bostadsbebyggelse.

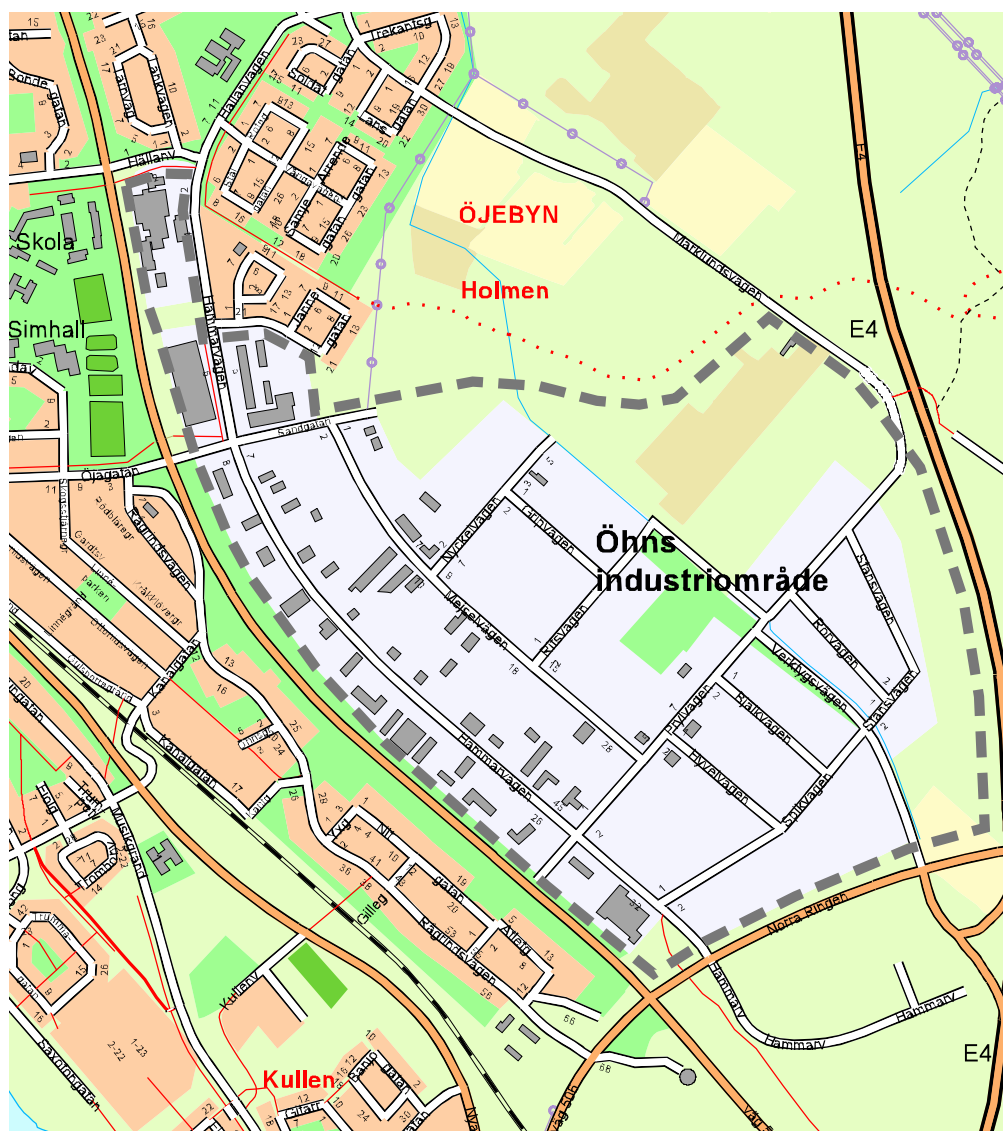
Detta har medfört konflikter mot bostadsbebyggelsen.

Åtgärder

8. De delar av industriområdet som ligger närmast bostadsbebyggelsen bör ej användas för verksamheter som är störande för de boende.

Konsekvenser

Miljön för närboende i Holmenområdet förbättras. Framtida konfliktrisker med nya bostäder elimineras.

5 Öjebyn, Kullens industriområde

Området ligger mellan E4 och Turbovägen med bra annonseringsläge.

Inom området finns en större bilförsäljning med verkstäder, bensin, biltillbehör etc.

Kommunen har lämnat option på närbelägen mark för att säkerställa eventuell expansion av bilförsäljningen.

Åtkomst sker via Timmerleden och Turbovägen.

Detaljplan finns och upptar byggrätt för industri och handel.

En framtida utbyggnad av lokalväg och lokalbro mellan Kullenområdet/Timmerleden och Bergsviken/väg 373 kan komma att påverka området.

Brister/problem

Några direkta problem har inte konstaterats. Den frizon som finns mot befintlig bostadsbebyggelse i Kullenområdet är tillräcklig med nuvarande karaktär på verksamheten.

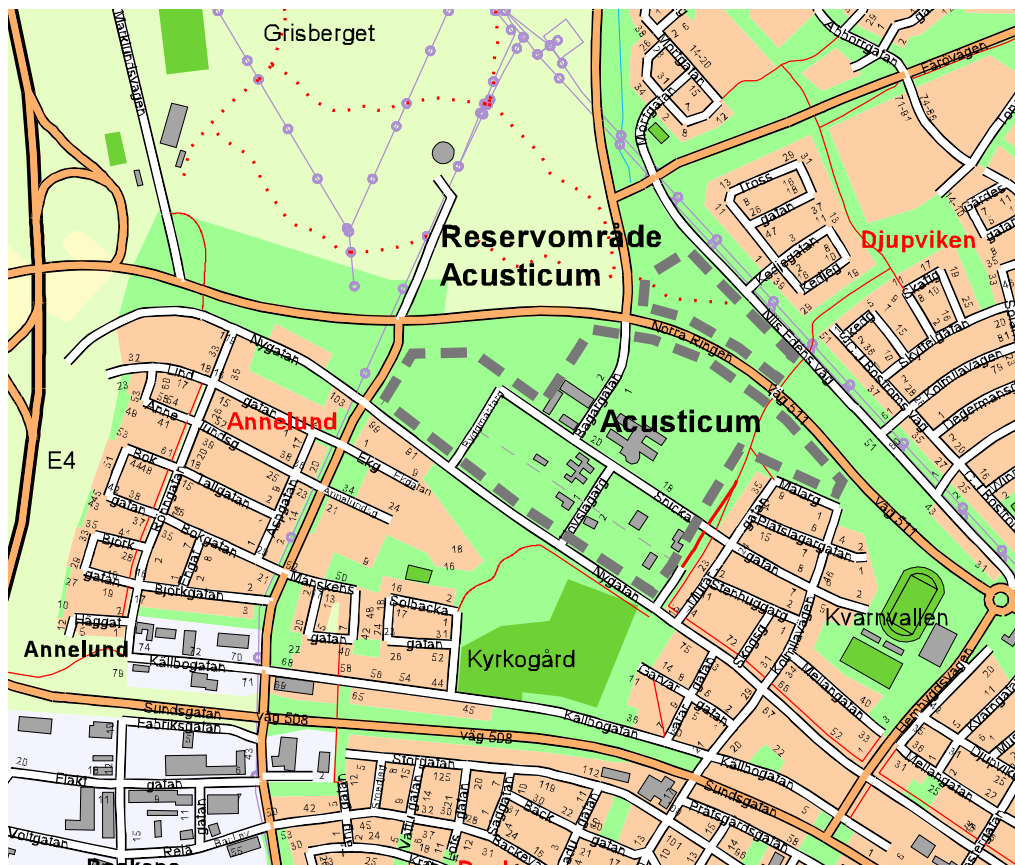
Åtgärder

9. Området bör även fortsättningsvis användas för verksamhet av mer serviceinriktad karaktär.

Konsekvenser

Konsekvenser för bostads- och verksamhetsområden kan uppstå p g a ökad trafik genom området.

6 Piteå, Acusticum

Acusticum är benämningen på företagsbyn som består av Musikhögskolan och de företag inom media, kultur etc, som är etablerade inom området. Därtill inryms ett äldreboende, Berggården, på området.

Acusticum avgränsas mot Norra Ringen, Industrigatan, Nygatan och mot bostadsbebyggelsen på Berget.

Markanvändningsmässigt görs åtskillnad i Översiktsplanen mellan Musikhögskolan (institutionsområde) och övrig mark (verksamhetsområde) ingående i Acusticum.

En detaljplan för området har nyligen antagits. Regjåla expansionsytor finns avsatta både för Musikhögskolan och för företag inom media, kultur, data, elektronik etc som förväntas etablera sig inom området. Den byggnad som idag inrymmer äldreboende förväntas på längre sikt övergå till att användas för ändamål som hör ihop med Acusticum.

Detaljplanen reglerar grön-/skyddszoner mot omgivande vägar/gator och bostadsbebyggelse. Åtkomst med bil är till övervägande del tänkt att ske via Norra Ringen medan gång- och cykeltrafik kan ske från gc-nät vid bl a Nygatan.

Brister/problem

Några direkta brister har inte noterats. Däremot bör en god framförhållning finnas för expansion av området, varför lämpliga reservområden bör anges i Översiktsplanen.

Åtgärder

10. Detaljplanens intentioner enligt beskrivning ovan med markanvändning, grön-/skyddszoner och trafiklösningar bör fullföljas. Området mellan Norra Ringen och Nils Edens väg avsätts som reservområde. Ett annat tänkbart reservområde ligger på södra sidan om Norra Ringen - mellan denna och Målargatan.

Konsekvenser

Ett fullföljande av reservområdet innebär att ett skogsområde som utnyttjas som tillfart till motionsspåret på Grisberget tas i anspråk. Parkeringen och tillfarten till motionsspåret bedöms dock kunna flyttas något i nordlig riktning utan att olägenheter uppstår.

7 Piteå, Annelund

Området ligger vid Källbogatan och inrymmer handel (möbler, tyger, bilar, husvagnar) kontor och åkeriverksamhet för bilar. Åtkomst sker via Industrigatan och Källbogatan.

För området finns detaljplan som i princip legaliserar garage- och bilserviceverksamhet.

Brister/problem

Det påtagliga problemen hänför sig till åkeriverksamheten som förutom garagering av lastbilar inrymmer verkstad för service och reparationer, godshantering m m.

Verksamheten ger störningar (buller och avgaser) på den närmaste bostadsbebyggelsen.

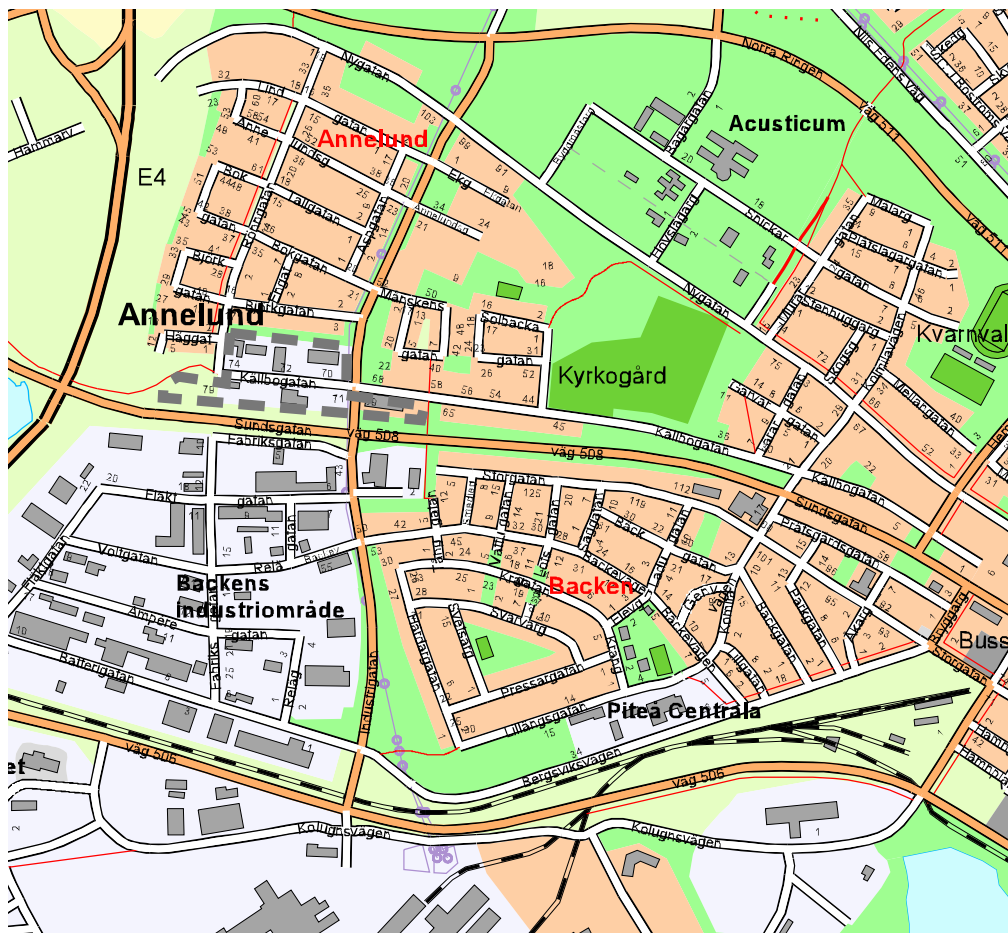
Vissa störningar finns också från bil-/husvagnshandeln och de verkstäder som hör ihop med denna verksamhet.

Åtgärder

11. En målsättning bör vara att på lång sikt utlokalisera åkeriverksamhet till ej störande plats och istället inrymma verksamhet som är förenlig med villaboendet i grannskapet.

Konsekvenser

Utlokalisering av åkeriverksamheten ger påtagliga förbättringar av boendemiljön i närheten.

8 Piteå, Backens industriområde

Backen avgränsas av Sundsgatan, E4, järnvägen och Industrigatan. Området inrymmer idag en blandning av affärsinriktad verksamhet (järn- och möbler, elektriska varor, bilar, biltillbehör, värme, vatten och sanitet, byggvaror etc) och tillverkande verksamhet (byggelement, smides och svetsprodukter, kemiska produkter etc).

Därtill kommer ett antal verkstäder för bilar, traktorer, gummi m m samt garagering av bussar, lastbilar etc.

Åtkomst till området sker från Industrigatan.

För området gäller detaljplan som reglerar marken för industriverksamhet, garage etc.

Brister/problem

Vissa näringsidkare på området har tidigare framfört önskemål om att Backen i större utsträckning skall utgöra ett affärsområde.

Ambitionen att göra Backen till ett mer handelsinriktat område innebär att den tillverkande industrin trängs undan. Dessutom finns det kvar en bostadsfastighet inom området som hämmar expansionsmöjligheten för vissa verksamheter.

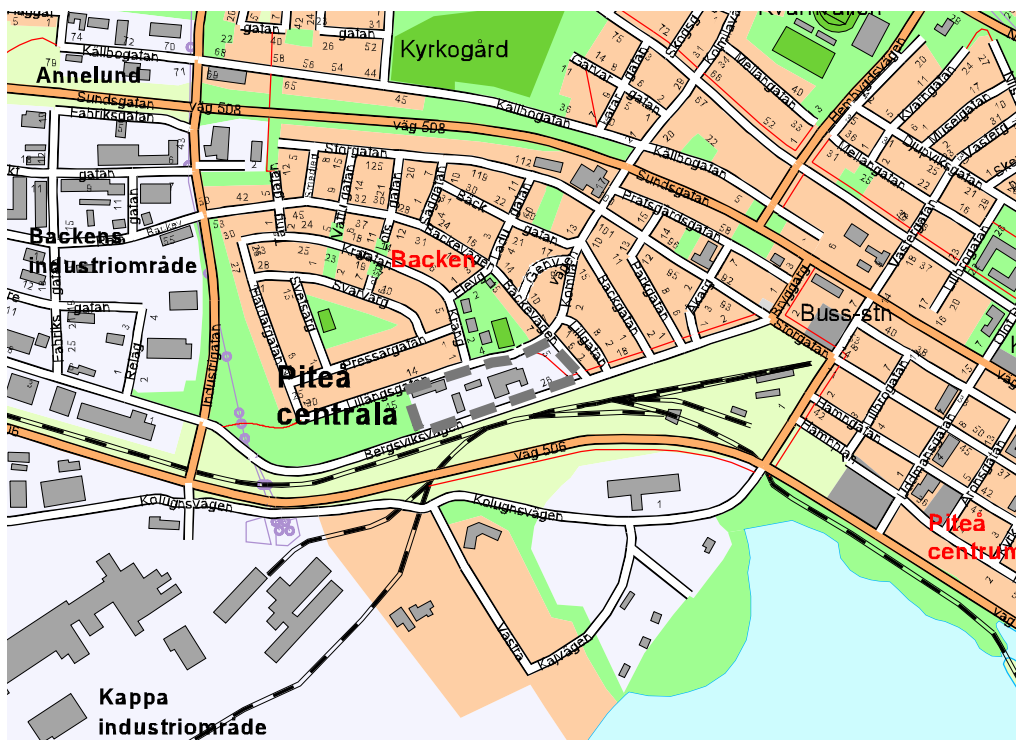
Åtgärder

12. Markanvändningen på Backen föreslås nyanseras så att den affärsinriktade verksamheten prioriteras i ett stråk som ligger mot Sundsgatan - Industrigatan. Inom övriga delar bibehålls marken för samma typ av verksamheter som idag. Boendet inom området bör avvecklas.

Konsekvenser

Med förslaget skulle området på längre sikt få en mera tilltalande "fasad" mot Sundsgatan och Industrigatan. Inriktningen mot affärsverksamhet är positiv med tanke på det centrala läget.

9 Piteå, Centrala

Området ligger nära Piteå centrum vid Bergsviksvägen.

Området inrymde förut en mekanisk verkstad vars verksamhet är flyttad och byggnaderna rivna. Tomten är idag outnyttjad.

Den del som disponeras av affärsverksamheten är i gällande detaljplan avsatt för garage, bilservice och handel. Den del som inte utnyttjas är reglerad med byggrätt för småindustri- och bostadsändamål.

Brister/problem

Området har ett störningskänsligt läge i förhållande till bostäderna och skolan på Backen. Samtidigt har området ett strategiskt bra läge vid centrum.

Åtgärder

13. Området föreslås nyttjas för serviceinriktad affärsverksamhet med tillfart från Bergsviksvägen. Detaljplan bör ses över så att likartade bestämmelser gäller för hela området och med bestämmelser som bl a reglerar verksamheten i förhållande till bostäder och skolan.

Konsekvenser

Förhållandet mellan verksamheter inom området och omgivningen blir tydligare reglerat. Detta ger i förlängningen bättre miljö för t ex de boende.

10 Piteå, Lillänget

Området avgränsas av Timmerleden, Kolugnsvägen, Industrigatan, Degerängsvägen och bostadsbebyggelse i Degeränget. Området inrymmer bl a sågverksrörelser, bensinstation med verkstad, bilhandel med verkstad och traktor och lastbilsgarage. Åtkomst sker från Industrigatan och Degerängsvägen.

Detaljplan finns för området som reglerar byggrätter som överensstämmer med befintliga verksamheter och användning, bl a en byggrätt för bostad.

Brister/problem

Den bostadsfastighet som är belägen inom området kan hämma utvecklingen i området och närbelägna industriområden.

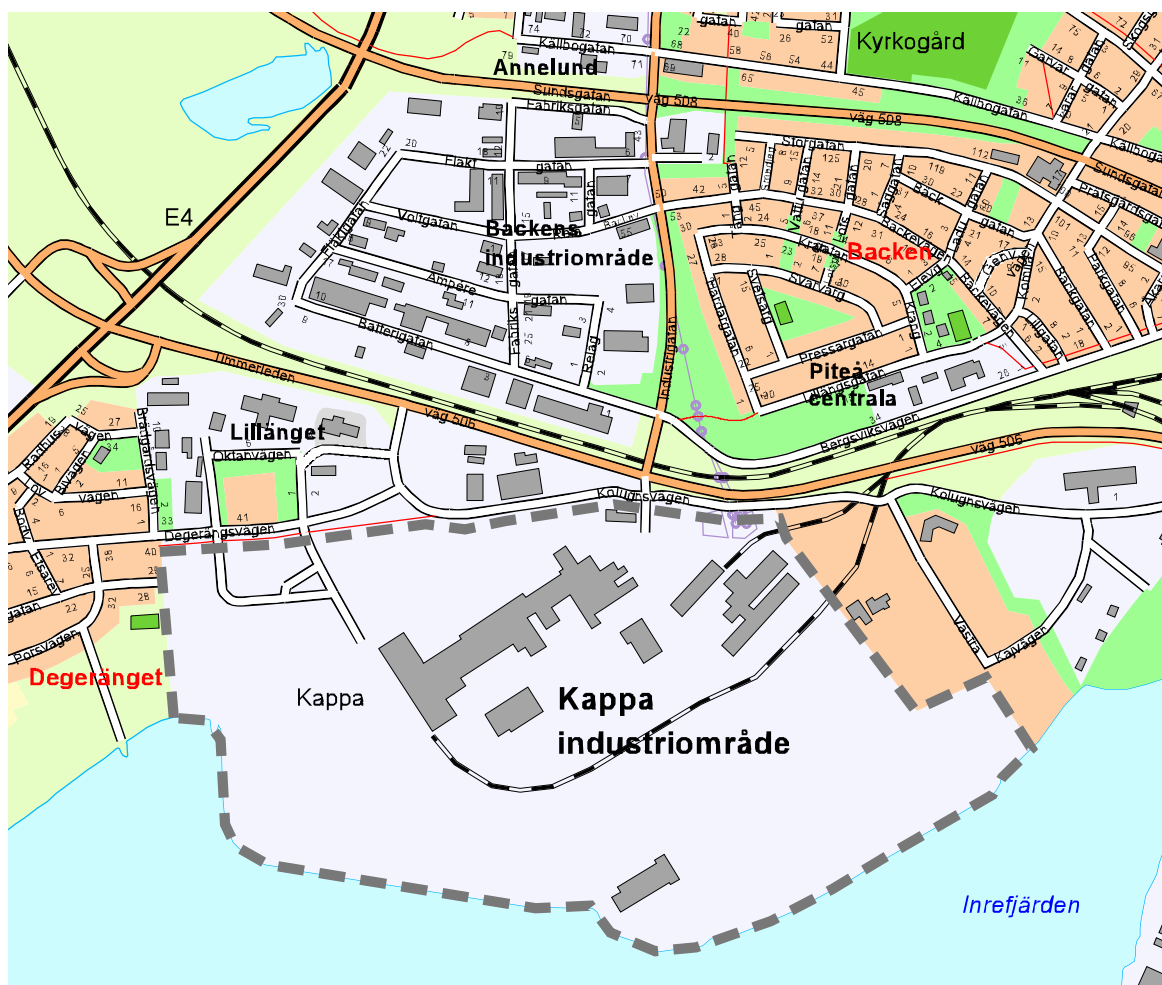
Åtgärder

14. Boendet inom området bör på lång sikt avvecklas. Denna fråga prövas slutgiltigt, om och när frågan om avveckling av boendet blir aktuellt, genom ändring av nu gällande detaljplan. Vidare utvecklas en grönzon mot Timmerleden och övriga omgivande gator för att ge en mjukare inramning av området.

Konsekvenser

En fortsatt utveckling av området säkerställs. Miljön mot huvudinfarten Timmerleden förbättras.

11 Piteå, Kappa Kraftliners industriområde

Området disponeras av Kappa Kraftliners pappersbruk. Området omfattar marken från Degerängsvägen, Industrigatan, Kolugnsvägen, V:a Kajvägen och ned till Inre fjärden. Åtkomst sker från Timmerleden och Kolugnsvägen/Industrigatan samt Degerängsvägen.

För området gäller detaljplan som reglerar byggrätt för den tunga industrin, skyddszoner etc.

Brister/problem

Industrin har ett känsligt läge i förhållande till bostäderna på Degerånget och Backen samt centrum. Klagomål förekommer av och till över buller, men även över utsläpp.

Åtgärder

15. Skyddszoner föreslås efter V:a Kajvägen, Kolugnsvägen, Industrigatan och Degerängsvägen samt mot bostadsbebyggelsen på Degerånget. Skyddszonen bör delvis göras som grönzon, men kan i övrigt innehålla verksamheter som inte är störande för angivna bostadsområden.

Skyddszoner bör följas upp genom reglering i detaljplan då läge, omfattning, innehåll m m fastställs närmare.

Konsekvenser

Gränsdragningen för industriverksamheten gentemot omgivningen blir tydligare, vilket borde underlätta såväl Kappa Kraftliners egen planering som framtida miljöprövningar.

12 Piteå, Lövholmens industriområde

Området avgränsas mot Hallgrensvägen och Innefjärden och disponeras av AssiDomäns sågverk.

För området finns ingen detaljplan.

Brister/problem

Industrin har ett känsligt läge, framför allt i förhållande till bostäderna på Klubbgårdet.

Åtgärder

16. Skyddszon föreslås mot Klubbgårdet. Detaljplan bör upprättas för det berörda området. I denna bör skydds-zonen fastställas närmare med läge, omfattning, innehåll m m.

Konsekvenser

Gränsdragningen för industriverksamheten gentemot omgivningen blir tydligare vilket borde underlätta såväl AssiDomäns egen planering som framtida miljöprövningar.

13 Piteå, Hallgrensområdet

Området ligger mellan Lövholmsvägen, Hallgrensvägen, Furunäsvägen och bostadsbebyggelsen på Klubbgårdet. Området används till en mindre del av affärsinriktade verksamheter.

Åtkomst sker från Furunäsvägen och Hallgrensvägen.

Detaljplan finns för större delen av området. Detaljplanen upptar byggrätter för kontor och handel (ej livsmedel och handel av stormarknadstyp).

Brister/problem

Inga problem har konstaterats.

Åtgärder

17. Målet bör vara att fullfölja etableringar av sådan affärsinriktad verksamhet som inte är störande för bostäderna i grannskapet.

Konsekvenser

Fortsatt god miljö kan upprätthållas i området.

14 Piteå, Rondellen

Området avgränsas av väg 506 (Havsbadsvägen), Durnnäs vägen, järnvägen och Munksundsvägen. Området innehåller blandade verksamheter, t ex pappersgrossist, fiskförsäljning, husvagnsförsäljning, plåtslageri och snickeri.

Åtkomst sker från Munksundsvägen via infarten som är Verkstadsgatan.

Detaljplan finns som reglerar området för industrimark.

Området berörs av en eventuell Norrbotniabana i södra delen.

Brister/problem

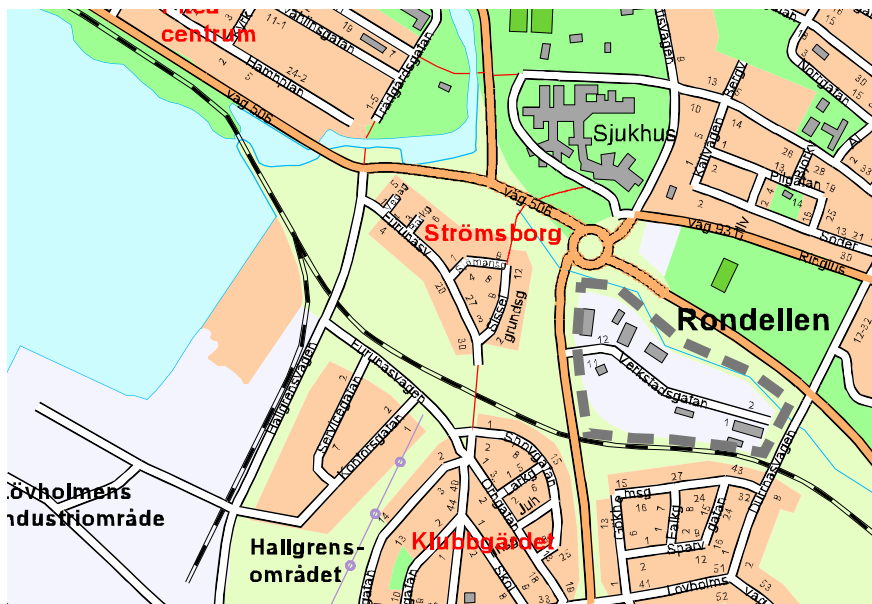
Inga problem har konstaterats.

Åtgärder

18. Ambitionen är att fullfölja dagens användning.

Konsekvenser

Dagens miljö bibehålls och utvecklas.

15 Södra Pitholm

Området ligger i anslutning till Lillåkersvägen och inrymmer bl a en mekanisk verkstad och ett snickeri.

För området finns inte någon detaljplan.

Brister/problem

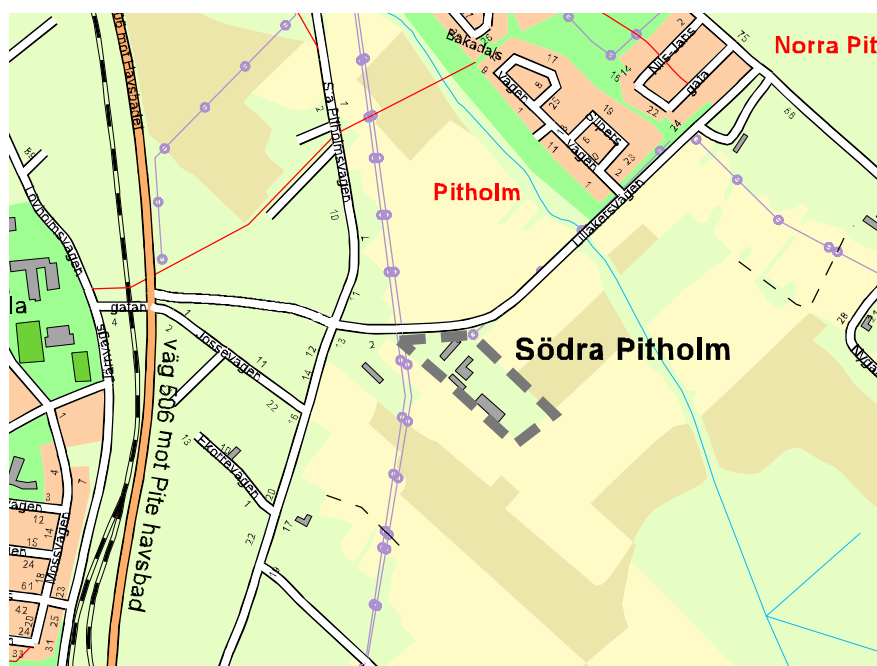
Inga problem har noterats.

Åtgärder

19. Området bör utvecklas i enlighet med nuvarande användning.

Konsekvenser

Dagens miljö kan bibehållas och utvecklas.

16 Furunäset

Området omfattar Furunäsets företagsby som idag inrymmer företrädesvis företag inom tjänstesektorn (banker, telecom, konsulter, vård etc). Åtkomst sker från Munksundsvägen.

För området gäller detaljplan som reglerar marken för inrymda verksamheter. Detaljplanen har också bestämmelser som bevarar/skyddar befintlig bebyggelse och befintliga kulturmiljöer samt ställer krav på anpassning av nytillkommande bebyggelse.

Brister/problem

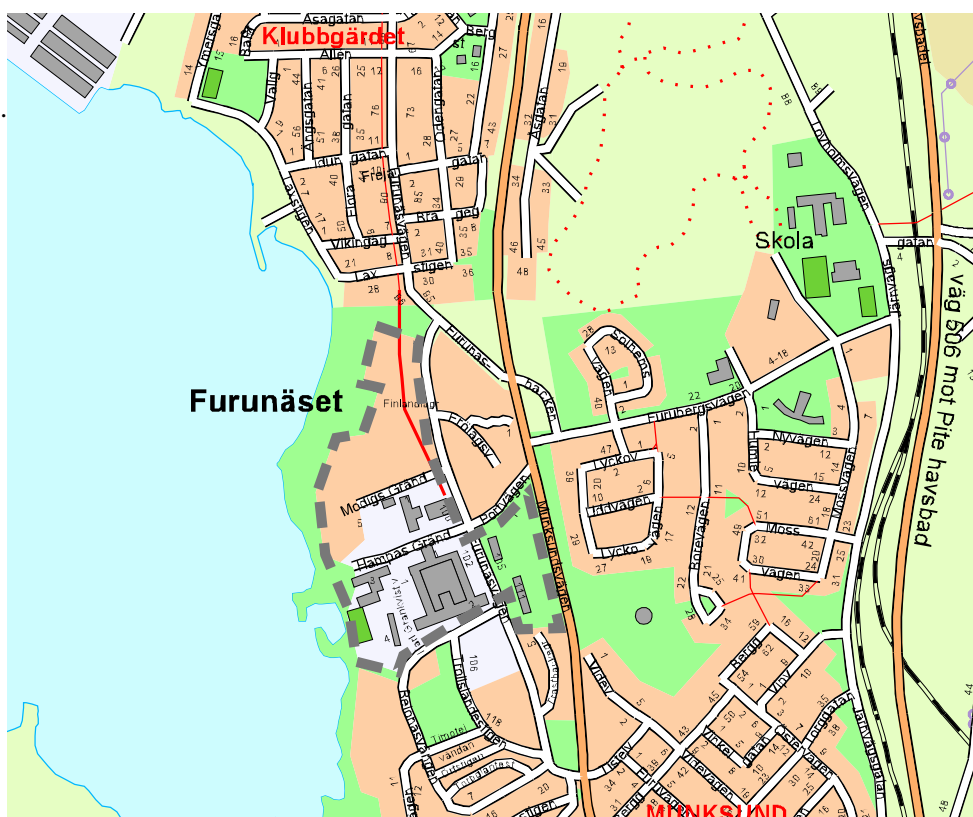
Företagsbyn är idag i det närmaste fullbelagd och frågeställningen för framtiden är åt vilket håll expansionen bör ske. Områdena närmast företagsbyn är avsatta för bostäder.

Åtgärder

20. Företagsbyn bör expandera norrut detaljplan upprättas för detta. Trafikanslutning av området studeras samtidigt.

Konsekvenser

Mark säkerställs för ytterligare verksamheter i företagsbyn. Trafiken genom Klubbgården kan öka men begränsas om attraktiv tillfart skapas från motsatta hållet.

17 SCA industriområde

Området omfattar den mark som disponeras för SCA:s sågverk och pappersbruk och mellanliggande delar (bl a Skuthamnsviken). För området gäller deltaljplaner som reglerar markanvändningen för den tunga industrin med skyddszoner.

Inför tillståndsprövningen av det nya sågverket och pågående tillståndsprövning om utökad produktion vid pappersbruket, har kommunen gjort ställningstagandet att tillfart till båda industrierna bör ske över Viaduktvägen och Munksundsvägen. Ett led i detta ställningstagande har inneburit att bostadsbebyggelse som har ett utsatt läge vid Viaduktvägen, lösts in av kommunen. För att eliminera störningen mellan pappersbruket och bostäderna i Skuthamn har bullervall uppförts.

Brister/problem

Pappersbruket har ett känsligt läge i förhållande till bostadsbebyggelsen i Skuthamn. Inte minst de prövningar om tillstånd till nytt kraftvärmeverk och utökad produktion vid pappersbruket har visat detta.

Åtgärder

21. Skyddszon föreslås utökas mellan pappersbruket och bostadsbebyggelsen jämfört med vad gällande detaljplaner redovisar. Skyddszonens läge, omfattning, innehåll etc bör utredas och fastställas genom detaljplaneförfarande.

Tung trafik till pappersbruket med vedråvara, kemikalier etc skall i första hand ske via Viaduktsvägen och Munksundsvägen.

Igenfyllnad av Skuthamnsviken för användning som industrimark bör fullföljas. Detta för att skapa alternativa expansionsytor i riktning från bebyggelsen i Skuthamn.

Konsekvenser

Utökning av skyddszon mot bebyggelsen kan innebära att bostadsfastigheter på sikt måste lösas in.

Omläggning av den tunga trafiken ger bl a mindre störningar. Det skapar på sikt ett bättre miljöförhållande mellan industrin och bostäderna och borde underlätta planering av industriverksamheten, miljöprovningar etc.

18 Pitholmens industriområde

Området används endast till en mindre del idag och inrymmer livsmedelsindustri, mekanisk verkstad, halkkövningsbana och rallycrossbana. Åtkomst sker från vägen ut till Haraholmshamnen.

Området kan anslutas till järnväg (Haraholmsspåre).

På norra sidan om järnvägen finns ett reservområde för industri avsatt.

I grannskapet, mot havet, finns fritidsanläggningen Gläntan och fritidsbebyggelse. Frizonen i form av natur och övrig mark bedöms tillräcklig.

Delar av det område som är upptaget i Översiktsplanen omfattas av detaljplan som reglerar marken för tyngre industri.

En eventuell Norrbotniabana berör områdets nordvästra del.

Brister/problem

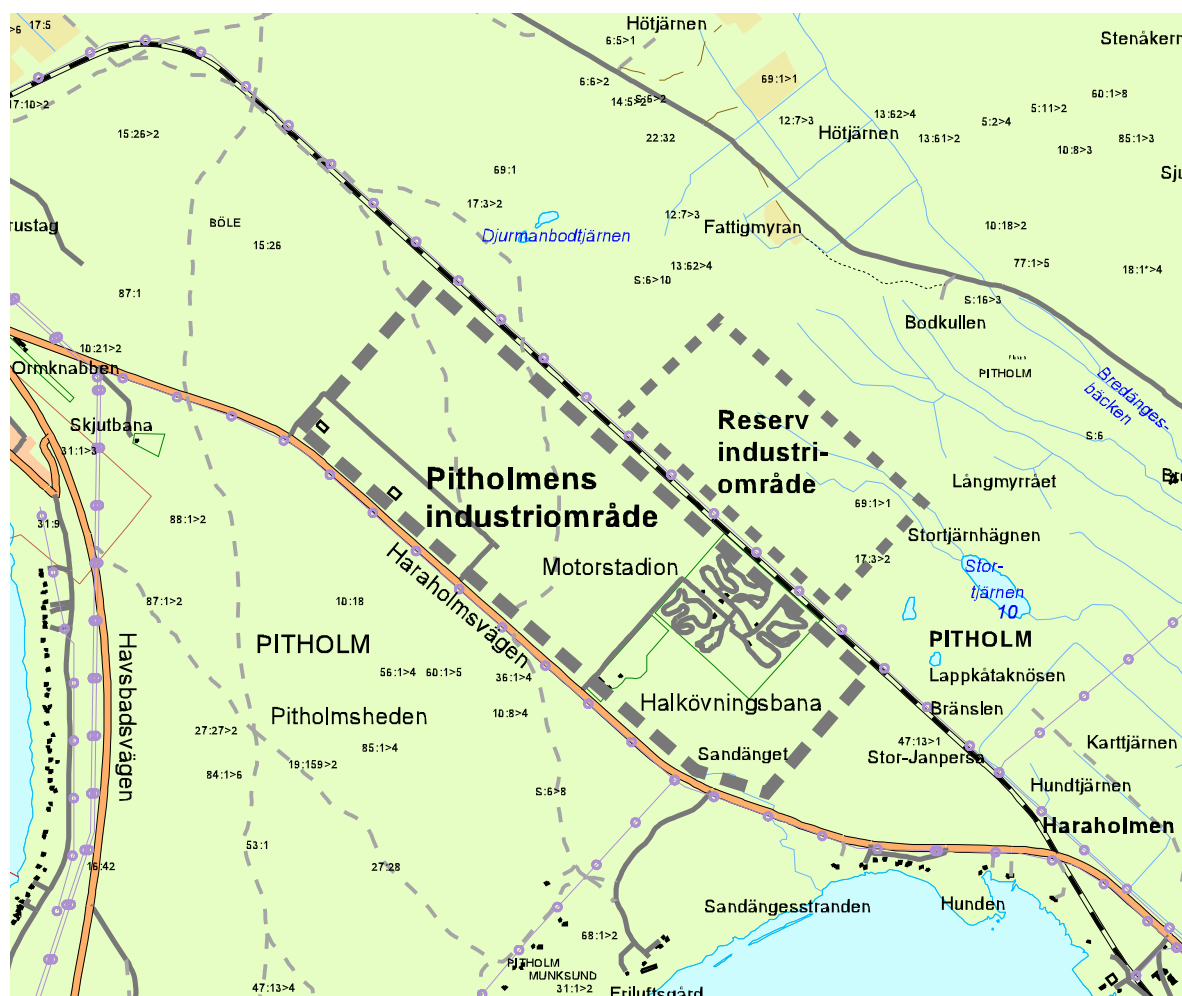
Några direkta brister eller problem har inte konstaterats.

Åtgärder

22. Kommunen bör verka för att till området flytta industrier som idag stör på annan plats.

Konsekvenser

Flyttning av störande industrier innebär bättre miljö i det område man lämnar.

19 Haraholmen

Området inrymmer hamnverksamhet, olje- och gasoldepå samt en icke använd tomt för tung industri. Området har järnvägsanslutning.

Fördjupad översiktsplan (områdesplan) finns som bl a reglerar hamnverksamhet och expansionsytor för denna samt område för miljöstörande industri. Vidare regleras område som inte är avsett för bebyggelse, vilket berör närbelägen fritidsbebyggelse.

Detaljplan finns som reglerar pågående verksamheter.

Brister/problem

En fortsatt utveckling kan ge störningar mot närbelägen fritidsbebyggelse.

Åtgärder

23. Nuvarande utveckling fullföljs.

Konsekvenser

Angivande av en skyddszon skapar en tydligare gränsdragning mellan industrin och fritidsbebyggelsen.

20 Pite Havsbad

Området är i princip avgränsat till den del av Pite havsbad som nyttjas för turism och konferenser.

I området har Pite Havsbad AB en turist- och konferensanläggning som inbegriper byggnader inrymmande hotellrum, restaurang, konferenslokaler, äventyrsbad m m. Därtill kommer campingplatser, småbåtshamn, golfbana etc.

I området finns även Akva Pite Älvdals byggnad med sfärisk biograf (Akva Mega) och lokal med utställning (under iordningställande) som anknyter till Pite älvdal.

I området finns även en kyrka som är öppen sommartid.

Verksamheten på Pite Havsbad har expanderat kraftigt under senare år. De utbyggnader som genomförts har prövats genom etappvisa detaljplaner, vilket medfört att ett lappverk med planer kommit att gälla.

Brister/problem

Idag saknas en mera sammantagen plan för Pite Havsbad. En detaljplan är under upprättande, men har av olika skäl inte fullföljts.

Åtgärder

24. Önskvärt att detaljplanen över området färdigställs. Detaljplanen bör, förutom byggrätter för olika ändamål, även behandla och reglera bil-, gång- och cykeltrafik samt utseende/gestaltningsfrågor på bebyggelse och miljö i övrigt.

Konsekvenser

En detaljplan möjliggör snabbare handläggning av bygglov och andra myndighetsprövningar. Detaljplan säkrar också expansionsmöjligheter för verksamheten och kvaliteten i miljön.

21 Hortlax, Maran

Området är beläget i Maran vid Kullbacksvägen.

Inom området finns idag en träindustri med hustillverkning.

För del av det i Översiktsplanen avsatta området gäller detaljplan som reglerar marken för industri.

Inom den detaljplanelagda delen finns outnyttjad mark.

Brister/problem

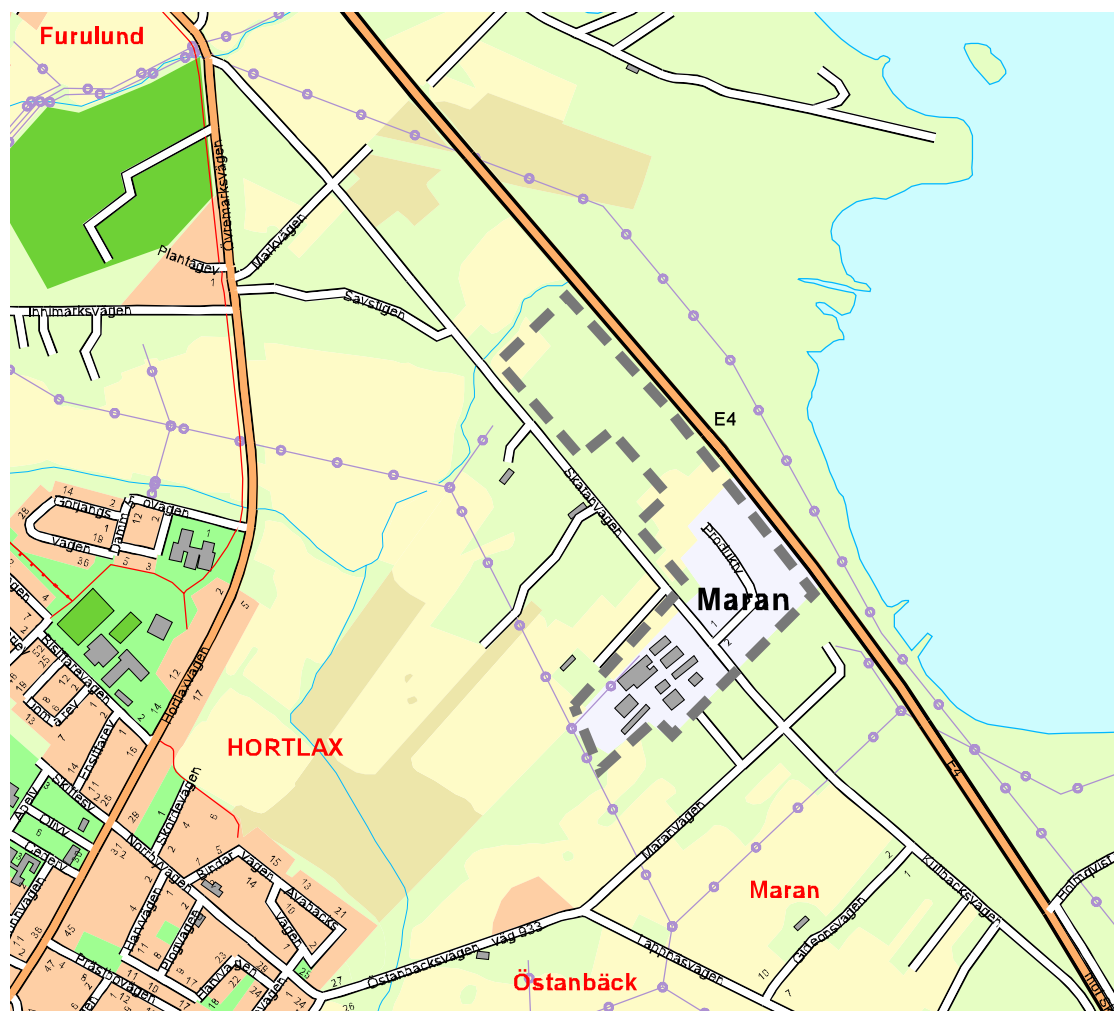
Några direkta problem har inte konstaterats.

Åtgärder

25. Fler industriverksamheter bör lokaliseras på den outnyttjade marken.

Konsekvenser

Det är positivt om området kan tillföras fler arbetsplatser.

22 Bergsviken, Tallheden

Området är centralt beläget i Bergsviken mellan Yrkesvägen och Ljungvägen. I området bedrivs sk arbetsmarknadsutbildning (fd AMU-center), hotellverksamhet och verkstadsrörelse. I området ingår också ett idag inte utnyttjat markområde väster om Ljungskolan.

Brister/problem

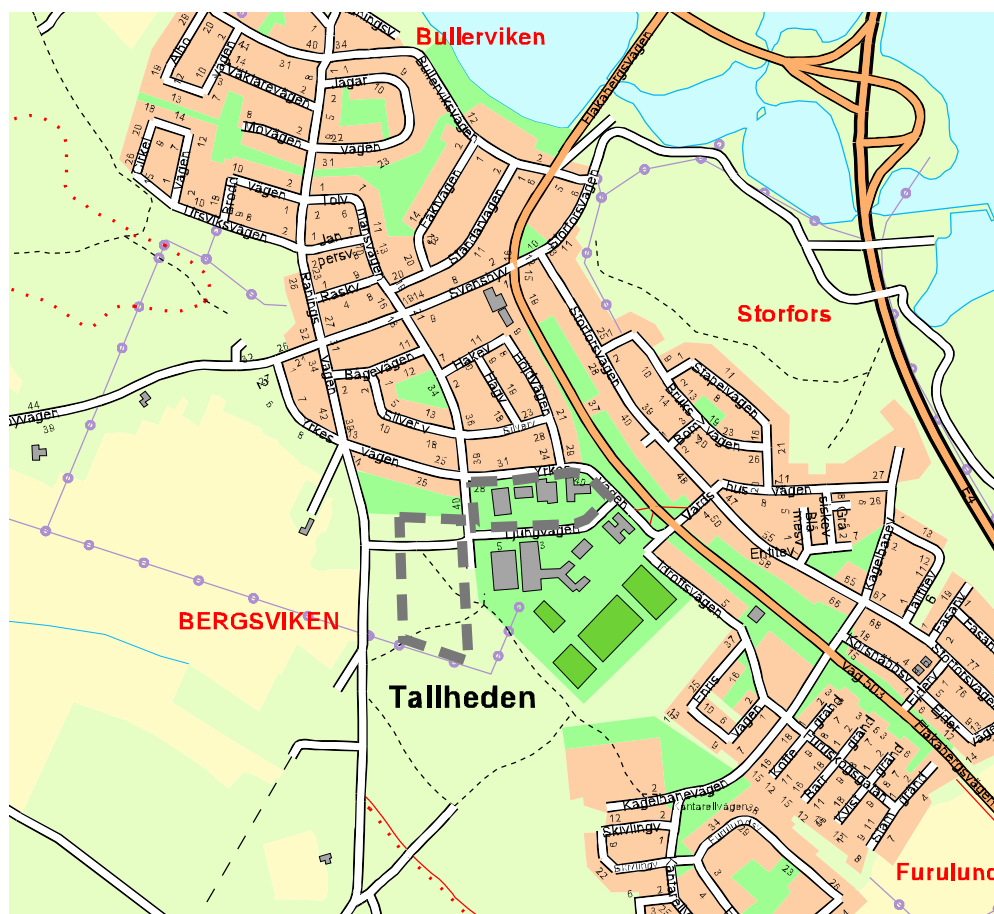
För den idag använda delen gäller detaljplan som anger byggrätt för allmänt ändamål, vilket är en kvarleva från tiden med AMU-center. Den outnyttjade delen är inte planlagd.

Åtgärder

26. Detaljplan bör upprättas med adekvata byggrätter. Den obebyggda delen bör inkluderas i detaljplanen.

Konsekvenser

I och med detaljplaneläggning blir markanvändningen tydligare reglerad, vilket är till gagn för befintliga/tillkommande verksamheter i området och för närbelägen skola och bostäder i grannskapet.

Läs mer

Näringslivsprogrammet. Tillväxtkontoret, Piteå kommun.

IVL-rapport luftkvalitets- och luktbesvärundersökning omkring Öjebyn, Hamnvikens industriområde. 2000 - 11-27.

Kontakta
Tillväxtkontoret

4

► Utbildning och kompetens

VISIONEN

Kunskap är den viktigaste investeringen i byggandet av det framtida samhället. Därför är vår vision att all utbildning i vår kommun håller så hög kvalitet att Piteå upplevs som en attraktiv kommun att leva och bo i.

En bra skola och utbildning är en mänsklig rättighet. I FN:s konvention om barns rättigheter har detta uttryckts som en rätt för barnet till utbildning ”på grundval av lika möjligheter”. Målen för det livslånga lärandet är varje individs motivation och lust till fortsatt kunskapsutveckling och bildning. Det är också viktigt att föräldrarna tar ansvar och aktivt deltar i barns och studerandes lärande genom att bidra med kunskap och engagemang.

Stora förväntningar ställs i framtiden på alla utbildningsaktörer. Det livslånga lärandet och vårt samhälles värdegrund kommer att sättas i fokus; kunskap och bildning för delaktighet och inflytande. Alla medborgare i Piteå ska kunna ta ett eget ansvar för att tillsammans skapa det Framtida Piteå där kunskap och bildning intar en nyckelroll. Målsättningen för alla utbildningsinsatser är att höja kompetensnivån för medborgarna, i näringslivet och för den framtida arbetsmarknaden i Piteå kommun.

Nulägesbeskrivning

All kommunal utbildning från förskola till vuxenutbildning finns i Piteå samlad under samma paraply. Det finns en gemensam vision och gemensamma utvecklingsområden för all utbildning.

Ett väl utvecklat kvalitetsarbete är viktigt för att möta framtiden med ständig utveckling av våra verksamheter. Såväl kommunen som varje förskola/skola upprättar årligen en kvalitetsredovisning, där verksamhetens kvalitet och utveckling mot uppsatta mål beskrivs.

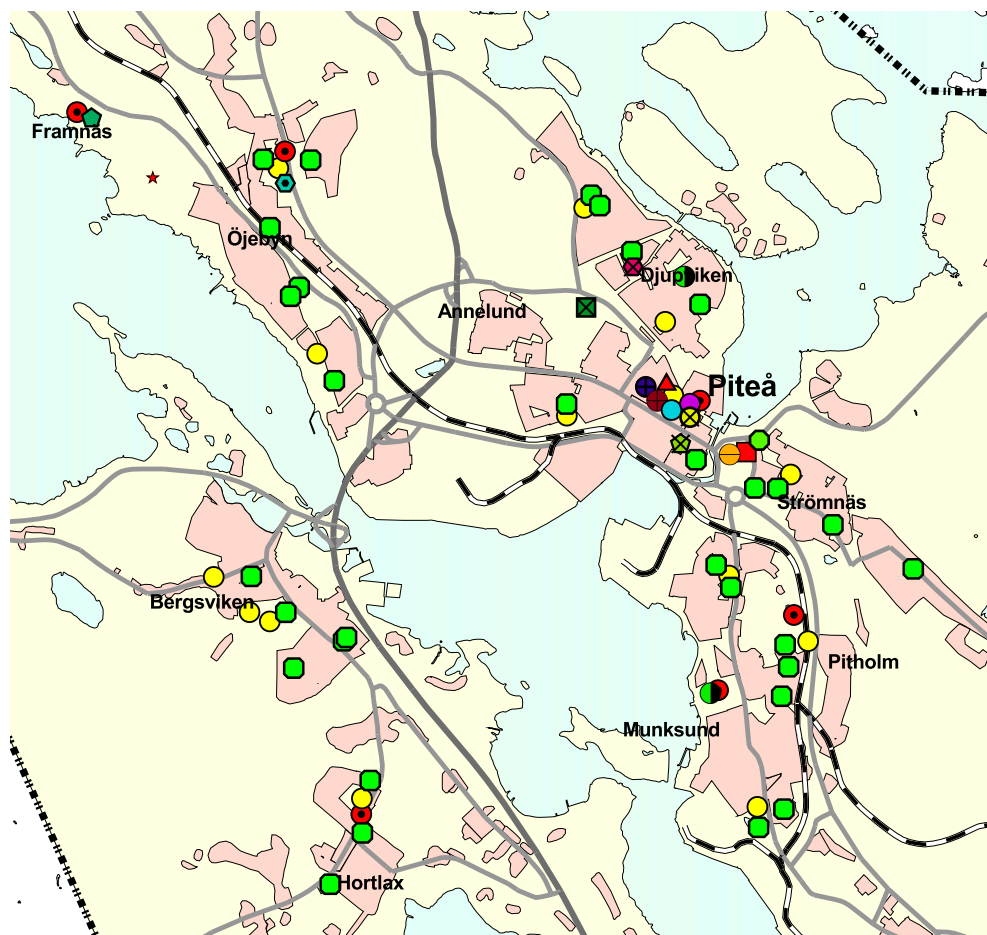
För att nå visionen har Piteå kommun i sin Barn- och utbildningsplan 2001-2004 prioriterat fyra utvecklingsområden:

Värdegrunden. Inom området finns mål för Trygghet, Demokrati och inflytande samt Jämställdhet.

Lärande och utveckling. Inom området finns mål såväl om kunskapsutveckling som om arbetssätt och arbetsformer. Ett väl utvecklat språk är nyckeln till social kompetens och lärande. Språkutveckling har därför en framträdande roll i våra verksamheter.

Hälsa och arbetsmiljö. Inom området finns mål om Hälsa, Arbetsmiljö, Måltider och Särskilt stöd efter behov.

Piteå lokalt och i omvärlden. Området ska stödja kommunens utveckling av sin profil. Inom området finns mål för Kultur med inriktning mot musik och dans, Företagsamt lärande, Media och IT och Miljöarbete.

I kommunen finns i dagsläget följande verksamhet:

Förskola och familjedaghem

Förskola och familjedaghem omfattar barn i åldrarna 1-5 år vars föräldrar arbetar eller studerar minst 10 timmar per vecka i genomsnitt samt för barn i behov av särskilt stöd för sin utveckling. Totalt har ca 70 % av barnen i åldern 1-5 år placering i förskola eller familjedaghem.

Förskoleklass/Fritidshem/Grundskola

Förskoleklass erbjuds alla 6-åringar och bedrivs som en integrerad verksamhet där barn i förskoleklass och grundskolans tidiga skolår leker och lär tillsammans. Grundskolan är obligatorisk och omfattar årskurs 1-9. Fritidshemsverksamheten ska erbjuda barnen en meningsfull fritid.

Barn/studerande kan under kortare eller längre perioder hamna i svårigheter där de har behov av särskilt stöd för sin utveckling. Dessa barn/studerande skall så tidigt som möjligt ges det stöd och den omsorg deras speciella behov kräver. Förutom pedagogisk personal har barn och studerande tillgång till elevvårdande personal.

Barn och ungdom

- ☒ Dag-natt-helgomsorg
- ⬠ Folkhögskola
- Förskola
- Förskola kooperativ
- Grundskola
- Grundskola och fritids
- Grundskola och fritids Mo
- Grundsärskola H
- Grundsärskola LM
- Gymnasieskola
- Gymnasärskola+särvux
- ⊠ Högskola
- ⬠ Hörselklasser
- Komvux
- ⊠ Musikskolan
- ⊠ Pedagogiskt centrum
- ▲ Specialavdelning
- Träningsskola
- ★ Naturbruksskola

Vid Solanderskolan i Öjebyn bedrivs verksamhet i särskilda hörselklasser för hörselskadade barn i åldern 6-16 år. Vid Christinaskolan bedrivs dans- och musikklasser för skolår 7-9. Båda utbildningarna har de närliggande kommunerna som upptagningsområde.

Särskola

I Piteå erbjuds särskola från förskoleklass till sår vux. Grundsårskola/Trårningsskola är obligatorisk i nio år. Dår efter erbjuds ett tionde frivilligt år. Gymnasiesårskolan är en frivillig fyraårig utbildning som genomfås genom nationella program, yrkestrårning eller verksamhetstrårning. Utbildningen syftar till att ge utvecklingsstårda barn och ungdomar en till varje elevs fårutsårttningar anpassad utbildning som sår långt det är mårjligt motsvarar den som ges i grundskolan och gymnasieskolan.

Musikskola

Musikskolan är frivillig från åk 3 och avgiftsbelagd. Inom musikskolan erbjuds sårväl musik som dans.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan är en frivillig 3-årig utbildning. I Piteå finns 15 av 17 nationella program varav Grans Naturbruksskola utgår ett.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildning kan kompensera ej fullfårjd ungdomsutbildning, komplettera och bygga pår tidigare utbildning eller utgås av utbildning inom ett helt nytt område. Studierna sker pår heltid, deltid eller efter behov och fårutsårttningar.

I Piteå finns en stor mårngd utbildningsanordnare får vuxenutbildning som arbetar med flexibla lårningar får att motsvara individens, nåringslivets och arbetsmarknadens behov av kunskapsutveckling. Ett lokalt nårverk av utbildningsanordnare vars gemensamma mår är en reformerad vuxenutbildning har upprårttats. Samverkan om vuxenutbildningen med gemensamt utbud sker med nårlliggande kommuner, samverkan sker åven med arbetsfårmedlingen och andra intressenter.

Högskoleutbildning och forskning!

Hårgre utbildning och forskning är viktigt får Piteås framtida utveckling. Kommunen har ett sårskilt studiecentrum (Furec) som har i uppdrag att ansvara får utveckling av högskoleverksamhet i Piteå. All högskoleverksamhet i Piteå är belågen i Acusticumområdet i anslutning till Musikhårskolan. Det innebår att all högskoleutbildning finns inom samma område som inspirationsmiljån får forskning inom musik/media/ljud.

Får att underlårta hårskole- och universitetsstudier har Piteå kommun inrårttat "hårskolependeln", en subventionerad busspendel mellan Piteå och Luleå Tekniska Universitet. Dessutom subventionerar kommunen studieresor får universitetsstudier i Boden och Skellefteå.

Utbildningsmårssan Utbildning & Framtid genomfås årligen i samarbete med Nolia. Pår den mårssan finns de flesta svenska hårskolor och universitet representerade. Dessutom finns vanligen ett 25-tal utlårndska universitet representerade. Mårssan var 99/00 den nårst stårsta utbildningsmårssan får elever i landet.

Lokala kompetensrådet

I Piteå finns sedan våren 2000 ett lokalt kompetensråd med representanter från Piteå kommun, nåringslivet samt musikhårskolan och arbetsfårmedlingen. Kompetensrådets uppgift är att vara lårnken till det regionala kompetensrådet samt lokalt fårankrad. Målsårttning får kompetensrådet är att genom kompetensutveckling:

- skapa en positiv attityd till kunskap och entreprenårskap
- skapa tillvårxt
- initiera utbildningar som skapar tillvårxt

Tankar om framtiden

Vi ska markera utbildningens betydelse i större utsträckning än hittills och arbeta för högskolestatus mot fler av våra utbildningsområden. Det innebär att den akademiska miljön lyfts fram och blir tydligare.

Elevunderlag

Minskningen av antalet födda barn i Piteå de senaste åren kan på sikt medföra en överkapacitet inom förskola och fritidshem. Efterfrågan på barnomsorg är svår att uppskatta. Riksdagens beslut om allmän förskola, maxtaxa samt arbetslösas och föräldraledigas rätt till barnomsorg för sina barn kommer med största sannolikhet att innebära en ökad nyttjandegrad. Därmed motverkas överkapaciteten och kan i stället innebära att en viss utbyggnad behövs. Lokaler och personal anpassas efter behov.

Elevunderlaget vid grundskolan visar också på en minskning med ca 1000 elever fram till läsåret 2007/2008. För skolans del innebär elevminskningen att resurserna måste flyttas mellan skolformerna, tills de stora barnkullarna från 89/92 har passerat genom hela skolsystemet.

Piteå har i förhållande till andra medelstora städer lägst antal elever per enhet, dvs. fler skolenheter än andra kommuner. Lokalmässigt innebär detta att inga ytterligare ytor kommer att behövas. På sikt innebär elevminskningen troligen att ett antal skolenheter kommer att avvecklas. Elevutvecklingen och många pensionsavgångar under de närmaste åren bland lärarna innebär att behovet av behöriga lärare till grundskolans senare årskurser och gymnasiet kommer att öka avsevärt under de kommande åren.

Utbildningsutbud

En fortsatt satsning på att erbjuda eleverna på gymnasienivå ett stort utbud av utbildningar, som tilltalar både flickor och pojkar är mycket väsentligt. Ambitionen är att regelbundet se över utbildningsutbudet så att det väl harmonierar med det lokala näringslivets profil, samt de utbildningssatsningar som görs inom både grundskola och högskola. Detta innebär att vissa utbildningar kan komma att läggas ned och nya startas. För att kunna ge eleverna möjlighet att ta del av gymnasieskolans alla program och inriktningar är det nödvändigt att bygga vidare på det samarbete inom Fyrkanten som redan påbörjats.

En stark kedja: grundskola-gymnasieskola-kommunal musikskola-Framnäs folkhögskola-Musik-högskola, som gemensamt samordnar utbildning inom musik och dans, är viktigt för Piteås vision att inom en tioårsperiod utvecklas till Norrlands musikhuvudstad och vara ett av landets musikcentra. Detta samarbete på bred bas behövs för att få en helhetssyn på dans och musik och kan därigenom skapa något unikt för Piteå och för landet. Målet är att Piteå ska bli den andra orten i Sverige med danshögskola. Piteå har också tankar på att starta ett upplevelseuniversitet.

Vuxenutbildningen är föremål för en stor förändring och utveckling. Genom projektet Kunskapslyftet pågår försöksverksamhet fram till 2002 där en reformerad vuxenutbildning är målet. Samverkan och gemensam planering mellan vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen, kommunens tillväxtkontor och arbetsmarknadsenhet sker kontinuerligt i syfte att erbjuda utbildningar som är aktuella inom Piteå kommuns näringsliv.

Högskoleutbildning och forskning

Furec har uppdraget att utveckla högskoleverksamheten utifrån vilka utbildningar som är strategiskt viktiga för Piteås utveckling, näringslivets behov och pitebornas önskemål.

Målen är:

- Nya högskoleutbildningar startar
- Antalet studerande fyrdubblas i förhållande till läget år 2000.

Visionen är att Piteå ska vara en erkänd och uppmärksammas forskarstad inom tio år. Vi ska

utmärka oss genom aktuella forskningsresultat, resurser i form av kompetens och utrustning, stimulerande miljöer för forskarna och ett nära samarbete med näringsliv och myndigheter i landet och i världen.

Strategin är att trygga fortsatta framgångar inom Piteås betydelsefulla näringar genom forskning, nätverk och utveckling. Dessa forskningscentra ska fortsätta att utvecklas var för sig, men ska ändå innehålla ett stort inslag av gemensam utveckling, kompetens- och erfarenhetsutbyte.

Samverkan med Umeå Universitet och Luleå Tekniska Universitet ska breddas. Med distansöverbyggande teknik ska även världens totala utbildningar och kunskapsresurser knytas till Piteå.

Samverkan med andra kommuner

Piteå kommun har som ambition att i samverkan med Fyrkantkommunerna ytterligare fördjupa samverkan kring gymnasie- och vuxenutbildning. Hela området ska kunna ses som ett gemensamt utbildningsområde och ett gemensamt informationsmaterial ska finnas för ungdomar och vuxna i Fyrkanten.

Kvalitetsarbete

Piteå kommun har en hög ambition för framtiden avseende kvalitetsarbete inom utbildning och kompetens. Målet är att alla aktörer som är inblandade i utbildning och kompetens har kravet på att deras respektive insatser ska hålla hög kvalitet. Ett kvalitetsmedvetande ska upprätthållas genom att levandegöra det nationella uppdraget inom utbildningsområdet samt de lokala styrdokument som är antagna.

Utmaningar och prioriteringar

Utmaningar:

- Att utveckla kvalitén i alla våra verksamheter så att en god utbildning är ett tungt vägande argument för människor som funderar på att flytta till Piteå.
- Att alla barn och studerande uppnår målen för sin utbildning.
- Att alla barn/studerande känner sig trygga och trivs i sin studiemiljö, vilket innebär att inga former av kränkande behandling såsom mobbing, rasism, främlingsfientlighet eller könsdiskriminering ska finnas inom våra utbildningsverksamheter.
- Att barn och ungdomar har inflytande över sin utbildning och tar ansvar för sitt eget lärande.
- Att regelbundet anpassa utbildningsutbudet så att det harmonierar med det lokala näringslivets profil, samhällets utveckling samt de utbildningssatsningar som görs från grundskola till högskola.
- Att ge studerande i Piteå ett brett utbud av kurser genom en nära kontakt med universitet, högskolor och näringsliv såväl lokalt som globalt samt samarbete med närliggande kommuner.
- Att utveckla möjligheterna för distansutbildning, så att fler människor ges möjlighet till studier.
- Att utveckla en kedja från grundskola till högskola i utbildning inom klassisk dans.

Foto: Piteå kommuns bildarkiv

- Att hantera den flexibilitet i organisationen som variationerna i antal barn per årskull innebär. Det låga födelsetalet de senaste åren med ca 400 barn per årskull jämfört med de ovanligt stora barnkullar som nu är mellan 8-10 år.

Prioriteringar:

- Utveckla kvalitetsarbetet för att säkra och utveckla verksamheternas kvalitet.
- Fokusera på språkutveckling, för att ge eleverna förutsättningar till kunskap och social kompetens.
- Vidareutveckla våra förebyggande handlingsplaner mot kränkande särbehandling (bland annat mobbing, kris/konflikthantering) samt utveckla utbildningsinsatserna inom området för all personal.
- Vidareutveckla former för inflytande.
- Vidareutveckla samverkan med det lokala näringslivet.
- Vidareutveckla samverkan mellan kommunerna inom Fyrkanten.
- Vidareutveckla samverkan med högskolor och universitet.
- Ny teknik för lärande.
- Vidareutveckla dans- och musikklasser främst på gymnasieskolan.
- Organisera den nya allmänna förskolan så att alla barn ges möjlighet till en god pedagogisk verksamhet.

Konsekvenser

Barnkonventionens skrivning om *Barnets bästa* är ett viktigt mål som verksamheterna inom utbildning bidrar till bland annat genom utveckling av inflytandet, satsning på språkutveckling samt utveckling av kvalitetsarbetet. Målet är att nå en god kvalitet med hög måluppfyllelse såväl för den enskilde som för verksamheterna i stort.

En ökad satsning på elevinflytande, språkutveckling, vuxenutbildning, distansutbildning, fler högskoleplatser samt samverkan inom regionen, bidrar till målen om *ökad jämställdhet* såväl mellan könen som mellan olika grupper och olika delar inom landet.

Målen om en god miljö och en positiv social utveckling vill förskola och skola bidra till genom bland annat prioriteringar på en god studiemiljö inom varje förskola, skola och handlingsprogram för förebyggande av kränkande särbehandling. Det faktum att Piteå i förhållande till andra medelstora städer har lägst antal elever per enhet, d vs fler skolenheter än andra kommuner, bidrar till en god miljö för kommunen i stort genom minskade skolskjutsar.

► Infrastruktur

VISIONEN

*I Vårt framtida Piteå finns följande vision till 2010 gällande transporter:
Person- och godstransporterna har effektiviserats kraftigt och miljöanpassats.
Båttransporterna till och från Piteå är väl utvecklade och kustjärnvägen håller på att byggas.
Förnyelsebara drivmedel är ett reellt alternativ för transporter.*

Transport av kunnsande och information via elektronisk infrastruktur ökar och ersätter vissa person- och godstransporter.

*Gång- och cykelnätet är väl utbyggt mellan och genom de flesta tätorterna och det nyttjas flitigt.
Piteå har en fysiskt utformad trafikmiljö som inbjuder till ömsesidig respekt och hänsyn mellan olika trafikantgrupper. Trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter är tydligt prioriterad via separerade leder eller genom lågfartsgator.*

Nedan redovisas trafiksystemens olika delar med nuläge, brister, tankar om framtiden och åtgärder.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

Vägar

Nuläge

Vägnätet i Piteå är relativt väl utbyggt med överlag god framkomlighet längs huvudvägarna.

En övergripande klassificering av vägnätet har genomförts i syfte att tydliggöra olika vägars funktion och nättillhörighet. Vägnätets funktion redovisas på karta, sid 57.

Huvudvägnätets viktigaste stråk består av genom och infartsvägar från grannkommunerna i norr, söder och väster samt infartsvägarna från byarna Hemmingsmark/Blåsmark och Infjärdenområdet.

Närmare centrumområdet förgrenar sig dessa vägar i ett ringledssystem förbi centrumkärnan (N Ringen – Timmerleden – V 506 Havsbadsvägen) E 4:ans förbifart utanför statsbygdens tätorter samt direktinfart mot centrum via V 374 (Gamla E4) och Sundsgatan.

Prioriterade trafikleder i tidigare planering är i stort utbyggda idag, med undantag av följande tre länkar i huvudvägnätet:

1/ Förbifart V 503 förbi Hortlax, inkl ny trafikplats på E4 S Bergsviken.

2/ Östra Ringen, en fortsättning av Norra Ringen över Nördfjärden och vidare via Norra Pitholm och anslutning mot Havsbadsvägen. Denna länk fullbordar ringsystemet förbi centrumområdet.

3/ Lokal Huvudväg mellan Bergsviken /V 373 och Kullenområdet/Timmerleden, via ny lokal bro över Piteälven parallellt med E4. Syftet är att styra bort lokaltrafik från och förbättra framkomlighet/säkerhet på nationella vägen E4.

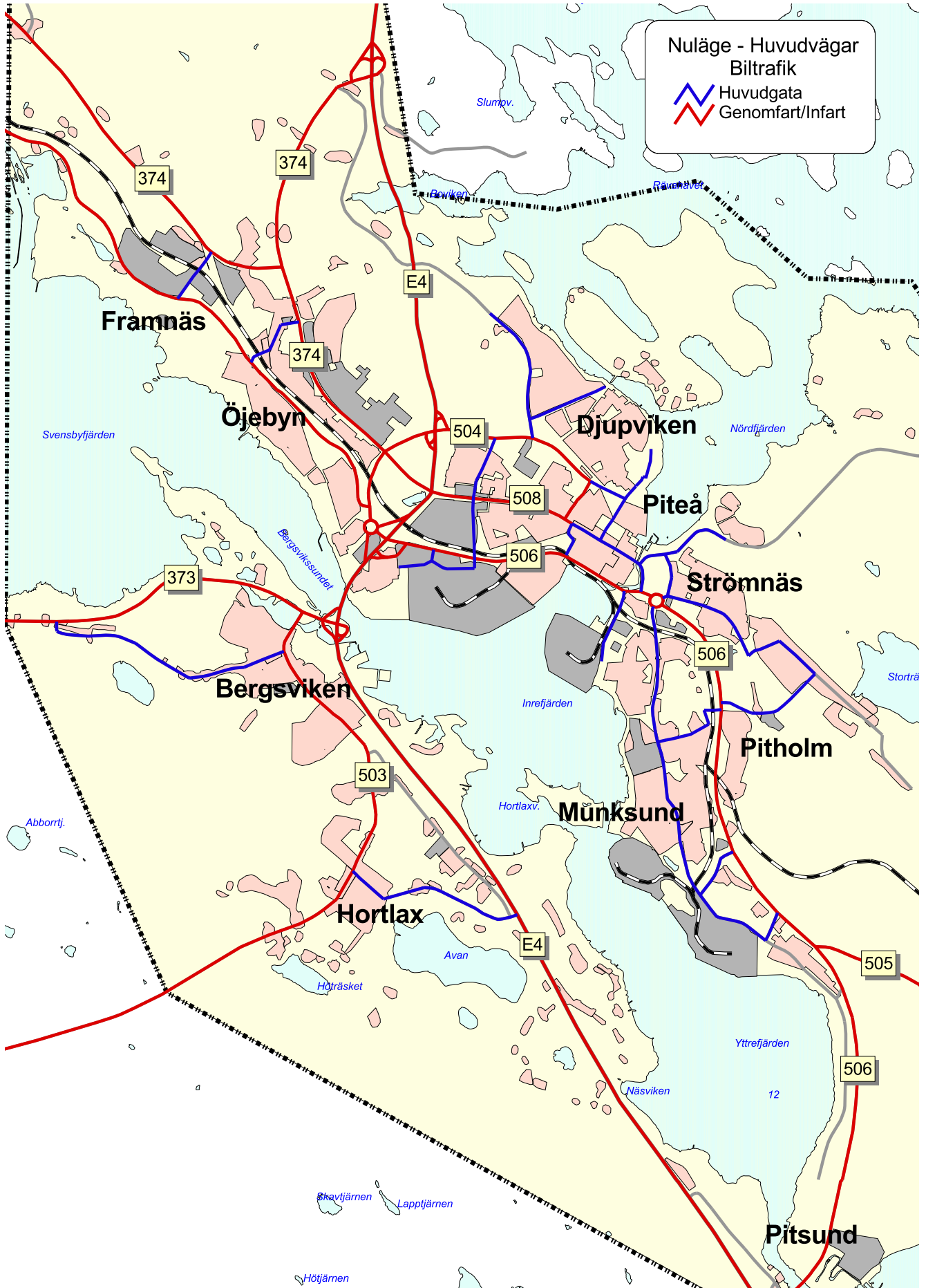
Brister/Problem

Dagens trafiksystem är i första hand utformat för en god framkomlighet för motorfordonstrafiken. De brister som finns inom nuvarande Huvudvägnät är i första hand knutna till några större korsningar eller kortare ”trånga sektioner” inom vissa vägavsnitt. Följande brister har påtalats och avser både framkomlighet och trafiksäkerhet.

- Ny planskild trafikplats i V 503:s (Hortlaxv) förlängning mot E4, S Bergsviken.
- Korsning V506-Timmerleden/Västergatan/Kolugnsvägen.
- Påfart norrut från V373 – Arvidsjaursvägen till E4 och vidare mot Piteå C.
- Korsningen V506 (Havsbadsvägen)/E4 i Pitsund, ny planskild trafikplats.
- Problem kan i framtiden också uppstå efter Nötövägen, beroende på golfbanans utvidgning. En flyttning av Nötövägen till ett läge öster om golfbanan kan bli aktuellt.

Utöver här presenterade brister så uppfyller inte nuvarande vägnät dagens krav på trafiksäkerhet. Enligt antagna nationella mål och riktlinjer skall trafiksystemet vara utformat utifrån människans tolerans mot krockvåld. Enligt Trafiksäkerhetsreformen ”Säkrare trafik i tätort”, skall det framtida trafiksystemet utformas mot följande mål .

- På vägar där bilar kan frontalkrocka med andra bilar eller fasta hinder, skall fordonen separeras från varandra / hindren eller så skall den faktiska hastigheten vara högst 70 km/h.
- Där sidokollision kan ske mellan bilar eller mellan bil och fast hinder, skall den faktiska hastigheten vara högst 50 km/h.
- Där bilar kan kollidera med gående/cyklister skall den faktiska hastigheten vara högst 30 km/h.

Tankar om framtiden

Utformningen av Piteås vägnät skall följa mål och intentioner i beslutade nationella mål/riktlinjer, inkl reformen ”Säkrare trafik i tätort”. Detta innebär stora förändringar och investeringar i framförallt korsningspunkter mellan bil - bil och bil - gång/cykeltrafikant. Arbetet måste bedrivas långsiktigt där åtgärder både utförs samordnat med andra investeringar och som riktade trafiksäkerhetsåtgärder.

Då olika vägar/vägnät skall utformas utifrån olika trafikantslags behov och prioritet, är det en förutsättning att vägnätet är tydligt klassificerat i en trafiknätsanalys. Av denna skall funktion (huvudväg eller lokalväg) och hastighetsklass framgå. Inom huvudvägnätet bör oskyddade trafikanter vara separerade från bilarna, både längs vägen och i anvisade passager. Huvudvägarna är i första hand 70/50 eller 50/50 gator, men även 50/30 gator finns i detta nät. I det senare fallet är inte gång/cykelpassagera planskilda utan genom åtgärder hastighetssäkrade till 30 km/h.

Inom lokalnätets bostadsgator bör 30/30 gatan vara allmänt rådande, vilket innebär att de flesta bostadsområden ligger inom 30-zoner. Det krävs i de flesta fall ombyggnad av gatorna för att tydliggöra 30-zonen, främst genom åtgärder (”portar”) i gränsen mellan 30-gatan och huvudvägnätet. I lokalnätet finns även större sk uppsamlingsgator som kan vara 50/30 gator och i vissa fall korta gator eller slin-gor som kan vara utformade för gångfart. Inom lokalnätet separeras normalt inte bilar och oskyddade trafikanter, utan den låga hastigheten förutsätter en ömsesidig hänsyn och respekt för varandra.

Åtgärder

1. Prioriterade trafikleder i 1990-års översiktsplan som ej är utbyggda bör finnas kvar.

- Förbifart V 503 förbi Hortlax, inkl ny planskild trafikplats i V503:s (Hortlaxvägens) förlängning mot E4, S Bergsviken. Redovisad förbifart Hortlax är kvar från gällande översiktsplan från 1990 för att säkerställa vägreservatet. Genomfart Hortlax, inklusive trafikplats E4, är ett alternativ till förbifart.
- Östra Ringen, en fortsättning av Norra Ringen över Nördfjärden och vidare över Norra Pitholm och anslutning mot V 506 Havsbadvägen. Denna länk fullbordar ringsystemet förbi centrumområdet.
- Lokal huvudväg mellan Bergsviken/V 373 och Kullenområdet/V 506 Timmerleden, via ny lokalbro över Piteälven parallellt med E4. Syftet är att styra bort lokaltrafik från och förbättra framkomlighet/säkerhet på nationella vägen E4.

2. Åtgärd korsning V 506 (Timmerleden)/Västergatan/Kolugnsvägen

3. Påfart norrut vrån V 373 (Arvidsjaurvägen) till E4

4. Korsningen V 506 (Havsbadvägen) – E4 i Pitsund, ny planskild trafikplats.

5. Genomförande av trafikutredning Piteå C. I ett första steg bör beslut om utbyggnadsordning och tidplan fattas för utredningens förslag.

6. På sikt kan en flyttning av Nötövägen till ett läge öster om golfbanan bli aktuell.

7. På sikt kan en ny väg anläggas till det nya utredningsområdet på Pitholmen.

Konsekvenser åtgärd 1-4

Förbättrar framkomlighet och säkerhet längs viktiga genomfarts- och infartsvägar. Anslutande sekundärvägar i berörda korningar får högre tillgänglighet till huvudvägnätet, vilket kan påverka framtida vägval till att fler väljer huvudvägarna. Detta i sin tur har positiv inverkan på angränsande

lokalgator och bostadsområden, där trafiksäkerheten och närmiljön förbättras med minskad trafikmängd.

Konsekvenser åtgärd 5

Ger på sikt en tryggare, säkrare och trevligare centrummiljö där genomfartstrafik styrs till de större trafiklederna med god framkomlighet.

Möjligheten att tryggt och enkelt ta sig fram som gående, cyklist eller funktionshindrad, förbättras markant.

Konsekvenser åtgärd 6

Förbättrar framkomlighet och säkerhet för trafikanter på Nötövägen samt möjliggör expansion av golfklubbens verksamhet.

Busstrafik

Nuläge

Busslinjenätet består av ett länstrafik- och ett lokalt bussnät.

Länstrafiken försörjer stadsbygden med busslinjer till och från angränsande kommuners tätorter och till och från kommunens byar/tättbebyggda områden utanför stadsbygden.

Dessa linjer trafikerar i huvudsak huvudvägnätet in mot Piteå C, främst genomfarts-/infartsvägar men även vissa huvudvägar.

I några undantagsfall förs länstrafiken längs lokala gator genom bostadsområden, gäller bl a delar av Storfors i Bergsviken, Maran/Kullbacken i Hortlax, Öjebyn/Rågrindan och till och från Furunäset.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

Lokaltrafiken består av fyra tätortslinjer (1-4) mellan Piteå C och tätorterna Hortlax/Bergsviken, Öjebyn, Munksund/Pitholm och Djupviken/Ankarskatan. Det lokala linjenätet angör i samtliga fall Piteå Centrum, Strömbäckaskolan och Piteå Lasarett. Den lokala linjesträckningen har i stort varit oförändrad under några decennier och en översyn har påbörjats under våren 2000. Bussnätets funktion redovisas på karta sidan 61.

Brister/Problem

Både läns- och lokalnät bedöms ha god framkomlighet. Tillgängligheten bostad – hpl har överlag acceptabla avstånd. Påtalade brister i framkomlighet sammanfaller i huvudsak med uppräknade korsningspunkter i biltrafiknätet. Korsningarna V 506 / V 374 / V 508 ("Vattentornet") och Västerg / V 506 / Kolugnsvägen, är särskilt besvärliga för busstrafiken.

Även trafiken längs Prästgårdsg har tidvis låg framkomlighet, samtidigt som närboende besväras av buller, avgaser och nedsmutsning. Hållplatsstandarden är i många fall av låg standard och uppfyller inte dagens krav på tillgänglighet för funktionshindrade. Kollektivtrafikens attraktivitet är tydligt beroende av hur färdtider kan konkurrera med motsvarande för bilen, vidare är turtäthet och avståndet mellan bostad - hållplats av stor betydelse.

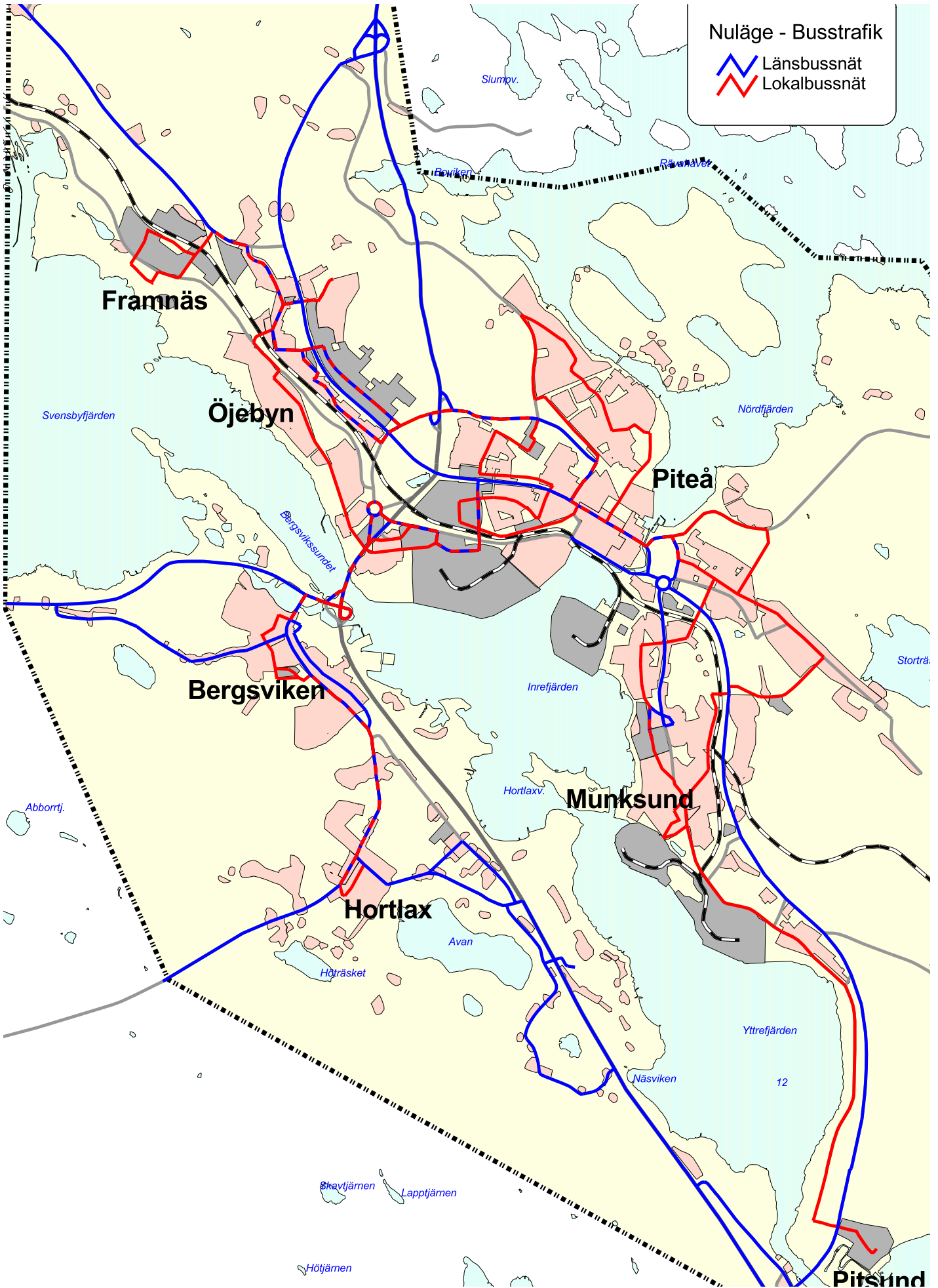
Korta hållplatsavstånd gör att lokalbussen ofta trafikerar lokala bostadsgator, detta står ofta i motsatsförhållande till god framkomlighet, närboendes krav på trafiksäker och bra närmiljö mm. Trafikantsvariga upplever idag en tydlig konflikt mellan närboendes krav på att flytta ut busslinje och hållplats till huvudvägarna och kollektivtrafikens behov att köra "där folk bor".

Både företrädare för läns- och lokaltrafik framför även följande behov av förbättringar för kollektivtrafikens attraktionskraft.

- Förbättrad tillgänglighet genom tätare turer, utökad trafik under dygnet och kortare hållplatsavstånd.
- Högre standard och tillgänglighet på hållplatser; genom utökad trafikinformation, vindskydd, handikappanpassade plattformar och anslutningsvägar.
- Utökad samordning mot andra trafikantslag, exvis övergångar buss– bil, buss–cykel.
- Bättre planering och lokalisering av publik-/trafikalandstrande anläggningar, så att god försörjning via kollektivtrafik kan uppnås.

Åtgärder

8. Framtida utformning av kollektivtrafikanläggningar och det vägnät som skall trafikeras av busslinjetrafik, skall skapa goda förutsättningar för att öka möjligheten och intresset att åka kollektivt. Vid lokalisering av anläggningar, bostadsområden och större arbetsplatser skall alltid god tillgänglighet för kollektivtrafiken eftersträvas.

9. Busstrafiken skall i alla delar: fordon, terminaler/hållplatser, information etc, utformas för god tillgänglighet åt alla, inkl. funktionshindrade. Samordning mellan buss-cykel och buss-bil, ska underlättas genom bättre övergångar, i första hand vid större terminaler och hållplatser.

Konsekvenser åtgärd 8-9

Bussen som färdval stärker sin konkurrenskraft och blir mer tillgänglig för resenärerna, det gäller för alla men med särskild inriktning mot de funktionshindrades förutsättningar att åka kollektivt. Bussens attraktionskraft och tillgänglighet förbättras, dels när bussen står för hela resan och dels när denna utgör en viktig länk i en resa med olika färdmedel, med bra övergångar mot bil, tåg eller cykel. Bussen bör bli en naturlig länk i en framtida resa med Norrbotniabanan.

10. Genomförande av resvaneundersökning.

Konsekvenser åtgärd 10

Goda kunskaper om pitebornas resmönster, färdval och deras behov eller möjligheter att resa, ger bättre förutsättningar att planera för framtidens trafiksystem. Kunskap och förståelse för särskilda gruppers behov respektive villkor för sitt resande bör underlätta planeringen mot ett "jämnt trafiksystem".

Gång- och cykeltrafik

Nuläge

Det övergripande nätet är indelat i åtta huvudstråk som förbinder statsbygdens tätorter/stadsdelar med Piteå Centrum (se karta sid 58). Dessa är Ankarskataleden, Djupviksleden, Framnäsleden, Havsbadsleden, Norrfjärdenleden, Pitholmsleden, Svartuddsleden och Öholmaleden. De senaste åren har ett vägvisningssystem kopplat till en cykelkarta, tagits fram och vägvisningsskyltar är utplacerade längs samtliga stråk. Standarden längs stråken är för samtliga åtta leder en blandning mellan separata gång/cykelvägar, gång/cykelbanor (avskilda med kantsten) och blandtrafik med motorfordon på gator med varierande trafikflöde och funktion. Korsningar med huvudvägar är i enstaka fall planskilda eller signalreglerade. De flesta passager sker i plan utan särskilda säkerhetsåtgärder.

Lokalnätet har till huvuduppgift att inom respektive område, förbinda bostadskvarter, skapa gena och säkra förbindelser mellan bostad och lokala besöksmål/servicefunktioner. I det senare fallet har vägar till och från skolor prioriterats. Inom lokalnätet är andelen sträckor i blandtrafik fler och de flesta passager sker i plan utan särskilda åtgärder.

Utbyggnaden av gång/cykelvägar styrs i huvud sak av den plan som antogs av Kommunfullmäktige 1997.

Enligt denna prioriterades genomförandet av fem stråk, t o m 2001, endast två av dessa bedöms vara genomförda t o m 2001.

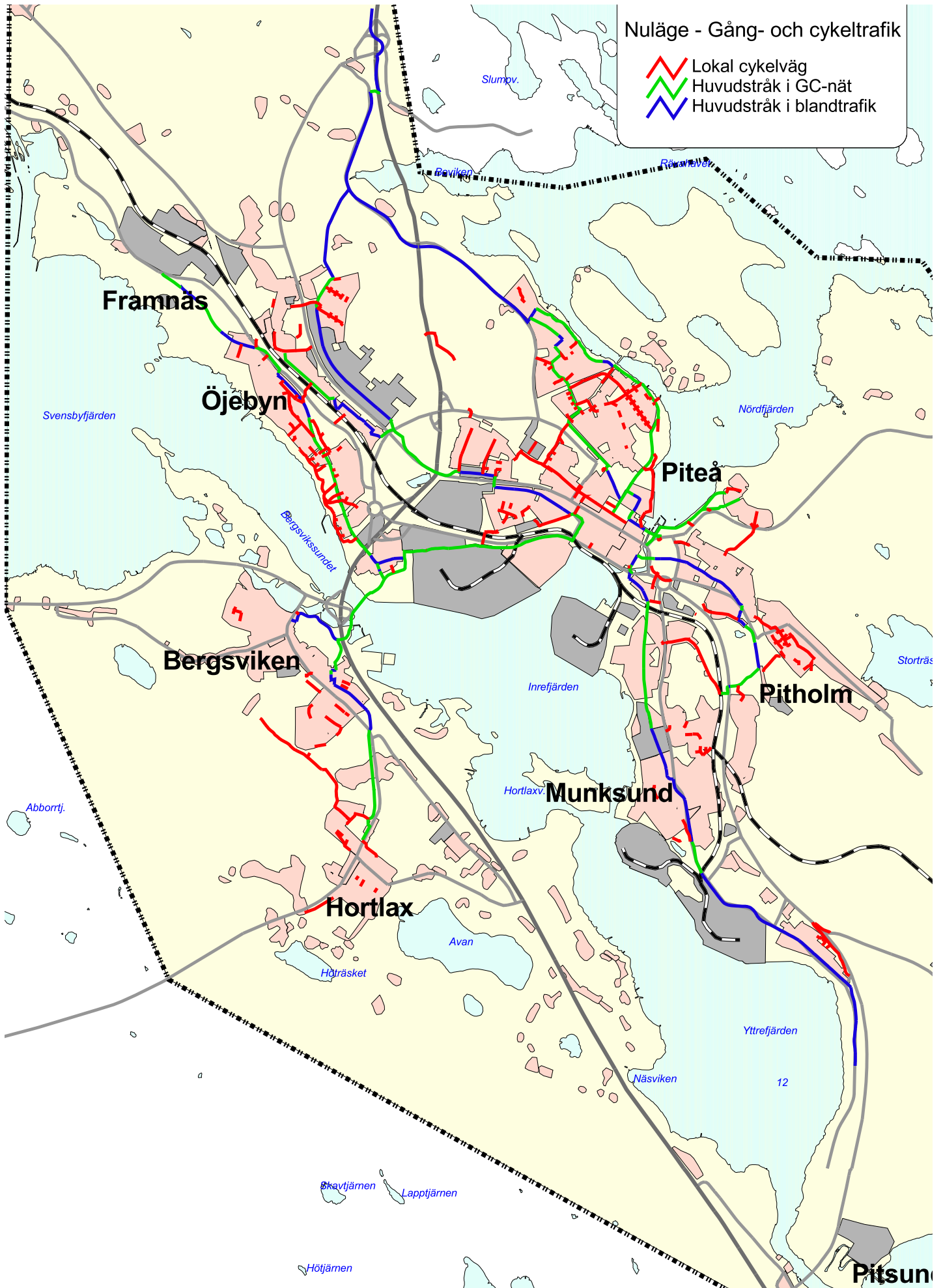
En av orsakerna är att planerade anslag för genomförande halverades under åren 97 – 2000.

De senaste åren har det utförts några hastighetssäkrade gång/cykelpassager, både inom det övergripande och lokala nätet. Dessa åtgärder ligger i linje med riktlinjer för "säkrare trafik i tätort" och de nya krav som ställs till följd av nya regler vid övergångsställen.

Gång- och cykelnätets funktion redovisas på karta, sidan 63.

Bild: Piteå kommun
gatuavdelningen

Brister och problem

Trafiksystemet idag är utformat för god framkomlighet främst för motordrivna fordon. Det innebär att många gång/cykelstråk och de flesta gång/cykelpassager har låg standard avseende trafiksäkerhet. Nya lagregler och anvisningar avseende övergångsställen/passager medför att dagens utformningar av gata-/gång-/cykelnätet till stor del måste förändras.

De största konkreta bristerna är knutna till centrumkärnan och vissa skolvägar inom huvudstråken. Följande brister har påtalats avseende trafiksäkerhet och framkomlighet.

- GC-vägar genom stadskärnan saknas, både i längsled (NV-SO-riktning) och i tvärlid (SV-NO-riktning). Medför bl a icke önskat cyklande på Timmerleden och längs gågatorna.
- Blandtrafik på Havsbadsleden, på Munksundsvägen mellan Skuthamn och Munksunds skola. Stor andel tung trafik.
- Blandtrafik på Öholmaleden, längs V503 mellan Skatanvägen och Vårdshusvägen och i centrala Hortlax. Blandtrafik på Pitholmsleden, på Strömnäs-gatan förbi Strömnässkolan och längs S. Pitholmsvägen.
- Blandtrafik på Norrfjärdenleden, förbi Annelund och Öhns industriområde.
- Blandtrafik på Öholmaleden, Framnäsleden, Kolugnsvägen förbi Assi.

Tankar om framtiden

Vi bedömer att de åtgärder som genomförts för bättre och säkrare gång/cykeltrafik, har ökat antalet arbets- och fritidsresor med cykel. Denna utveckling bör drivas på i en högre takt i framtiden. Bättre och säkrare gång/cykelsystem är en förutsättning för att öka antalet cykelresor och därmed bidra till minskat bilåkande, bättre miljö, ökad hälsoeffekt och mindre utrymmeskrävande trafikytor.

Prioritering och utbyggnadsordning bör regleras via gång/cykelplanen som måste uppdateras för åren 2001 och framåt. Gång/cykelplanen skall fortlöpande omarbetas och hållas aktuell.

Fler cykelparkeringar av god standard, med låsbara ställ och i vissa fall tak, bör byggas vid attraktiva målpunkter. Dit hör stadskärnan, övriga tätortscentra, kollektivtrafikanläggningar, skolor, idrottsplatser etc.

För att skapa ett långsiktigt gång/cykelsystem av god kvalitet krävs även tydlig prioritering av gång/cykelvägarnas, drift- och underhåll. Idag prioriteras vissa stråk vid snöröjning, detta bör utökas. Vidare bör ett särskilt underhållsprogram med tillhörande budget, tas fram för gång/cykelnätet. Idag håller många gång/cykelvägar lägre standard än omgivande vägnät, vilket ökar risken för olyckor och leder till att många cyklister väljer vägens blandtrafik före den separata gång/cykelvägen.

Åtgärder

11. Inom huvudstråken bör samtliga länkar vara separerade från biltrafik, i första hand via separat gång/cykelväg och när utrymmet är begränsat, via kanststensavskild gång/cykelbana.

12. Utbyggnad av gång/cykelvägar och planskilda passager enligt "Trafikutredning Piteå C" med högsta prioritet för planskilda passager på V506 Timmerleden.

13. Samtliga passager mellan gång- och cykelväg och huvudvägnätet, bör på sikt vara utformade för att uppnå hög trafiksäkerhet. Även i övriga passager mellan gång- och cykel- respektive bilvägnätet bör hög trafiksäkerhet eftersträvas vid om- eller nybyggnation. Vid genomförande skall de gång-/cykelpassager/övergångsställen som har lägst trafiksäkerhetsstandard prioriteras högst. Utförande bör samordnas med översyn och eventuellt sanering av befintliga övergångsställen.

14. Åtgärda de passager som har lägst framkomlighet/tillgänglighet för funktionshindrade, utförs i samråd och efter gemensam prioritering med handikapporganisationerna.

15. Ökad satsning på gång- och cykeltrafik, t ex vad gäller standard, underhåll och snöröjning. Uppdatering av gång/cykelplanen med intentionen att höja säkerhet och framkomlighet för gående och cyklister.

Konsekvenser åtgärd 10-14

De oskyddade trafikanternas framkomlighet och säkerhet förbättras avsevärt längs huvudstråken och i viktiga korsningspunkter med bilvägnätet. Detta ökar sannolikt andelen cykelresor t/f arbete, skola och andra besöksmål inom rimliga avstånd, av erfarenhet upp till ca 10 km. Detta ökar samtidigt framkomligheten längs bilhuvudnätet, om gång- och cykelpassagerna utförs planskilda.

Långsiktigt bör dessa åtgärder sammantaget bidra till minskat bilberoende i stadsbygden och därmed bättre när-, livsmiljö och hälsa. Funktionshinder och andra med särskilda behov får bättre säkerhet, framkomlighet och tillgänglighet till olika samhällsfunktioner.

Konsekvenser åtgärd 15

Bättre och prioriterat drift- och underhåll, höjer standard och status på cykelåkandet, minskar risken för personskador och ökar därmed andelen som väljer att gå eller cykla året om.

Järnvägar

Nuläge

Järnvägstrafiken i Piteå består idag endast av godstransporter, persontrafiken är sedan länge nedlagd. Kopplingen mot Älvsbyn och stambanan sker via den sk Piteåbanan som angör bangården via Öjebyn. Piteåbanan är sedan några år elektrifierad. Övriga spår går mellan bangården, SCA och ASSI:s pappersbruk och sågverk, samt ut till Haraholmens djuphamn. Dessa är rena industrispår utan elektrifiering och av låg banstandard. Industrispåren ägs dels av kommunen (Haraholmsspåret) och dels av Banverket.

Bangården ligger centralt och är en sk säckbangård, innebär att den inte motsvarar dagens krav på tåglängder och rationell rangering. Det centrala läget nära bostäder skapar dessutom problem med buller, vibrationer etc.

Brister och problem

Följande brister har påtalats från bl a Banverket:

- Bangårdens läge i centrum omöjliggör en effektiv godshantering och motsvarar inte de krav som de största kunderna ställer idag (SCA och ASSI).
- På bandelen mellan bangården och SCA, begränsas tåglängden av att banan inte är elektrifierad. Försvårar godstransporter till SCA.
- Korsningen Västerg/Timmerleden (V506) med ett diagonalt spår genom korsningen, innebär problem och låg standard för järnvägstrafikens framkomlighet och säkerhet.
- Industrispåren mot SCA och Haraholmen har låg plan och profilstandard.
- Problem med buller och vibrationer förekommer kring bangård och vissa bansträckor nära bostadsbebyggelse. Skärpta miljökrav förväntas i framtiden.

Tankar om framtiden

För att förbättra järnvägstrafiken genom Piteå pågår i dagsläget utredningar för elektrifiering av banan mellan centrum och SCA. Det långsiktiga arbetet med att förbättra järnvägstrafiken genom Piteå handlar huvudsakligen om en framtida Norrbotniabana.

Norrbotniabanan är en planerad förlängning av det delvis påbörjade bygget av kustjärnvägen Botniabanan mellan Nyland och Umeå. Hur en Norrbotniabana ska passera genom Piteå är inte

helt självklart. En framtida kustjärnväg ska möjliggöra snabba och miljövänliga person- och gods-transporter. Person- och godstrafiken fyller olika behov och ställer olika krav på tillgänglighet, närhet till övriga kommunikationer, m m. Persontrafiken bör exempelvis komma nära centrum-kärnan och följaktligen är det geografiska läget för ett resecentrum en viktig fråga.

Under vintern år 2000 genomfördes en första lokaliseringsstudie av Norrbotniabanan genom Piteå stadsbygd. Syftet med studien var att visa på vilka alternativa bansträckningar som är möjliga ur funktionssynpunkt, och vad alternativa bansträckningar ger för utvecklingsmöjligheter eller begränsningar för utvecklingen av Piteås centrala delar samt vilka intressekonflikter som kan förväntas med olika alternativ.

Det är viktigt att komma ihåg att studien är gjord i ett mycket tidigt planeringsskede och att de alternativa korridorerna har studerats översiktligt. Nedan beskrivs kortfattat de tre huvudalternativen.

Alternativ Nord: Sträcker sig över Pitsund på hög bro väster om väg 506, vidare öster om befintlig grustäkt, på bro över västra delen av Storträsket, mellan Strömlida och Svartudden och på bro över Nördfjärden mot norra delen av Nolia.

Vid Noliaområdet föreslås ett resecentrum. Från resecentrum följer därefter banan Norra Ringen och viker av vid Ankarskatan och Djupviken mot bro över Boviken och befintlig väg E4. Godsbangård anläggs på Pitholmsheden alternativt utmed befintligt spår vid Grans i Öjebyn.

Alternativ Mitt: Följer inledningsvis Alternativ Nord, dvs hög bro över Pitsund väster om väg 506 mot Pitholmsheden där väg 506 passerar. Alternativ Mitt viker av västerut och passerar befintlig grustäkt i Skuthamn. Därefter ansluter alternativet till befintligt industrispår på Klubbgården och går vidare mot bro över Sörfjärden.

Resecentrum föreslås placeras väster om centrum inom det så kallade V:a kajområdet. Från resecentrum följer banan befintligt spår till Öjebyn där banan viker av norr om SLU's försöks-gård österut mot befintlig väg E4.

Godsbangården placeras på Pitholmsheden, alternativt i Öjebyn längs befintligt spår mot Älvsbyn. I detta alternativ finns också en variant med vägbro där Timmerleden flyttas ut på bro i Sörfjärden parallellt med Norrbotniabanan. Befintlig Timmerled mellan Strömsborg och Assi görs om till lokalgata.

Alternativ Syd: Passerar öster om Hortlax ungefär vid Östanbäck eller följer alternativt väg E4 på västra sidan från trakterna kring Pitsund mot Hortlax. Piteälven passerar på bro väster om befintlig vägbro.

Resecentrum föreslås placeras mellan Lomtjärn och Norra Ringen. Från resecentrum följer banan norrut befintlig väg E4 på västra sidan. Gamla väg E4 passerar i höjd med Boviken. Godsbangård placeras i Öjebyn vid Gran norr om bebyggelsen.

I lokaliseringsstudien finns en samlad bedömning som visar att alternativ Mitt ger flest positiva effekter vad gäller funktion och utvecklingsmöjligheter. Vad beträffar miljöaspekter innebär samtliga alternativ vissa negativa effekter för miljö, hälsa och säkerhet samt hushållning med naturresurser.

Alternativ Mitt har flest miljö fördelar genom att järnvägstrafiken koncentreras till en bana genom staden (med övriga två alternativ måste även det befintliga spåret finnas kvar genom Piteå) och genom att befintlig järnväg föreslås flyttas till en bro över Sörfjärden.

En flyttning av bangården från Piteå centrum skulle ha en positiv inverkan på stadens möjlighet att utvecklas. En flyttning är därför en viktig fråga för kommunen, även om inte Norrbotniabanan förverkligas inom planperioden. Kommunen bör verka för att planering och genomförande av en ny bangård utförs snarast möjligt, senast till mållåret 2020. Bangårdens läge måste vara väl anpassat till den framtida Norrbotniabanans sträckning.

Åtgärder

16. Elektrifiering av industrispår centrum-SCA.

17. Utifrån de fakta vi har idag genom lokaliseringsstudien förordar Piteå kommun Norrbotniabanans lokalisering i enlighet med Alternativ Mitt. Allt eftersom Norrbotniabaneprojektet fortskrider bör mer detaljerade studier göras för samtliga alternativ. I planeringen har läget för resecentrum och godsbangård hög prioritet.

18. Planering för flyttning av godsbangård i nära samarbete med banverket.

Konsekvenser åtgärd 16

Ökar kapaciteten och konkurrenskraften för godstransporter per järnväg till de större industrierna. Övergången från diesellok till ellok har positiv inverkan på miljö och ger möjlighet till större godsmängder genom längre tågset. Detta i sin tur kan medföra längre och fler störningar av vägtrafiken längs Timmerleden, då stopptiderna förlängs i järnvägsövergången i korsningen Västergatan.

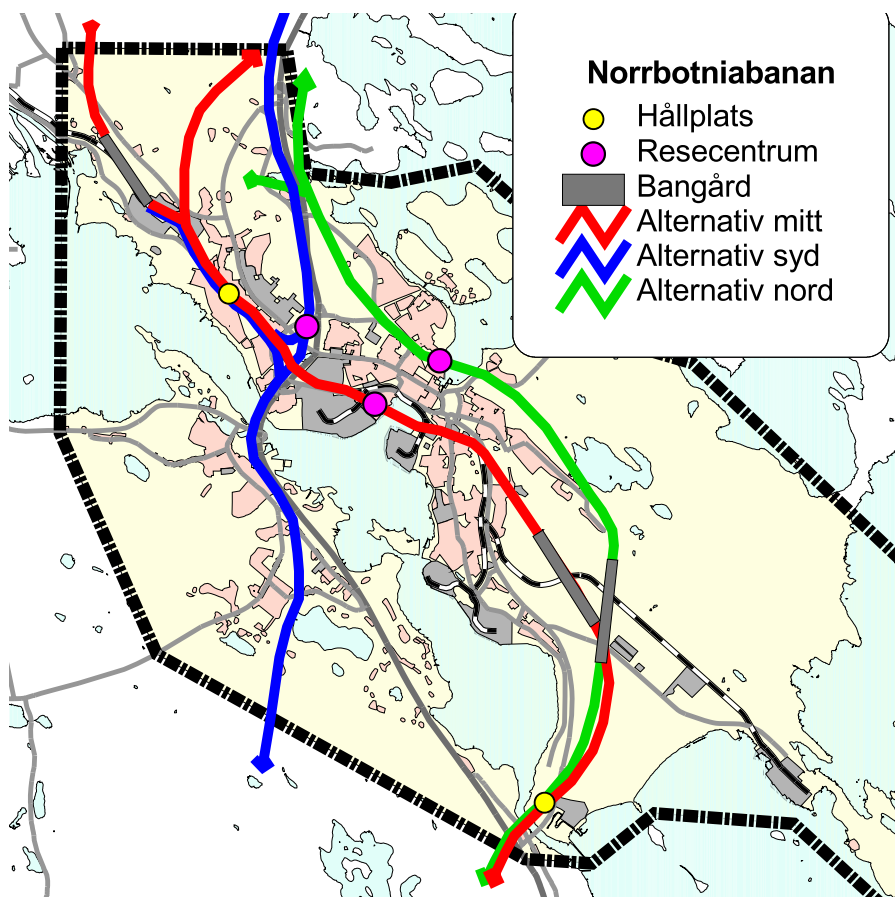
Konsekvenser åtgärd 17

Ett beslut om ett valt alternativ för Norrbotniabanan genom stadsbygden, alternativ Mitt, skapar goda förutsättningar för att reservera mark och på bästa sätt planera för framtidens Norrbotniabana, inklusive ny godsbangård och resecentrum.

Markreservaten hindrar nyexploatering inom berörd järnvägskorridor.

Konsekvenser åtgärd 18

En utflyttning av godsbangården från centrum förbättrar förutsättningarna för en modern och rationell godshantering, samtidigt som närmiljön i centrum förbättras och attraktiva områden för exploatering frigörs.

Sjöfart

Nuläge

Piteås hamn är modern med god kapacitet både avseende godshantering och lagerutrymmen.

Tillgängligheten är god för ankommande och utgående gods via lastbil. Även järnvägskommunikationerna bedöms klara dagens behov, men banstandarden är i behov av upprustning.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

Dagens hamn bedöms vara resurseffektiv och bör vara ett gott framtidsalternativ, utifrån de behov och krav som kan överblickas inom den närmaste framtiden.

Av totalt ca 1,1 milj ton gods som hanteras, transporteras endast ca 0,1 milj ton per järnväg.

Tankar om framtiden

Sjöfarten via Haraholmen har både mål och förutsättningar att öka in- och utskeppning av gods.

Hamnen är beroende av goda kommunikationer via väg och järnväg, en framtida bangård med god anpassning mot hamnen är en viktig faktor för god utveckling. Detta kan även bidra till ökad andel transporter via järnväg, potentialen för detta är stor.

Intill Munksunds pappersbruk, SCA Packaging, finns en spåntkaj som företaget har för avsikt att rusta upp och bygga ut. SCA Packaging har lämnat in en ansökan till Miljödomstolen om byggande av ny kaj.

Flygtrafik

Nuläge

All reguljär person och godstrafik sker idag via Luleå flygstation i Kallax. Tillgängligheten till flygplatsen är god via nuvarande vägar.

Långnäs flygplats används idag av sportflyg och taxi- affärsflyg för näringslivets behov. Nuvarande restriktionsområde som reglerar tillåten bostadsbebyggelse, miljöbelastningar m m, är anpassad efter ovan beskriven verksamhet och tillhörande flygplansstorlekar.

Tankar om framtiden

Luleå flygstation och nya Kallax Cargo bedöms inom överskådlig tid, vara Piteås primära tillgänglighet till rationella, reguljära person- och godstransporter per flyg. Det är av största vikt att anslutnings-transporterna till/från Luleå flygstation fungerar på ett bra sätt för resenärerna.

Verksamhet och reglering av markanvändning vid Långnäs flygfält, bör bibehållas och utvecklas inom dagens givna förutsättningar.

Gods- och persontransporter

Nuläge

Idag framförs dessa transporter i huvudsak på de vägar och utifrån de förutsättningar som transportörerna och deras kunder sätter. Någon direkt styrning av vägval, fordonstyper m m sker inte från samhället. Däremot förekommer enstaka regleringar av kortare vägavsnitt.

De senaste åren ställer kommunen en del krav vid upphandling av transporter i kommunens regi, det gäller främst inom miljöområdet. Inom vissa persontransporter, t ex skolskjutsar ställs även krav på trafiksäkerhet. Någon genomgripande kvalitetssäkring av kommunens egna och upphandlade transporter, sker inte idag.

När det gäller farligt gods tillämpas de rekommenderade vägval som Vägverket anvisat. Utöver detta finns frivilliga överenskommelser mellan Räddningstjänsten och vissa transportörer av farligt gods. Detta gäller främst vägval till och från Haraholmen och uppställningsplatser för transport av bensin- och gasolprodukter.

Brister och problem

Idag går många stora och tunga transporter genom områden som är mindre lämpliga eller dåligt anpassade för dessa. Det gäller dels centrumkärnan med Uddmansg/Storg gågatedelar och en del bostadsgator. Detta medför problem, klagomål och en otrygg närmiljö för många boende och besökande till stadskärnan och övriga berörda områden.

Vi har dessutom en betydande andel olovliga transporter längs gågatorna och vissa gång/cykelvägar, delvis beroende på dålig tillgänglighet till varuintag. Även fordonsstorlekarna är i många fall större än både önskvärt och gällande föreskrifter.

Från och med 1 juli 2001 finns en samlastningscentral, som i många stycken är en förutsättning för både samordning och överföring till mindre fordon i känsliga områden. En sådan central kan även främja lokala transportörer och minska transportarbetet, både inom och utanför kommungränsen.

Arbetet med att anlägga en samlastningscentral för en del av kommunens egna transporter påbörjades under 2001. Principen bör efterhand utvidgas så att den omfattar en större andel av de transporter där kommunen är beställare.

Kommunen bör även verka för att andra större transportörer och transportköpare stimuleras att samordna sina transporter.

Tankar om framtiden

Godstrafik i centrum och andra känsliga områden, t ex bostadsområden och skolor, bör i högre grad än idag styras avseende vägval och fordonsstorlek.

Styrning av vägval och uppställning av farligt gods utanför tätbebyggda områden. Att farligt gods in till tätorterna förpackas och transporteras i mindre enheter och på ett så riskfritt sätt som aktuell teknik m m medger.

Åtgärder

19. Kvalitetssäkring ur miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt av kommunens interna och upphandlade transporter.

20. Ambition att skapa överenskommelser om mindre fordonsstorlekar vid varustransport till och från centrumkärnan.

Konsekvenser åtgärd 19-20

Skapar långsiktigt trafiksäkrare transporter med mindre miljöbelastning. Kan öka lokala entreprenörers konkurrenskraft om övergången mellan regionala och lokala respektive större och mindre godsfordon, styrs via en samlastningscentral. Ökad möjlighet till samordnade transporter ger på sikt mindre antal tunga och långa fordon i tätorten. Detta ger möjlighet till en småskaligare trafik- och gatumiljö, som i sin tur ger större utrymme för grönytor och andra ytor att vistas och mötas i.

IT

Ett förslag till IT/infrastrukturplan för hela kommunen är utarbetat och skall fastställas/beslutas politiskt under våren 2001. Denna skall i nästa steg samordnas med övriga länet. En aktuell IT/infrastrukturplan måste finnas för att medel till bredbandsutbyggnad skall kunna sökas från regeringens IT-proposition.

"Planering för ett jämställt trafiksystem"

För att sträva mot ett jämlikt trafiksystem för samtliga medborgare, bör behov och förutsättningar beaktas särskilt noga för vissa ("i vissa situationer") utsatta grupper.

Vid framtida planering och byggande bör bl a följande beaktas:

Funktionshindrade

Åtgärder

21. Handikapplanens mål och åtgärder avseende miljö/samhällsplanering, skall naturligt ingå i planeringen av gatu- och trafikanläggningar

22. I all planering och alla gatu- /trafikprojekt, bör innan beslut eller genomförande, konsekvenserna för funktionshindrade beskrivas.

Konsekvenser åtgärd 21-22

Ökar på sikt de funktionshindrades möjlighet och andra med särskilda behov, att få sina behov belysta och uppfyllda i samhällsplaneringen och samhällsbyggandet.

Barn

Barns behov och förutsättningar kommer inte fram i tillräcklig omfattning i dagens samhällsplanering. Det gäller även utformning m m av gatu- och trafiknäten.

Åtgärder

23. Vid all planering och alla gatu-/trafikprojekt bör konsekvenserna för barnen beskrivas. Innan beslut bör någon form av checklista enligt bamkonventionens intentioner, redovisa hur "barnens bästa" etc tillgodoses.

Konsekvenser

Lyfter fram barnens behov och förutsättningar, ökar på sikt deras tillgänglighet, trygghet och trafiksäkerhet i samhället.

Kvinnor / barn / trygghet

Nyttjandet av många anläggningar som utförs för ökad trafiksäkerhet, är ofta direkt beroende av hur ”trygga” de upplevs. Det är särskilt påtagligt för t ex kvinnor, barn och äldre, som ofta känner oro och rädsla i trånga, mörka gatumiljöer med dålig överblick. Dessa aspekter har uppmärksammats mer på senare år.

Åtgärder

24. Vid planering/ byggande av gångportar, belysningsanläggningar, enligt belägna gång/cykelvägar och andra anläggningar (som ofta upplevs otrygga), bör åtgärder och utformning av dessa göras så att de upplevas så ”trygga” som möjligt.

Konsekvenser

Ökar tryggheten och säkerheten för alla, men särskilt för barn, kvinnor och äldre.

Läs mer

Om nationella långsiktiga mål gällande transporter och trafiksäkerhet; se Regeringens proportioner ”Transportpolitik för en hållbar utveckling” (prop. 1997/98:56) och ”På väg mot det trafiksäkra samhället” - s k Nollvisionen (prop. 1196/97:137).
Trafikutredning för Piteå centrum. September 1999.
Norrbotniabanan genom Piteå stadsbygd. Lokaliseringsstudie, mars 2000.
Idéstudie, Norrbotniabanan. Norrbotniabanegruppen, september 2000.
Gång- och cykelplan.

Kontakta

**Tekniska kontoret
 Kommunledningskontoret**

6

► Särprägel

NATUR - KULTUR - SMÅSTAD

VISIONEN

Piteå har en bra livsmiljö i ekologisk balans, där människor lever med god hälsa och har glädje av en fin natur. Den biologiska mångfalden bevaras långsiktigt, liksom naturområden värdefulla för rekreation och undervisning. Värdefulla områden är kända och tillgängliga för alla.

Intresset är stort för både historia och framtid. Viktiga kulturmiljöer är väl bevarade. Kulturutbud av hög kvalitet i Piteå som etablerats som Norrlands musikhuvudstad.

Kulturen har en grundläggande betydelse när det gäller att bygga ett samhälle som är bra för människan. Alla människors kulturella resurser och krafter tas till vara för utveckling av individer och samhälle.

Piteå är den trygga småstaden som samtidigt är öppen mot världen.

Ett brett handelsutbud, många arrangemang och attraktiva mötesplatser skall bidra till att besökaren får ett levande intryck av staden.

Nationella miljömålen. *Levande sjöar och vattendrag. Hav i balans, samt levande kust och skärgård. Levande skogar. Myllrande våtmarker. God bebyggd miljö.*

Närnatur och gröna korridorer ger oss möjlighet till rekreation, upplevelser och att förstå och respektera naturen. Parker, kyrkogårdar, fritidsområden är tillsammans med byggda miljöer delar av vår stads historia och utveckling.

En del av särprägelns finns i björkarna, parkerna, de gröna ytorna som samspelar med vattnet, topografin och bebyggelsen.

Kulturen, naturen och fritiden är av avgörande betydelse för att utveckla Piteå som en småstad attraktiv för boende, näringsliv, handel och turism.

En variationsrik natur

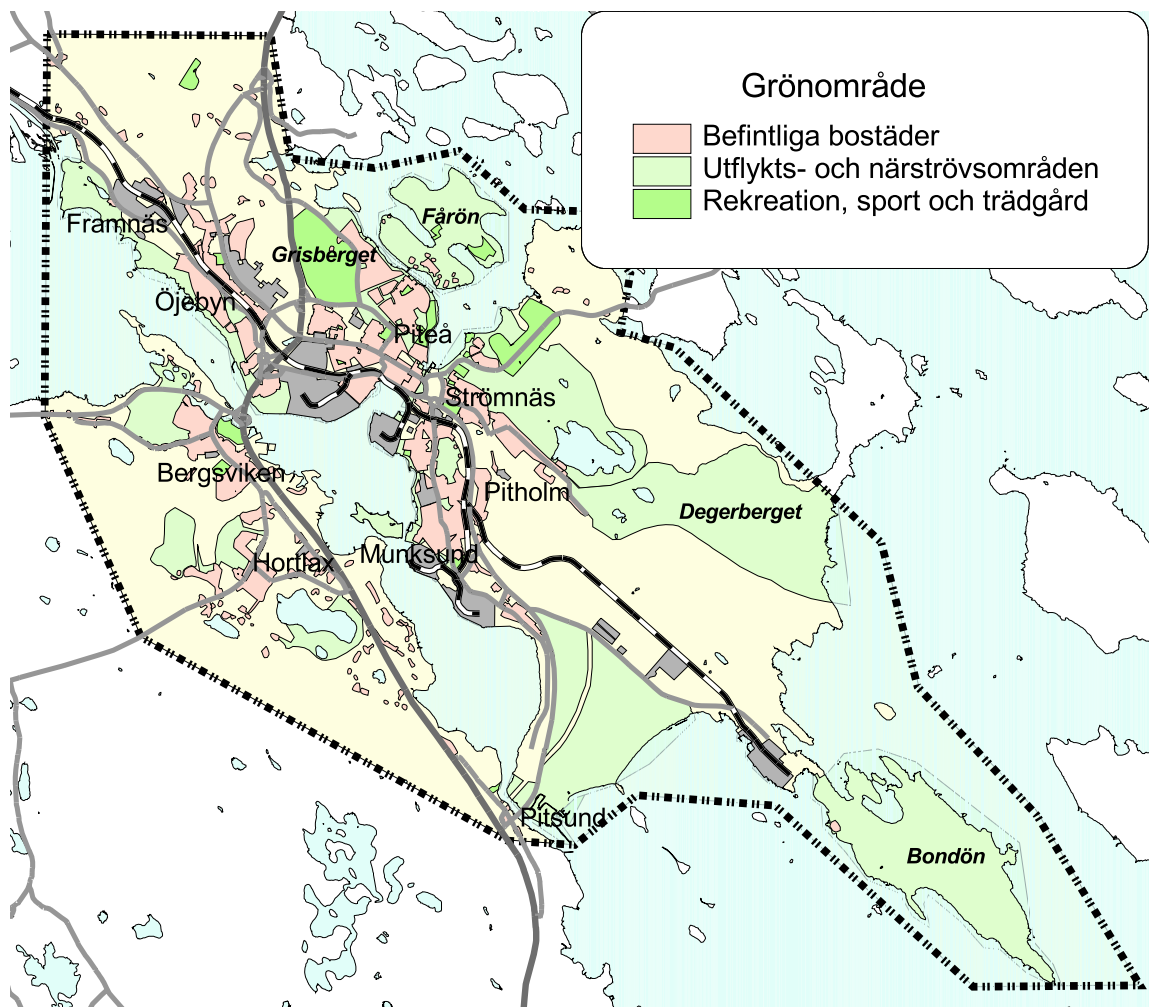
Stadsbygden rymmer många mycket fina natur- och friluftsområden med höga naturvärden och flera olika naturtyper. Den örrika och spännande skärgården med sina ofta steniga landhöjningsstränder utgör tillsammans med ladriken och slättbygden, samt vår egen nationalälv Piteälven, bara en del av innehållet i stadsbygdens varierade natur.

Gröna områden i och i anslutning till staden har betydelse för ekologiska, sociala och kulturella värden. I det *ekologiska perspektivet* ger de en möjlighet till biologisk mångfald och större rikedom på växt- och djurarter. De tar också hand om avfall av olika slag bl a förorenat dagvatten och fungerar som luftrenare och klimatreglerare.

I det *sociala perspektivet* har de stor betydelse för våra möjligheter till närrekreation, motion, lek, naturupplevelser och som mötesplatser.

I det *kulturella perspektivet* är de en del av vårt kulturarv. Parker, kyrkogårdar och friluftsområden berättar om stadens historia och utveckling.

Den övergripande grönstrukturen består av sammanhängande nät av olika typer av grönområden och

grönstråk och måste betraktas utifrån det värde de representerar ur naturvårds-, friluftsliv- och närrekreationssynpunkt för både staden och människorna som bor här. Ofta betraktas de som reservmark för olika exploateringsändamål och konsumeras många gånger för bebyggelse.

I stadsbygden finns ett stort antal områden, iordningställda fritidsområden och anläggningar av betydelse för friluftslivet och parker/gröna områden. Områdena är livligt frekventerade och i vissa är satsningar gjorda medan andra är orörda.

Inom stadsbygden utgör Piteälven område av riksintresse för *naturvården* och Skärgården och kustlandet område av riksintresse för *friluftslivet*, se karta kapitel 15 Riksintressen. Därutöver finns i stadsbygden ett 40-tal olika naturområden med särskilda naturvärden. Aktuella områden har värdeklassats utifrån naturvärdet där områden med hög värdeklassning normalt sett kräver mer långtgående bevarandeåtgärder än områden med lägre värde.

Exempel på viktiga områden med särskilda naturvärden i Piteå stadsbygd är:

- Fårön - Lillfåröberget, Strandområden
- Pitholm - Sandängesstranden, Degerberget, Strandområdet Månsgrönan - Svartnäsudden
- Öjebyn - Falkberget, Råberget, Bredviksberget, Vallsberget, Strandområde vid Piteälven, Bonäset
- Bondön - Bondöudden, Storsviksudden, Kartviken, Kolaviken, Strandområden
- Staden - Lomtjärn, Orkidemyr vid musikhögskolan, Grisberget
- Klubbgården/Furunäset - Strandområdet vid Piteälven, Fingermanholmen
- Piteälven
- Bergsviken - Ursberget

Tankar om framtiden

Vi måste värna de naturvärden som finns och ge framtida generationer samma möjlighet som vi haft att välja hur de vill använda naturen. Natur- och friluftsområden bygger upp Piteås ”gröna kilar” eller binder samman stadens grönstruktur med landsbygdens natur. Även i en framtid ska dessa områden ge Piteås invånare möjligheter till olika typer av naturupplevelser och friluftsliv samt kunskap om Piteås natur- och kulturhistoria. Piteås natur- och friluftsområden är särskilt viktiga för friluftsliv, motion, naturpedagogik och för att bevara stadens biologiska mångfald.

Åtgärder

1. Reservatsbildning övervägs för områden med mycket höga värden, röda områdena på kartan sid 71. Omfattar Sandängesstranden, Kartviken-Bondöudden (Bondön), Storsviksudden (Bondön) och Månsgrönnan-Revelviken. Områdena ingår i värdeklass 1 (högsta naturvärde) och värdeklass 2 (mycket högt naturvärde).

2. Vid allt planerings- och beslutsarbete om användande av mark och vatten ska områden med utpekade natur- och friluftsvärden, dvs viktiga hänsynsområden, gröna områden på kartan sid 71 särskilt beaktas - Omfattar resterande natur- och friluftsområden som redovisas på kartbilaga. Områdena ingår i värdeklass 3 (höga naturvärden), 4 (vissa naturvärden) och 5 ej klassade områden).

3. Kompletteringsinventering behöver utföras för vissa naturtyper, t ex rinnande vattendrag och våtmarker.

4. Sprida information om utflyktsmål, rekreationsområden och värdefull natur i Piteå. Skylta/informera/tillgängliggöra i särskilda objekt/miljöer t ex naturreservat.

5. Ett program för grönstruktur enligt plan- och bygglagens definition bör upprättas. Programmet bör ligga som grund för den framtida planeringen av mark och vatten användningen, nuvarande trädplan ingår som en del. Programmet utgör ett viktigt verktyg för att garantera boende tillgång till gröna områden och stråk. Avgränsningar och viljeinriktning kring redovisade natur- och friluftsområden inarbetas i programmet

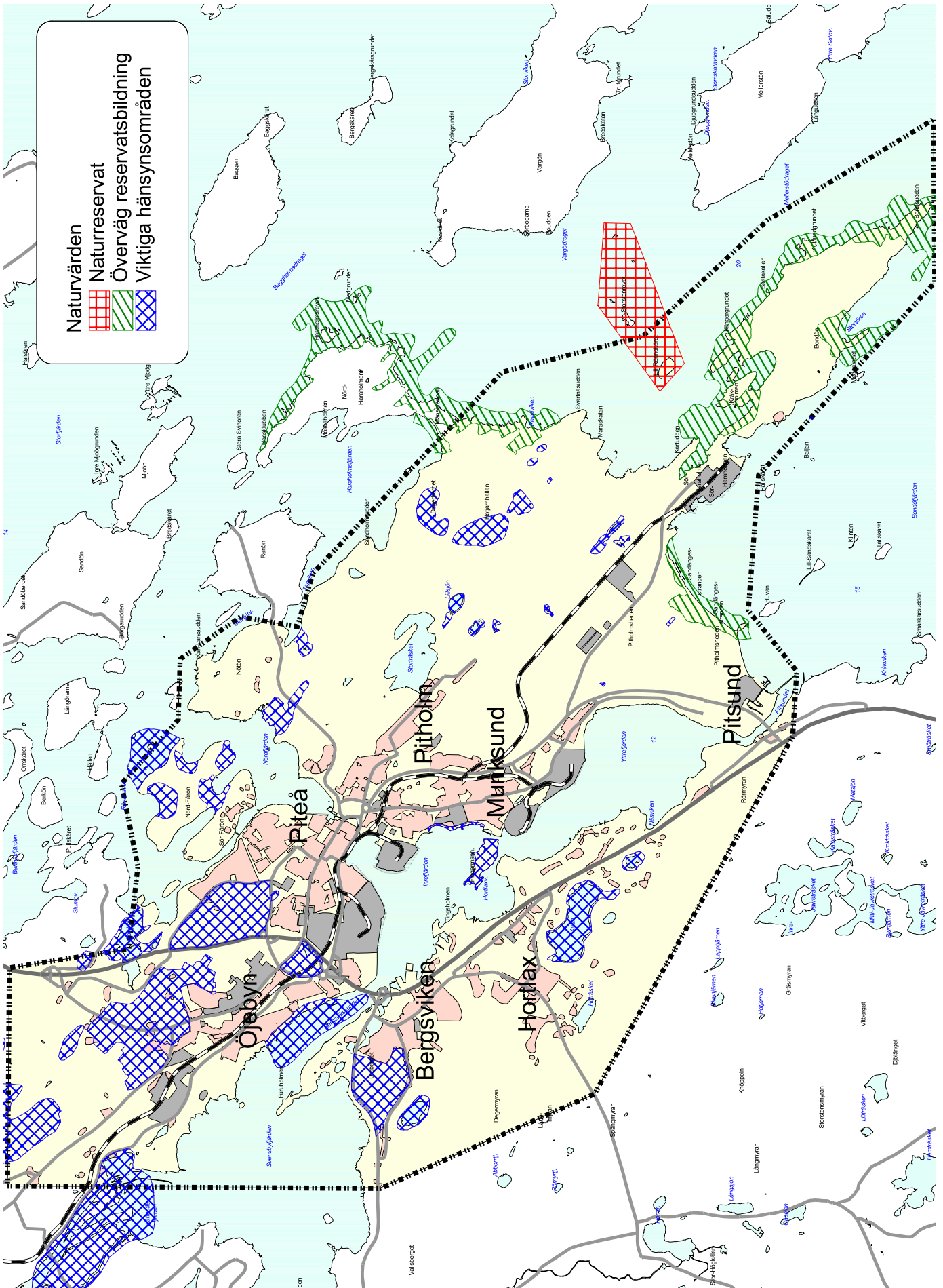
6. Säkerställa tillgänglighet till bostadsnära grön- och strövområden. Norrstrands- och stadshusområdena är två ”fria ytor” som säkerställs för fritidsaktiviteter. Fårön bör utvecklas för fritidsaktiviteter. Att våra invånare har gångavstånd från bostaden till skog och mark, ger många möjligheter till planerade och spontana aktiviteter inte minst för barnen.

Konsekvenser

Ett långsiktigt säkerställande av viktiga friluftslivs- och naturvärden uppnås genom insatser av stat och kommun i form av reservatsbildning. Åtgärderna ställer krav på att resurser för säkerställandet avsätts men ligger väl i linje med intentionerna i de nationella miljömålen om Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Hav i balans, samt Levande kust och skärgård och Levande skogar. Konflikt föreligger med vindkraftsintresset på Bondön.

Utpekande av viktiga hänsynsområden sammanfaller med intentionerna i de nationella miljömålen ovan och kan påverka planeringsarbetet, bl a bebyggelse- och trafikplaneringen.

En plan för grönstrukturen, liksom säkerställande av närhet till bostadsnära grön- och strövområden, ger sammanhängande gröna stråk och tillgång till närnatur samt ökad biologisk mångfald vilket sammanfaller med intentionerna i det nationella miljömålet om God bebyggd miljö. Planeringsarbetet kan påverkas, inte minst bebyggelse- och trafikplaneringen.

Kultur ger ett rikare liv

Kultur och fritidsverksamheterna ger piteborna glädje, njutning, insikt och uttrycksmöjligheter som bidrar till ett rikare liv. Ett mångsidigt kultur- och fritidsliv ger piteborna stöd, inspiration och förutsättningar att välja ett liv som gör att vi mår bra.

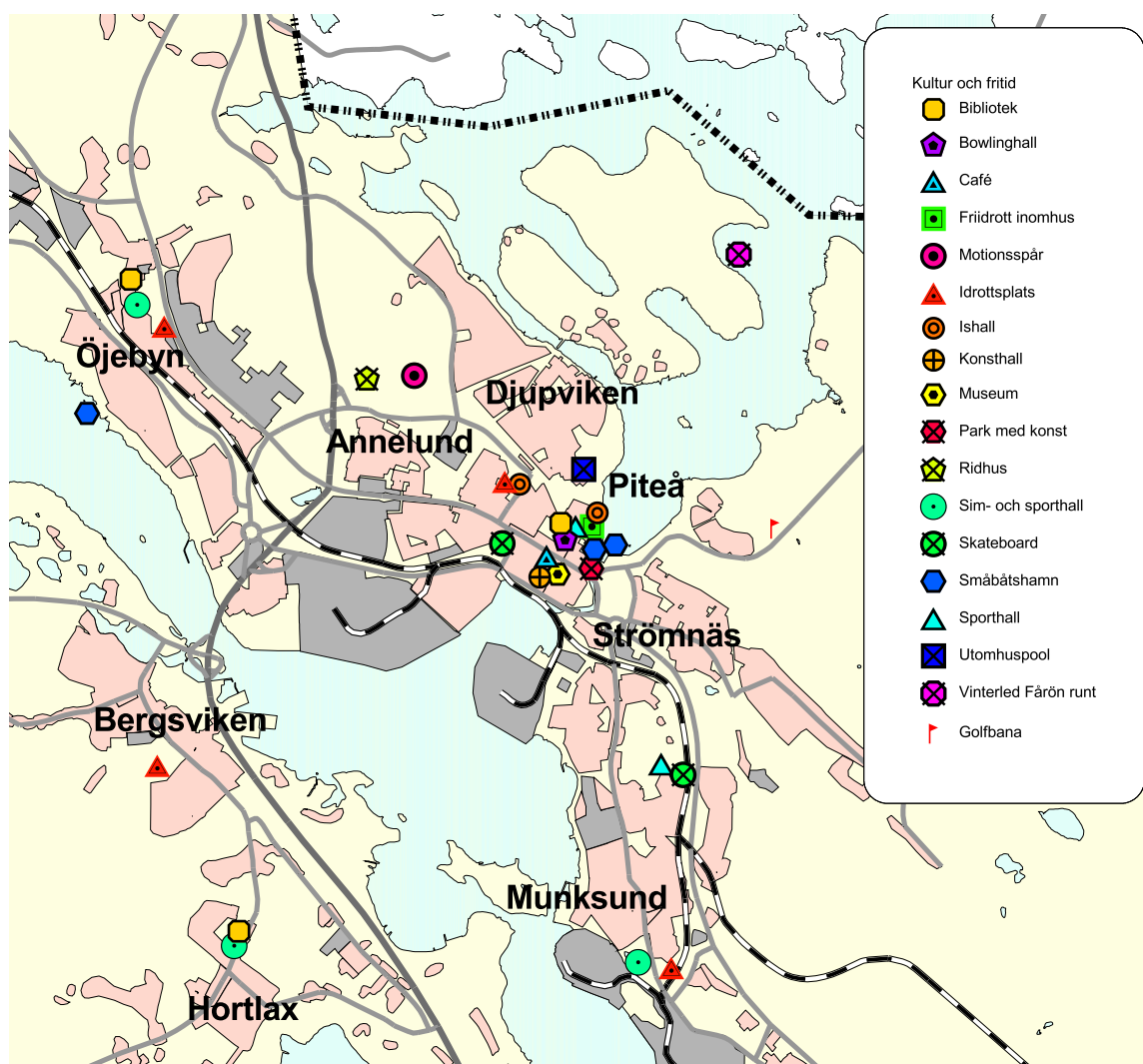
Enligt gjorda fritidsvaneundersökningar prioriterar piteborna allra mest att vara ute i skog och mark.

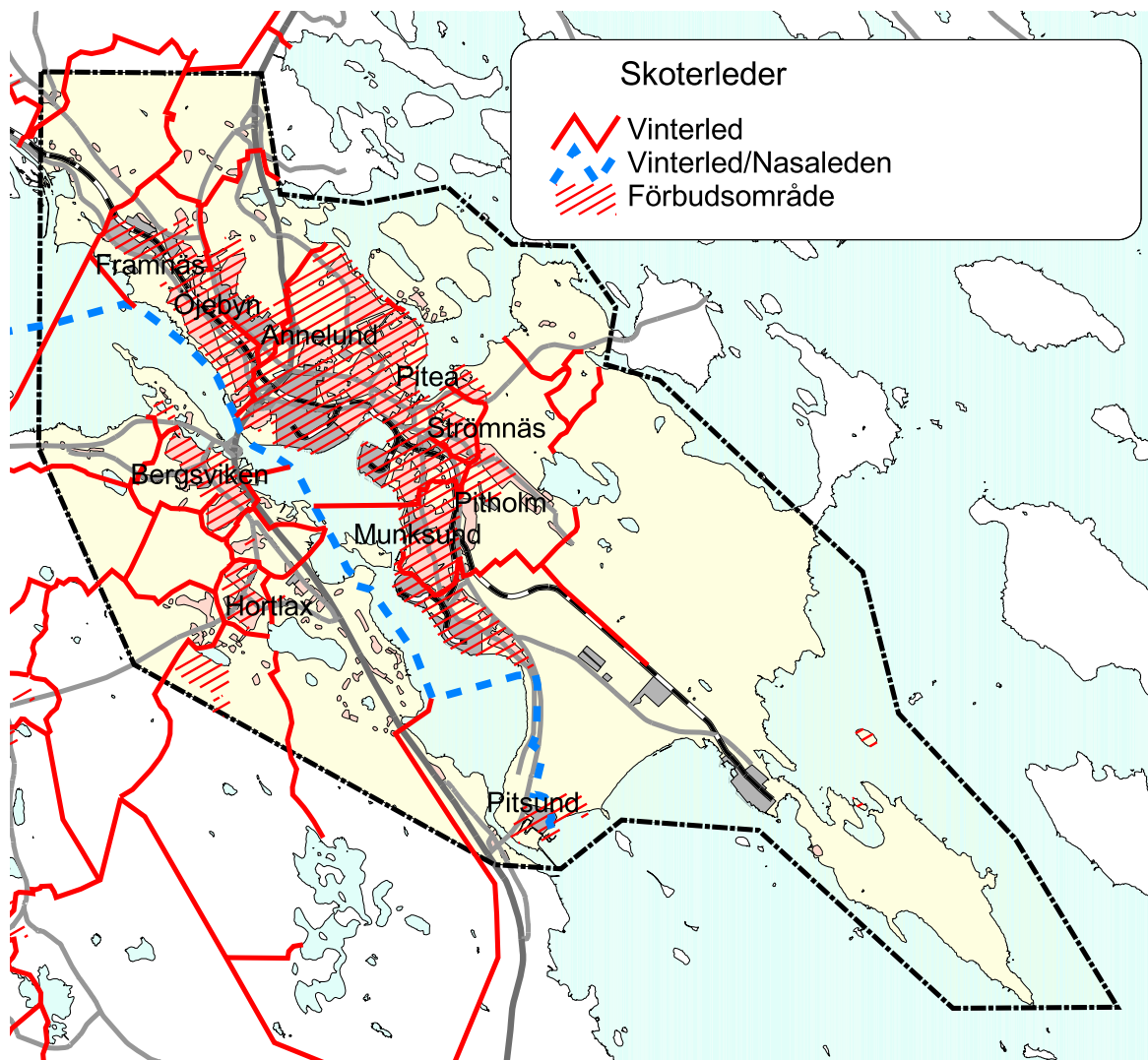
Det enkla friluftslivet kräver varken speciell utrustning eller särskilda anläggningar utan kan bedrivas överallt och av vem som helst. Härutöver finns ett mer anläggningsbundet friluftsliv som har sin grund i delvis andra förutsättningar och som också kräver större investeringar. Det är t ex sporthallsanläggningar, golfbanor, mm.

Planeringen av fritidsverksamheterna utgår från de förutsättningar som erbjuds i naturmiljön, befintliga anläggningar och lokaler, men också i mycket hög grad utifrån förekomsten av engagerade och entusiastiska ledare inom föreningslivet och medlemmarnas insatser.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

På vinterledskartan anges anvisade vinterleder för skoter samt förbudsområden. Förbudsområde för skoterkörning gäller öarna i skärgården - inte isarna. Vinterledskartan finns att köpa i Stadshuset.

Tankar om framtiden

Kultur- och fritidsverksamheterna ska fungera som impulsgivare och inspirationskälla för framtida utveckling och fortsatt god samhällsservice. Det ger invånarna redskap att påverka och förändra sin egen och andras situation.

För piteborna, inte minst barnen och ungdomarna, är deltagande i kultur- och fritidslivet en arena för strävan att markera sin självständighet, att finna en egen identitet och utvecklas till starka, företagsamma individer. Att vara behövd, tas i anspråk och bli sedd för något man gör, ger stimulans och goda förutsättningar att vilja ta eget ansvar.

Kultur- och fritidsverksamheten ska aktivt medverka i att skapa miljöer som stimulerar till nytänkande och kreativitet, där nya mötesplatser och nätverk kan initieras och därigenom ge möjligheter för en aktiv idé- och samhällsdebatt.

Under arbetet med Översiktsplanen har det i flera sammanhang framförts behov av en mindre familjecamping nära centrum. Möjligheten att utöka befintlig camping vid Norrstrandspoolen med fler platser utreds för närvarande.

Piteå Golfklubb har världens nordligaste 27-håls golfbana. Golfen i Sverige och därmed i Piteå växer snabbt. Trots att den nyaste bandelen invigdes sommaren 2000 kommer, med hänvisning till medlemsutvecklingen, behov av ytterligare utrymme för golfbanor inom kort. Utvidgning bör kunna ske i anslutning till nuvarande golfbana.

På sikt kan en flyttning av Nötövägen till ett läge öster om golfbanan komma att bli aktuellt.

Åtgärder

Av strategisk betydelse för utvecklingen av kultur- och fritidsverksamheterna är vår förmåga till samarbete med andra intressenter inom området. Musikhögskolan, Acusticum och Akva är exempel på sådana samarbetspartners. Utvecklingsarbetet av Piteå som känt kulturellt centra, för framför allt musik måste fortgå och breddas, så att också andra uttrycksformer ingår t ex dans och teater.

7. Arrangemangs- och evenemangsverksamheterna ska utvecklas och stimuleras.

Barns och ungdomars särskilda behov av förnyelse och möten med nya företeelser i tiden bör säkerställas plats. Kommunens mål för bidragen till fritidsaktiviteter är att helt, eller till viss del, svara för infrastrukturen ex lokaler och planer.

Kommunens egna anläggningar och yttre anordningar bör i samband med upprustningar moderniseras och anordnas så att stor flexibilitet uppnås och så att de svarar mot dagens krav. Detta är ett långsiktigt arbete som måste ske i samråd med brukare, föreningar och andra intressenter.

8. I arbetet med om- och nybyggnader av kommunala lokaler t ex skolor bör alltid kravet på bostadsnära mötesplatser finnas med.

9. Vår gemensamma kultur som utvecklats ur vår särart är ett viktigt kitt i samhällsbyggandet och betyder mycket för individens identitet. Kulturen griper in i samhällslivets alla delar, vård och omsorg, skola, miljö, stadsbyggande, fritid och arbetsliv.

Fördjupa samarbetet mellan kultur och fritid, skola, social, föreningar och andra intressenter.

10. På Pitholm har på översiktsplanekartan markerats ett utredningsområde för att vidare utreda de planer som finns för att nyttja värmen från avloppstuben från Kappa Kraftliner till att värma upp en eventuell travbana samt fotbollsplaner så att dessa hålls öppna vintertid och även möjliggöra för eventuella andra verksamheter.

11. Området Tingsholmen och öster om E4 har markerats som ett utredningsområde. På Tingsholmen finns intressanta spår från de under 1800-talet dominerande industrierna i Piteå. Området är också intressant för friluftslivet. Tankar finns bl a från bygruppen att på olika sätt utveckla området för turistisk och/eller friluftssatsning.

Konsekvenser

Att aktivt stimulera evenemangsverksamheten gynnar besöksnäringen och antalet arbetstillfällen. Samnyttjande av offentliga lokaler ger ett bättre lokal- och resursutnyttjande. Genom samarbetet optimeras tillgängliga resurser. Åtgärderna kräver resurser för samordning.

Slå vakt om vår kulturmiljö

I Piteå stadsbygd finns många värdefulla kulturmiljöer. Att bevara miljöer som är karaktäristiska för bygden bidrar till att förstå de historiska sambanden som lett till dagens samhälle och förankra vår historia i vårt medvetande. All förnyelse har sitt ursprung i det förflutna.

Inom stadsbygden finns ett byggnadsminne, *Rådhuset*, som sedan 1994 skyddas enligt Kulturmiljölagen. Nuvarande "Rådhus" som färdigställdes i mitten på 1840-talet är det tredje på samma plats.

Det första brändes ned av ryska soldater 1721 och det andra av en berusad sjöman 1806. Rådhuset har inrymt stadens styrelse och förvaltning, polisstation, telegrafstation, tidningsredaktion och bibliotek. Nu inryms Piteå Museum i Rådhuset.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

Tre riksintressanta kulturmiljöer finns inom stadsbygden, *Kyrkstaden Hortlax*, *Rådhus-torget Piteå* och *Kyrkstaden Öjebyn*. Med riksintressant menas att urvalet ska ses som ett planeringsunderlag för de beslut om användning av mark- och vattenområden som kan fattas av olika myndigheter.

Se närmare beskrivning och karta under kapitel 16 Riksintressen.

En särställning inom kulturminnesvården har kyrkorna uppförda före 1939 som skyddas av kulturminneslagens fjärde kapitel. Detta skydd omfattar *Piteå stadsförsamlings kyrka*, *Piteå landsförsamlings kyrka* samt *Hortlax kyrka*.

Norrmalm har en välbevarad stadsplan av rutnätstyp från 1781 och välbevarade gårdsmiljöer, med byggnader med rötter i 1700-talet, som är representativa för en bebyggelsekategori som tidigare dominerade de Öster- och Västerbottniska städerna och som idag är mycket sällsynta. Norrmalm är därför unikt i sitt slag i Nordsverige. I denna stadsdel kan man tydligt se vilka levnadsförhållanden som 1800-talets invånare i kvarteren levde under, vad gäller bostads- och arbetsförhållanden.

Norrmalmsområdet med sin välbevarade gårdsmiljö har angetts som ett område som bör upptas som ett riksintresse för kulturmiljövården vid nästa revidering av länets intressen. Idag tillgodoses kulturmiljövårdens intressen i detaljplanens skyddsbestämmelser.

I kommunen finns ett stort antal *forntinnen*. Dessa förekommer främst i anslutning till jordbruksområdena i kustlandet och längs älvdalen men också i skärgården. Fornlämningar är skyddade genom Kulturminneslagen (KML). Länsstyrelsens kulturminnesvårdsenhet har en reviderad forntinnesinventering med objekten beskrivna och utmärkta på kartor.

Tankar om framtiden

Vår strävan är att vi ska kunna överlämna våra kända kulturmiljöer till nästa generation kommuninvånare, i oförändrat eller förhoppningsvis bättre skick än när vi tog emot dessa. Vi ska också så långt det är möjligt ha identifierat och skyddat de miljöer som de senaste generationerna skapat och som kan antas bli betydelsefulla för framtiden. Att bevara och utveckla de miljöer som är karaktäristiska för vår stad är ett sätt att föra en del av särarten i Piteå vidare.

Åtgärder

Kommunen saknar idag en helhetsbild över våra värdefullaste kulturmiljöer inom stadsbygden. Detta gör det svårt för alla som direkt berörs av den fysiska planeringen av mark och vatten att vara insatta i och respektera bebyggelsemiljöns och kulturlandskapets värden. I ett särskilt kulturmiljöprogram kan en samlad bild av kulturvärdena inom stadsbygden ges, med beskrivning av hur de ska bevaras och utvecklas på ett hänsynsfullt sätt. Först när ett sådant planeringsunderlag, med både detaljerade och översiktlig information finns, kan olika intressen i den befintliga miljön vägas mot varandra.

12. Kulturmiljövårdsprogram upprättas som i steg I omfattar stadsbygden enligt översiktsplanens gränser. Programmet ska utformas med värderingar av olika miljöer och objekt.

13. Sprida information om kulturmiljöer som finns. Skyltning av värdefulla miljöer bör också kompletteras och följa någon typ av plan.

Konsekvenser

Bättre beslutsunderlag för bevarande och utveckling av kulturmiljöer. Särskilt värdefulla miljöers bevarande för framtiden säkerställs. Kan innebära vissa restriktioner för hur byggnader och områden kan utvecklas. Ökat resursbehov för området.

Stadskärna med en unik kombination

Historik

Piteå stad anlades 1621 vid Piteå landsförsamlings kyrka till följd av landhöjningen, som medförde att man behövde en bättre plats för hamnen än den i Öjebyn. Öjebyn fortsatte dock att vara en centralort fram till 1666, då en brand ödelade den Gamla staden. Det var Håggholmen som blev plats för den nya staden. Den omgavs av ett vattendrag som benämndes Sundet (därav Sundsgatan) eller Sundskanalen.

Så småningom sprängde staden sina gränser och 1876 genomfördes planerna på den s k Nya stadsdelen norr om Håggholmen. Kyrkan, som sedan länge stod här, fick sällskap av bland annat skolbyggnader. Kommunikationerna i staden krävde att broar anlades över Sundet.

Allt eftersom landhöjningen har fortsatt har Piteås areal ökat. Nya funktioner har tillkommit och gamla har flyttats. Det är viktigt att i framtiden låta de historiska spåren, t ex kommunikationsstråk, finnas kvar för att staden ska kännas begriplig.

Nulägesbeskrivning

Piteås stadskärna har en unik kombination av trivsamt miljö med ett gott handelsutbud och en god tillgänglighet. Dessa kvaliteter bör utvecklas ytterligare och stadskärnan bör marknadsföras som en kombination av småstadens trevliga atmosfär med den moderna människans krav på lågpris och volymhandel.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

Stadskärnan berör oss alla. Det är den vi söker när vi ska handla, roa oss, träffa vänner eller bara gå och strosa omkring en stund.

Piteå kommuns målsättning är att Piteå skall vara en väl fungerande handelsstad med ett utbud av varor, tjänster och service som svarar mot kundernas behov och efterfrågan. Kvaliteten på handeln skall locka kunder från andra kommuner att komma till Piteå.

Tack vare placeringen mellan Luleå-Skellefteå är Piteå centrum för Norrlands största marknadsområde med ca 220 000 människor.

För att göra det möjligt att på ett ekonomiskt sätt ta vara på det kulturarv som finns i den historiska stadsmiljön är det nödvändigt med en livskraftig handel och ett mångsidigt näringsliv i stadskärnan. Detta kräver i sin tur god tillgänglighet, skötsel och marknadsföring det vill säga en professionell stadskärneutveckling.

Ett huvudsyfte är att öka trivselen för alla som bor eller arbetar i stadskärnan eller bara besöker den. En väl fungerande, attraktiv stadskärna, ökar stoltheten och samhörigheten hos kommunens invånare och bidrar till att kommunen får en tydlig identitet. Utredningar visar att butiksomsättning och fastighetsvärden stiger snabbt i städer med en effektivt organiserad stadskärneutveckling. En attraktiv stadskärna ger också näringslivet ökad PR. Sammantaget är de ekonomiska effekterna av en lyckad utveckling av stadskärnan så stora att de mycket väl förräntar parternas ekonomiska insatser.

I syfte att ta vara på och utveckla de estetiska värdena har förslag till policy för den estetiska utformningen av uteserveringar och skyltar tagits fram. Förslagen ska nu diskuteras av bl a handeln och fastighetsägarna.

Bangårdsområdet

I förslaget till ny sträckning av Norrbotniabanan ingår ny lokalisering av bangården utanför centrum. I och med detta frigörs värdefull mark och frågan som uppstår är hur och till vad denna mark skall nyttjas.

Enligt hittills förda diskussioner är ambitionen att rutnätsstaden utökas med kvartersbildningar liknande de som finns idag i stadskärnan. Idéer har också framförts om att ett parkområde avsätts vid Storgatan för att skapa en motsvarighet till Badhusparken. Kvartersmarken används för handel, kontor, tjänster, parkering etc.

Tvärleden mellan Sundsgatan och Timmerleden som idag går Bryggargatan-Storgatan-Västergatan skulle flyttas till ett läge längre västerut. Västra Kajenområdet ändras i översiktsplanekartan från industriområde till centrumområde, d v s för att möjliggöra etablering för diverse centrumverksamheter.

Åtgärder

14. Fortsatt upprustning av stadskärnans miljö samt värna om de historiska spåren.

15. Skapa en samverkansorganisation mellan kommunen, fastighetsägare och handel och övrigt näringsliv. Samverkansorganisationen skall ena sig om gemensamma visioner och mål samt åtgärder på kort och lång sikt.

Konsekvenser

En vackrare, trivsammare och mer attraktiv stadskärna. Vissa resurser för samordning krävs.

Läs mer

Naturvärden i Piteå skärgård. Låga kusten, Piteå kommun. **Naturvärden på Piteå kommuns marker.** Piteå kommun.

Naturvärden i Piteå stadsbygd. Värdeklassad natur (karta). **Fritidsvaneundersökningen.** Kultur & Fritid.

Bevarandeplan för Piteå stadskärna. Planavdelningen Piteå 1980. **Bebyggelse i Öjebyn - kulturhistorisk inventering och värdering.** Länsstyrelsen 1985. **Utveckling av stadskärnan.** Föreningen Förnya Stadskärnan.

Kontakta

Kultur och Fritid, Piteå Museum, Miljö- och byggkontoret, Kommunledningskontoret.

7

► Omsorg - Trygghet

VISIONEN

I Piteå lyssnar vi till de unga och tar till vara deras åsikter. Barns och ungdomars behov står i centrum.

Vardagstillvaron är trygg och säker med ett väl fungerande rättssamhälle. Piteborna har inflytande och tar aktivt ansvar både privat och i yrkeslivet. Människor kan växa och ta ett eget ansvar för sin hälsa och sitt välbefinnande.

Piteå är ett föredöme i kvalitet såväl inom äldre- och handikappomsorg som inom individ- och familjeomsorg. God tillgänglighet ges för funktionshindrade till information, kommunikation och samhällsservice.

Pitebon erbjuds vid behov hälso- och sjukvård av god kvalitet med en känsla av trygghet genom hela vårdprocessen.

Nationella visioner: Barnkonventionen, Jämställt samhälle. Tillgänglighet för alla.

Trygghet och omsorg, hur då?

Att känna sig trygg är ett av de grundläggande behoven för oss människor och viktigt för vårt välbefinnande. Det är också en viktig faktor vid människors val av bostadsort, vilket visade sig inte minst i den undersökning bland inflyttade till Piteå som genomfördes under våren 2000. Den understryker trygghetens och andra mjuka faktorerens betydelse för val av bostadsort.

Länspolismästarens undersökningar som genomförs varje år visar att piteborna känner sig trygga i sin stad, bostadsinbrotten är få liksom det oprovocerade våldet.

För att på ett bra sätt på samhällelig nivå kunna tillgodose detta behov krävs ett bra samarbete på alla nivåer mellan olika myndigheter, organisationer, föreningar och frivilliga. I kommunen finns en väl utbyggd sådan samverkan. Det handlar om att konkret samverka för bättre omsorg till enskilda människor.

Samarbetet mellan försäkringskassa, arbetsförmedling, polis, sjukvårdsdistrikt och kommunen är formaliserat i bl a SAMBU, det lokala hälsorådet och direkt samarbete mellan sjukvårdsdistriktet och kommunen. Det formaliserade samarbetet underlättar de viktiga informella kontakterna.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

SAMBU är ett samarbetsorgan om ungdomsfrågor och det lokala hälsorådet arbetar för att främja folkhälsan i kommunen. dvs pitebornas välbefinnande

Läs mer om omsorg- och trygghetsfrågor i kapitel 13 Miljö- och riskhänsyn.

Tankar om framtiden

Trygghet utgör en viktig framgångsfaktor för Piteå. Ungas delaktighet är en fråga som hänger ihop med trygghet. Att vara med och ta ansvar och genomföra beslut ger en inre trygghet och säkerhet som är värdefull när man ska gå ut i vuxenlivet.

Det är viktigt för människor att känna trygghet i sitt bostadsområde, trygghet när man på olika sätt ska transportera sig på landsvägar och i stadsmiljön, trygghet vad gäller omsorgen om mig som person osv.

I Piteå är trygghetsfaktorn hög och det är viktigt att det fortsätter att vara så för att Piteå ska kunna attrahera människor att flytta eller återvända till den fina livsmiljö och den valfrihet i boendet som kommunen kan erbjuda.

Ungdomarna ska bli delaktiga vid besluten

Fullmäktige i Piteå kommun har 2000-05-22 antagit en strategi i barn- och ungdomsfrågor som innebär att barnperspektivet i enlighet med FN:s Barnkonvention implementeras i den kommunala beslutsprocessen genom en rad olika åtgärder.

Åtgärderna berör alla verksamheter i kommunen och innebär i korthet att tjänstemän och politiker måste känna till barns och ungdomars behov samt ta reda på deras åsikter och synpunkter i de olika frågor som utreds. Barns och ungdomars åsikter skall beaktas före beslut fattas.

En tvärpolitisk barngrupp skall regelbundet följa upp efterlevnaden av dessa åtgärder och beslut genom exempelvis barnbokslut.

För att få våra ungdomar mer delaktiga i samhällsbyggandet är det viktigt att myndigheter och förtroendevalda gör sig förtrogna med ungdomars levnadsvillkor.

Detta kan ske genom återkommande undersökningar eller inhämtande av synpunkter via det nybildade ungdomsrådet men också genom att tillfråga barn och unga inför beslut som berör dem.

En återkommande enkätundersökning genomförs vartannat år i åldersgrupperna 13, 15 och 17 år. Frågorna handlar om hem och fritid, relationer, hälsa, rökning och droger, mobbing samt attityder.

Resultatet visar bland mycket annat att allt fler barn- och ungdomar har problem med huvudvärk, trötthet, yrsel och ont i magen. 2 av 10 elever har inte någon vuxen att prata med vid problem.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

Ungdomsaborterna i Piteå ligger betydligt lägre än genomsnittet för landet vilket ungdomsmottagningen kan ha bidragit till. Ungdomsmottagningar finns i Piteå som till skillnad från många andra kommuner inte har drabbats av nedskärningar

Läs mer om unga människors tankar om Piteå under avsnitt 2.5.

Barn- och utbildningsplanen tar upp tryggheten som en grund för lärande och utveckling. Social gemenskap och det förhållningssätt man har mot varandra är grunden för trygghet. Språket och förmågan är nyckeln till social kompetens.

Omsorgen om de minsta, förskoleverksamheten redovisas under avsnittet Utbildning och kompetens.

Åtgärder

1. Barn- och ungdomsstrategins intentioner om barnperspektivet beaktas genom att före varje beslut som berör barn och ungdomar inhämta kunskap om barns och ungdomars behov samt inhämta barns- och ungdomars synpunkter.
2. Vid planering av utemiljöer för barn ska barnens önskemål om blommor, buskar, träd, tillgång till vatten och äventyr beaktas. Träd får t ex inte fällas enbart för att tillgodose snöröjning.
3. Verka för närpolisier samt en nollvision vad gäller langning, missbruk och mobbning bland barn och ungdomar.

Konsekvenser

Leder till bättre beslutsunderlag och ett lägre antal felinvesteringar på sikt, t ex lekredskap som inte används och liknande. Utredningar kan till en början ta längre tid innan det nya arbetssättet är inarbetat. Bättre hälsa och välbefinnande hos barnen. Öade kostnader för plantering och skötsel.

Om vår hälsa i Piteå

Ett lokalt folkhälsoprogram till 2003 har antagits under våren 2000 där barn- och ungdomsfrågorna samt livsstilsfrågorna prioriterats.

Med folkhälsa menar vi det allmänna hälsotillståndet i ett land eller en kommun. På befolkningsnivå blir det tydligt att livsvillkor och levnadsvanor har ett klart samband med hälsa varför folkhälsa är en samhällsangelägenhet. Enligt Världshälsoorganisationen är det varje regerings viktigaste sociala mål.

Folkhälsoprogrammet har två mål. Det ena ska bli genom att skapa stödjande miljöer ge barn- och ungdomar kunskap och möjligheter att göra hälsosamma val för sitt liv och sin framtid. Minst en skola i kommunen ska före 2002 vara en hälsofrämjande skola.

Det andra målet handlar om att ta med hälsofrämjande aspekter i alla beslut, i planering och i verksamheter, hos alla myndigheter/organisationer som ingår i hälsorådet.

När folkhälsan ”mäts” eller anges gör man det ofta med s k ohälsotal, dvs motsatsen till hälsa. Några av ohälsotalen för Piteå är:

- 80 % av piteborna anser sig vara vid god hälsa. Långa sjukskrivningar ökar dock. Antalet sjukfall liksom konsumtionen av slutna vård är något högre än riksgenomsnittet.
- Alkoholförsäljningen i Piteå är lägre jämfört med såväl övriga kommuner i länet som riket i övrigt. Även alkoholrelaterad dödlighet är lägre.
- I studien Liv och hälsa framgår att ca 60 % av männen och 40 % av kvinnorna inte utövar regelbunden motion. Kvinnorna utövar mer motion på fritiden än männen. När det gäller rökning är det framförallt de yngre kvinnorna mellan 18 – 24 år som röker.

Åtgärder

4. Folkhälsoplanens intentioner om hälsofrämjande aspekter ska integreras i alla beslut i planering och verksamhet i kommunen.

5. Jämställdhetsperspektivet beaktas och människors olika villkor och önskemål synliggörs bl a genom att ta fram könsuppdelad statistik i alla planeringsunderlag.

Konsekvenser

Att integrera folkhälsoplanens intentioner medför krav på bättre beslutsunderlag men medför i gengäld ökad kunskap om olika villkor för olika grupper. Ökat behov av utbildning av vilka faktorer som främjar hälsa.

Tryggheten för äldre och handikappade

Piteå kommun har en väl utbyggd äldre- och handikappomsorg. Stora satsningar görs på kvalitet och kompetens som utgångspunkter för framtida utvecklingsarbete.

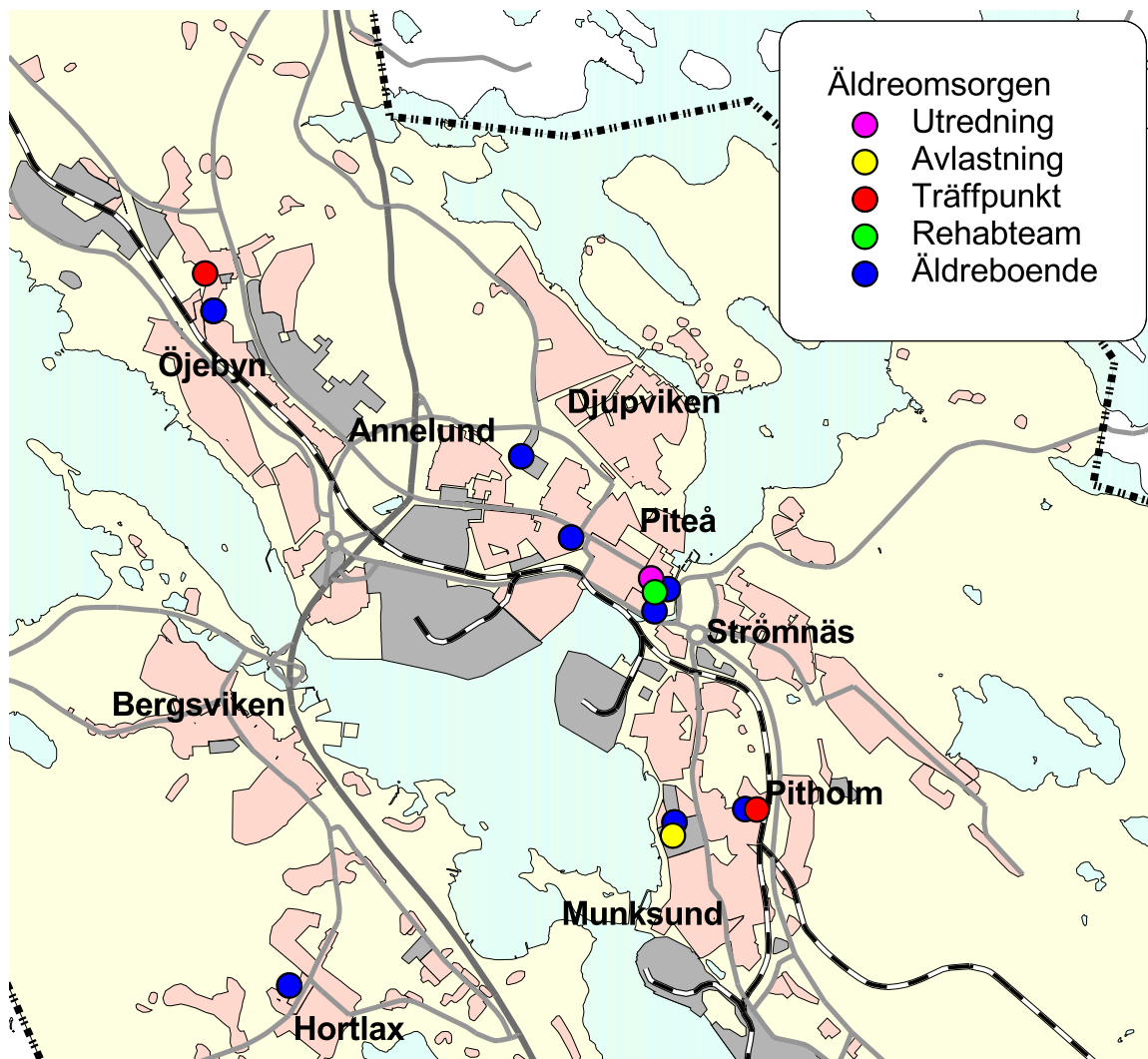
Utveckling och utbyggnad av kommunens äldre- och handikappomsorg har under den senaste tioårsperioden varit hög. Antalet äldre ökar och därmed behovet av väl fungerande bostäder. Behovet av insatser kommer troligen att öka när det gäller vård i det egna hemmet vid svår sjukdom och därpå även följande anhörigstöd.

För att klara framtida rekryteringsbehov planeras åtgärder för att stimulera att ungdomar stannar i Piteå, att vårdutbildningens kapacitet motsvarar vårdens behov, att statusen i vårdrkena ökar bland annat genom förändrade arbetsvillkor.

Hemtjänsten består av service och omvårdnad samt enklare sjukvård som utförs i ca 700 hushåll.

Inom stadsbygden finns sex äldreboenden med nästan 500 platser.

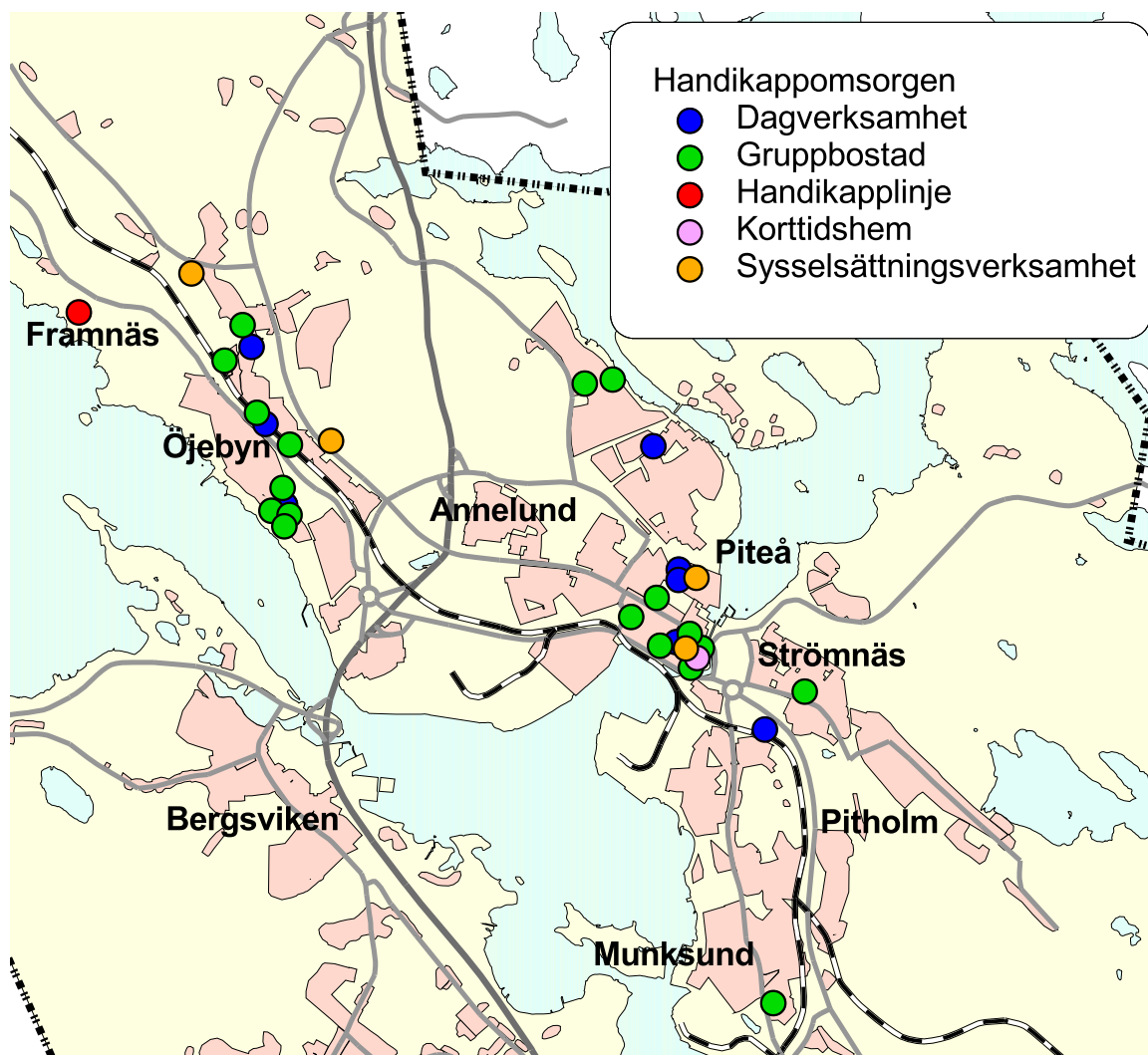
Det finns ingen kö till äldreboende idag utan den som är bedömd i behov av en plats inom ett äldreboende kan direkt beredas en sådan plats.

Kommunfullmäktige i Piteå antog i februari 1999 en handikapplan som skulle öka medvetenheten hos politiker och tjänstemän om människor med funktionsnedsättning, fastställa mål som anger inriktningen för handikappolitiken samt föreslå konkreta åtgärder. Målet är ett samhälle där alla känner sig delaktiga och jämlika.

De vägledande principerna i handikapplanen är normalisering, integrering samt tillgänglighet genom anpassning av miljöer, verksamheter och lokaler.

Alla kommunala verksamheter har ansvar för att tillgodose att funktionshindrads behov genomförs inom respektive ansvarsområde. Information ska utformas med hänsyn till olika gruppers funktionsnedsättningar.

Handikapporganisationernas kunskap ska tas till vara för att utbilda/informera politiker och tjänstemän. Offentliga lokaler ska bli tillgängliga för funktionshindrade.

Allmänt gäller att det kommer att behövas fler gruppbostäder för funktionshindrade framöver. Inom stadsbygden finns sammanlagt 125 platser i olika typer av gruppboenden, flerhandikappade, psykiskt långtidssjuka och utvecklingsstörda, en jourlägenhet dit man kan flytta i väntan på eget boende, ett korttidshem och ett helgkorttidshem samt ett ungdomsboende med sex platser för ungdomar från andra kommuner under tiden för sin gymnasieutbildning.

Dag- och sysselsättningsverksamhet, träffpunkt i Öjebyn för psykiskt långtidssjuka och SAVO, Bryggan och Reprisen som tillsammans sysselsätter drygt 200 personer,

En av få speciallinjer för hjärnskadade finns vid Framnäs folkhögskola med plats för 7-10 elever.

Åtgärder

6. Mark avsätts för alternativt äldreboende för Berggården vid utbyggnad av Acusticum samt markreserv för fler äldre- och handikappboenden.

7. En tillgänglighetsplan upprättas så att nuläget vad gäller tillgänglighet till olika offentliga miljöer för olika grupper kartläggs.

Konsekvenser

Avsättning av mer mark för gruppboende och för äldreboende kan innebära sådan förändring att detaljplaneändring krävs.

Hälso- och sjukvård

Sjukvården i stadsbygden är väl tillgodosedd med Piteå älvdals sjukhus (ett akutsjukhus som betjänar Pite älvdal), vårdcentraler i Piteå, Furunäset, Öjebyn och i Hortlax samt folktandvård i Piteå, Munksund, Öjebyn och Hortlax. Privat vård erbjuds vid fyra mottagningar i Piteå liksom vid ett antal tandvårdsmottagningar. Apotek finns vid sjukhuset i Piteå, Hortlax, centrala staden samt Öjebyn.

Begravningsplats

Begravningsplatser finns i centrala Piteå, i Öjebyn och i Hortlax. Ett reservområde för kyrkogård tillhörande stadsförsamlingen har lagts ut vid Ankarskatan.

Läs mer

Vårt framtida Piteå. Piteå kommun. **Folkhälsoprogram 1999-2002.** Piteå kommun.
Barnen - vår framtid. Strategi i barn och ungdomsfrågor för Piteå kommun.
Verksamhetsplan Handikappomsorgen. Socialtjänsten 2002.
Verksamhetsplan Äldreomsorgen. Socialtjänsten 2002.
Verksamhetsplan Individ- och familjeomsorgen. Socialtjänsten 2002.
Räddningstjänstplan. Piteå kommun. **Trygghetsundersökning.** Länspolismästaren.
Inflyttare i Piteå - Motiv och attityder. Catarina Lundqvist, Piteå kommun.
Handikapplanen. Piteå kommun

Kontakta

Socialkontoret

8

Boende

VISIONEN

Piteå har en bra livsmiljö i ekologisk balans, där människor lever med god hälsa och har glädje av en fin natur.

Den goda livsmiljön gör att allt fler företag etablerar sig här. Bostadsområden och stadsdelar bedriver ett aktivt grannskapsarbete för lokal utveckling.

En allmän vision som bör vara styrande för arbetet med översiktsplanen är att Piteå stad och kommun skall vara ett attraktivt alternativ som bostadsort för ungdomarna och bidra till en inflyttning av unga familjer.

Nationellt miljömål: God bebyggd miljö.

Nya förutsättningar

Gällande översiktsplan arbetades fram i slutet av 80-talet. Det byggande som skett har i stor utsträckning följt planen även om vissa avsteg har gjorts vid ex prövning av bygglov. Gällande översiktsplan innehåller ett antal reservområden och planerade områden som ej genomförts varför det idag finns en ganska god reserv av mark som med relativt kort varsel kan tas i anspråk.

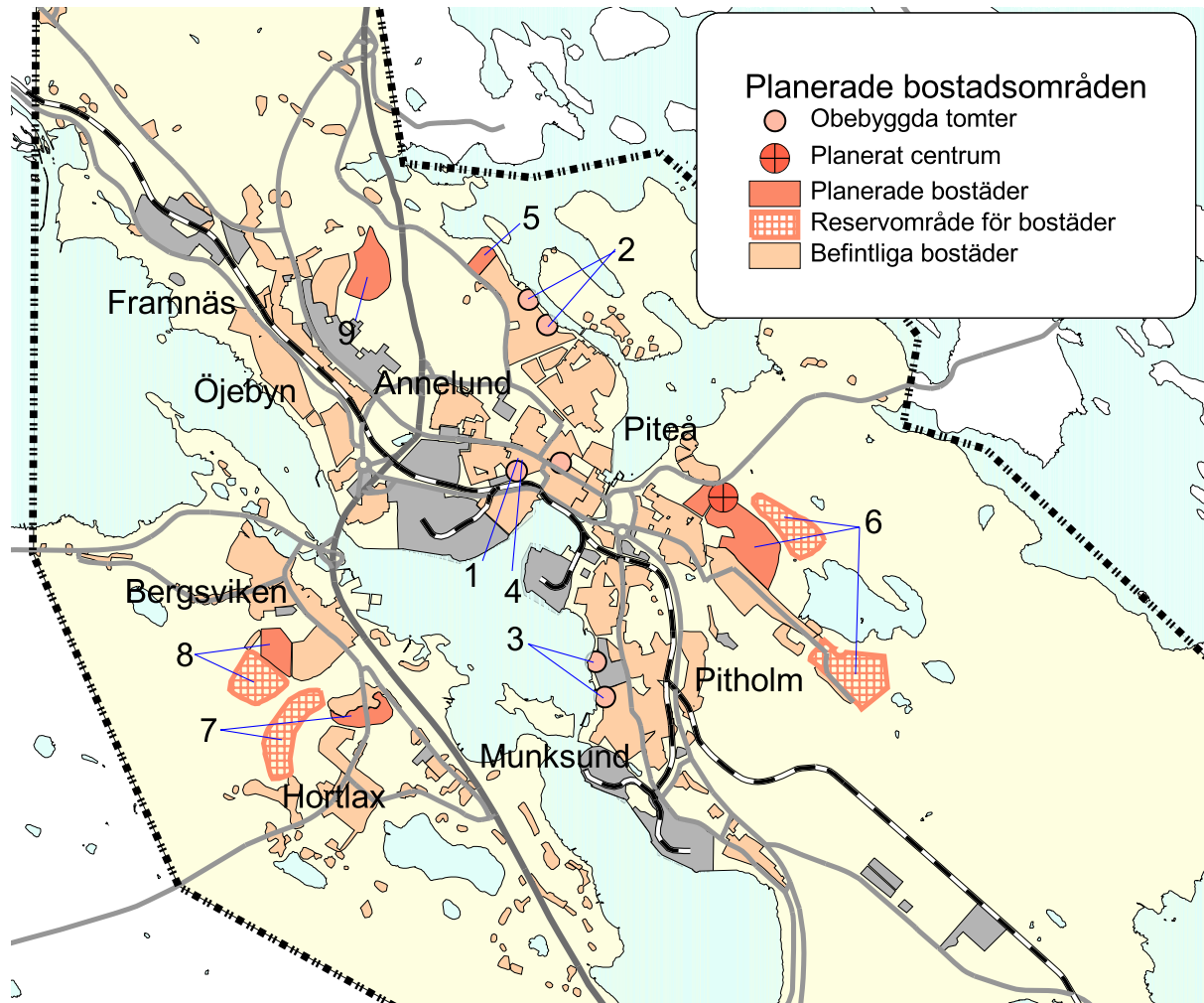
Förutsättningarna för bostadsbyggandet har genomgått stora generella förändringar under den senaste tioårsperioden. I början av 90-talet avreglerades bostadsmarknaden. De statliga lånen har avvecklats och finansieringen sker nu på den vanliga kreditmarknaden. Under samma period har de statliga räntebidragen till nyproduktionen successivt avvecklats för boende i egnahem. Kvar finns ett mindre räntestöd till flerbostadshusen.

För Piteås del har under 90-talet befolkningsökningen planat ut och under senare år har även antalet innevånare minskat. Antalet nyfödda minskar vilket medför en förändrad ålderssammansättning i kommunen.

Under det senaste årtiondet har även familjesammansättningen förändrats på så sätt att andelen ensamstående med barn ökat i förhållande till vad som tidigare ansågs som den normala småbarnsfamiljen med mamma, pappa och barn. Även hushåll med endast en person har ökat under 90-talet. Härigenom har planeringsförutsättningarna radikalt förändrats.

Under 90-talet har det blivit allt vanligare att folk flyttar ut och bor permanent i fritidshusområdena. Skälet kan vara att äldre par sålt sin permanenta bostad och vill bo i sitt fritidshus så länge man orkar. I andra fall kan det vara yngre familjer som av ekonomiska eller sociala skäl valt att bosätta sig i stugan. Man har ej råd med dubbelt boende och många familjer väljer då att bosätta sig i ett fritidsområde trots den lägre standarden som erbjuds.

För samhällets del kan detta i vissa lägen öka kostnaden för skola och annan omsorg.

Bostadsbeståndet (Piteå kommun)

Lägenhetstyp	Antal
Flerbostadshus	7 700
Småhus	11 000
Fritidshus	3 000
Totalt	21 700

Till detta kommer ca 1 500 bebyggda jordbruksfastigheter. Antal lediga lägenheter är i flerbostadshus ca 250.

I dag finns det ca 100 egnahem och ett 25-tal fritidshus till salu.

Planerade bostadsområden

I gällande planer finns ett antal bostadsområden utlagda. En del områden är redan detaljplanlagda och vissa har i gällande översiktsplan lagts ut i form av framtida bostadsområde eller som reservområden.

Detaljplanlagda obebyggda områden

Område	Flerbost.hus (lgh)	Småhus
1. Centrala Piteå	280	15
2. Ankarskatan		30
3. Furunäset	200	25
Summa	480	70
4. Förtätning centr. staden	500	

Framtida planerade områden och reservomr.

Område	Flerbost.hus (lgh)	Småhus
5. Ankarskatan		35
6. Norra Pitholm	350	220
7. Hortlax, Innimarken		130
8. Bergsviken, Furulund	110	80
9. Öjebyn, Holmen		140
Summa	460	605
Totalt	1 440	675

Beskrivning av framtida områden och reservområden

Område nr 5. Ankarskatan utgör en utökning med en grupp småhus i direkt anslutning till befintlig villabebyggelse. Nyttillkommen bebyggelse bör avskiljas från befintlig bebyggelse genom att ett bälte skogsmark sparas.

Område nr 6. Norra Pitholm utgör ett av de större framtida bostadsområdena. Skiss till dispositionsplan har tidigare upprättats för delen närmast befintlig bebyggelse (ej reservområdena). I dispositionsplanen föreslås att flerbostadshus lokaliseras till marken i anslutning till Nötövägen och småhus till markområden längre österut. Vissa höjdparter och åsbildningar förutsätts sparas som naturmark. Reservområdena omfattar mark vid Ögeltjärn och i innersta delen av Norra Pitholm. Någon närmare studie av dessa områden har ej skett.

Område nr 7. Hortlax, Innimarken, utgör en utökning av befintlig småhusbebyggelse i området vid Innimarksvägen och längs dess sträckning mot väster.

Område nr 8. Bergsviken, Furulund, är en fortsättning av de bostadsetableringar som skett under senare decennier i området. Idag finns en blandning av småhus och flerbostadshus vilket också är ambitionen att framtida bebyggelse ska innehålla.

Område nr 9. Öjebyn, Holmen, utgör etapp 2 i byggandet av området. Av bl a visuella och geotekniska skäl bör ett markbälte sparas obebyggt mot befintlig bebyggelse.

Tankar om framtiden

Idag finns ett överskott av bostäder i Piteå varför framtidens byggande och boende i stor utsträckning kommer att handla om att förtäta, förnya och förvalta befintliga bostadsområden. Genom att förtäta i framförallt stadsnära områden kommer trafikarbetet att minska och möjligheter att cykla och gå eller åka buss till arbetsplatser och fritidsaktiviteter skapas.

Förnyelse innebär nydaning av områden med åtgärder av identitetsskapande och utformningsmässig karaktär men även anpassning av lägenhetsbeståndet till efterfrågan. Vidare kan förnyelse ske genom att lägenheter görs om till lokaler för arbetsplatser vilket i sin tur skapar en önskvärd integration av boendet, något som gör en stad mer levande. Förvaltning står för ett aktivare samråd mellan hyresgäst och hyresvärd där framförallt hyresvärden visar omsorg om sin hyresgäst genom regelbundna kontakter.

Förtäta, förvalta och förnya

Bostadsplaneringen bör i stor utsträckning inriktas på att förnya och komplettera redan befintliga bostadsområden. Här kan vissa äldre bostadsområden bli föremål för omvandling, för att bli skapa förutsättningar för en integrering av bostäder, arbetsplatser, fritidsverksamheter och service.

Det kan även handla om att förbättra den yttre miljön och att genomföra kretsloppslösningar i äldre bostadsområden eller att rusta upp och komplettera gator, gång- och cykelvägar för att förbättra trafiksäkerheten.

Erfarenheter från andra orter i landet pekar på att förtätningar av befintliga områden ger möjligheter att minska det totala trafikarbetet.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

I tidigare diskussioner har det framförts tankar om att bygga om ett befintligt bostadsområde till någon slags ekoby eller ekoområde. Frågan är om det ej är bättre med de små stegens taktik och nyttja redan vunna erfarenheter från andra projekt och successivt anpassa bostadsbeståndet i en långsiktigt hållbar utveckling.

Ur ett ekologiskt perspektiv torde den bästa åtgärden vara att stötta nyttjandet av förnyelsebar energi till uppvärmning av våra bostäder. De energikällor som för Piteås del blir aktuella är vindkraft samt ett bättre nyttjande av spillvärmen från våra pappersbruk. Beträffande möjligheten och intresset för energisparåtgärder i bostadsbeståndet kommer detta vara direkt beroende av energiprisets utveckling. Det troliga är att energipriserna kommer att öka under senare delen av innevarande årtionde och bör leda till att intresset för energisparåtgärder åter kommer att öka.

Nyproduktionen av bostäder bedöms vara låg under den närmaste tioårsperioden. Den nyproduktion som ändå kommer till utförande bör om möjligt styras till stadsnära områden. Med tanke på boendekostnadernas andel av hushållens tillgängliga ekonomi är en trolig utveckling att andelen som väljer att bo i fritidshusen kommer att öka.

Även om vi nuläget ej kan se framför oss något omedelbart behov av en nyproduktion av bostäder i större omfattning bör dock en planberedskap finnas eftersom kommunens målsättning är att Piteå skall växa till 45 000 invånare år 2020.

Bostadsmarknaden

Avvecklingen av den statliga bostadspolitiken var delvis föranledd av statens försämrade finanser men även av det faktum att subventionerna drev upp byggkostnaderna och därigenom delvis kom att motverka sitt syfte. Idag kan vi dock konstatera att boendet kommit att ta en allt för stor del av hushållens ekonomi i anspråk.

Den grupp som under 90-talet har haft svårast att etablera sig på bostadsmarknaden är ungdomarna. Anledningen är dels ökade boendekostnader samt att ungdomars inkomster varit låg under 90-talet till följd av hög arbetslöshet och förlängd studietid.

Under det senaste året har det blivit en ljusning på arbetsmarknaden för ungdomarna och unga familjer har återkommit som kunder på villamarknaden.

De lägenheter som idag står tomma uppfyller inte bostadsmarknadens krav och huvudparten är lokaliserade i stadens ytterområden.

Det finns idag ett visst behov av lägenheter, vi har tomma lägenheter, men lägenheterna erbjuder ej den standard och läge i förhållande till hyran, som marknaden efterfrågar. Hyresvärdarna bör aktivt medverka till en lösning av frågan.

Många äldre familjer med utflugna barn väljer idag att bo kvar i sina småhus. Det är därför viktigt att erbjuda gruppen äldre ett attraktivt alternativ till småhusen för att därigenom skapa större rörlighet på bostadsmarknaden. Unga familjer får på så sätt tillgång till villaboende till ett rimligt pris.

För gruppen åldringar har kommunen under 80 och 90-talet genomfört stora utbyggnader av lägenheter i servicehus. Behovet av nya lägenheter i servicehus bedöms vara tillgodosett för dagen.

Tillkommande sk "frimärksbebyggelse" utgör ett värdefullt tillskott för bebyggelsemiljön i de mindre områdena som ex Grundvik och har även positiva ekonomiska konsekvenser för kommunen genom ett bättre nyttjande av befintlig infrastruktur.

Åtgärder

Centrala staden

En upprustning och förtätning av äldre områden bör genomföras. Särskild vikt skall läggas på de offentliga rummen. Planeringen skall ta vara på de förutsättningar som finns att skapa gröna ytor.

Gaturummen i staden skall bli en viktig del för det offentliga livet och vara naturliga mötesplatser som ger möjligheter till både aktiviteter och vila. Staden skall bli en tillgång för alla våra sinnen och behov och utformas på människans villkor.

Möjligheten att skapa utblickar mot och ordna tillgängligheten till vattnen runt staden skall tas till vara.

Noggrannhet och känsla skall genomsyra detaljutförande.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

1. För att skapa trivsammare boendemiljöer i staden bör styrningen av detaljutförningen av byggnader och yttre miljöer i Centrumområdet ses över. Här bör en revidering av detaljplanerna genomföras. Det påbörjade arbetet med "förnyelsen av stadskärnan" kan ligga till grund för en revidering av detaljplanerna.

2. Området mellan Musikhögskolan och centrala staden anges i översiktsplanen som ett område där viss förtätning av bebyggelsen kan ske. Här bör ca 500 nya lägenheter tillskapas.

Konsekvenser

En positiv effekt av föreslagna åtgärder, förnyelse av stadskärnan och förtätning av området mellan centrala staden och musikhögskolan är att de bedöms öka Piteås konkurrenskraft vid folks val av bostadsort.

En vacker och trivsamt stad med en alltjämt pågående förändring och förädling har en positiv påverkan på boende i staden, är tillväxtskapande och utgör en förutsättning för att staden skall bibehålla sin ställning som turist- och besöksort. Genom en förtätning kan befintlig infrastruktur nyttjas och ett bättre underlag skapas för service av olika slag.

Övriga stadsbygden

3. Identitetsskapande åtgärder i stadsdelarna Bergsviken, Djupviken, Hortlax, Klubbgården, Munksund och Öjebyn bör utföras. Befintlig bebyggelsemiljö analyseras och värderas, som ledning för fortsatt planering och byggande.

Syftet skall vara att ge dessa områden en "ansiktslyftning", öka trivselen och skapa lokala träffpunkter. Förnyelsen skall gälla både byggnader och gaturum, parker och platser och ytor för trafik, parkeringsplatser, gång- och cykelstråk. Möjligheter bör även skapas till förtätning allt efter behov och förutsättningar. En översyn av gällande detaljplaner kan bli nödvändig efter programskrivning.

4. Tillkommande sk "frimärksbebyggelse" bör kunna behandlas med stöd av plan- och bygg-

lagens generella regler vid prövning av bygglov/förhandsbesked. De allmänna kraven skall vara att möjligheter finns att ordna trafik, vatten och avloppsförsörjning samt annan samhällsservice på ett godtagbart sätt. All nytillkommande bebyggelse skall även uppfylla de allmänna hygienkraven och att en godtagbar fastighetsbildning är möjlig.

Konsekvenser

Om föreslagna identitetsskapande åtgärder genomförs bedöms att man till låga kostnader för kommunen kan få stora positiva effekter för boende och besökare i de olika stadsdelarna.

Nyexploatering

En allmän bedömning är att behovet av nyexploatering av bostadsområden i traditionell mening är liten i början av planperioden. De tendenser vi sett är dock att det finns en efterfrågan på fritidstomter i strandlägen. Nya områden för fritidsbebyggelse bör därför tas med i en reviderad översiktsplan. Bebyggelseområdena bör förläggas på sådana ställen där ett rimligt vattendjup finns, detta för att motverka behovet av muddring i samband med landhöjningen.

5. På Norra Fårön utökas området för bebyggelse vid semesterhemmet. Det utökade området får användas för kolonilotter/mindre fritidshus alternativt för en utökning av semesterhemmets verksamhetsområde. Där exploatering av stränder redan skett kan tillkommande fritidsbebyggelse ske i en andra rad. Bebyggelsens utformning föreslås regleras genom områdesbestämmelser alternativt detaljplanering. Övriga delar av Norra Fårön, de inre delarna och kvarvarande stränder säkerställs för det rörliga friluftslivet

6. På Södra Fårön föreslås att bebyggelsen får förtätas. Området längs Fårösundet (särskilt på Fårösidan) är en speciell miljö som har stort värde, varför det är önskvärt att om- och nybyggnation så långt som möjligt anpassas till den befintliga miljön för att behålla områdets karaktär. Tillkommande bebyggelse skall regleras på ett planmässigt sätt. Detaljplaner alternativt områdesbestämmelser skall i möjligaste mån omfatta ett större område så att bebyggelseutveckling, vägar och annan infrastruktur kan styras på ett planmässigt sätt.

7. Större hänsyn till förhållandena på platsen skall tas vid utformningen av de nya områdena än vad som görs i dagsläget. Dagens planområden för fritidsbebyggelse ges ofta en utformning snarlik ett vanligt villaområde, därför bör de nya områdena ges en mindre strukturerad karaktär.

8. På Nötön föreslås ett mindre antal fritidshustomter i en andra rad i anslutning till befintlig fritidshusbebyggelse.

9. Efterfrågan på fritidshustomter är stor inom stadsbygden vilket medfört att priserna stigit mycket. För att möta efterfrågan och samtidigt göra fritidshusägandet överkomligt för personer med normala inkomster, föreslås en utredning som får visa på hur fler fritidshusområden kan skapas inom stadsbygden. Upplåtelseform, tomtstorlek/byggrätter skall då begränsas och utformas så att dessa områden förblir fritidshusområden och inte blir permanenta bostäder.

Konsekvenser

Möjligheten att utöka bebyggelsen på Fårön innebär en ökad trafik på den redan idag trånga bron över Fårösundet. En ny bro bör därför byggas vilket innebär en kostnad för kommunen. Det finns dock redan idag behov av att bygga en ny bro. Skälet är att nuvarande bro utgör ett hinder för vattengenomströmningen i sundet med en snabbare uppgrundning som följd.

En positiv effekt av en ökad bebyggelse på Fårön är att elevunderlaget till Långskataskolan förbättras då det är troligt att tillkommande bebyggelse kommer att få åretrunkaraktär.

Ett fåtal tillkommande tomter för fritidshus på Nötön kan medföra att ny vägdragningsplan aktualiseras.

Byggrätter fritidshus

Inom stadsbygden finns vissa områden för fritidshus som är planlagda medan andra områden tillkommit utan planläggning. Inom de planlagda områdena har fastighetsägaren byggrätt där byggtan är reglerad. Utanför plan finns ingen bestämmelse om begränsande byggrätt.

10. En översyn/utredning av byggrätterna för fritidshus bör genomföras för att uppnå en mer enhetlig bedömning. Placering och utformning av bebyggelsen bör regleras på ett striktare sätt. Motsvarande bestämmelser bör där så erfordras införas utanför detaljplanelagda områden i form av områdesbestämmelser.

Konsekvenser

En rad positiva effekter för samhället och den enskilde till följd av förbättrad valfrihet i boendet. Skulle fler familjer välja att bo året runt i sitt "fritidshus" kan kostnader för skolskjutsar öka något.

Analys och Prioriteringar

Planeringsmålet för befolkningen innebär en ökning med 5 000 personer till år 2020. En planberedskap finns för att ca 4 500 personer av dessa ska kunna bosätta sig inom stadsbygden.

Inom stadsbygden finns detaljplanelagda obebyggda områden för 560 lägenheter.

I framtida områden och i reservområdena finns möjligheter att bygga yttre lägenheter. Till detta kommer förtättningsområdet i staden som motsvarar ca 500 lägenheter. Totalt ger alltså planen ett utrymme av 2 120 tillkommande lägenheter och motsvarar boende för ca 5 300 personer.

Vi har idag ca 180 tomma lägenheter och ett 70-tal hus till salu i kommunen vilket motsvarar ca 570 boende. Merparten av de tomma lägenheterna/husen finns i stadsbygden. Den planerade Norrbotniabanan kan komma att innebära att ett antal bostadshus måste lösas in.

Sammantaget finns i planen bebyggelseområden utlagda som ger ett överskott på ca 450 lägenheter utöver vad planeringsmålen anger. Då planen sträcker sig över en så lång tidsperiod som 20 år anser kommunen det som skäligt med det föreslagna överskottet som ger ett bättre handlingsutrymme om tillväxten i kommunen blir bättre än beräknat.

För att nyttja befintlig infrastruktur på bästa sätt föreslås att en utbyggnad av områdena sker i följande ordning:

1. Planlagda områden i centrala Piteå
2. Planlagda områden på Furunäset och Ankarskatan
3. Förtätning av staden
4. Framtida områden i Bergsviken och Hortlax
5. Framtida områden på Pitholm.
6. Framtida områden i Öjebyn

Läs mer

www.hemnet.se
www.pitebo.se

Kontakta

Miljö- och byggkontoret

9

► Värdefulla ämnen och material

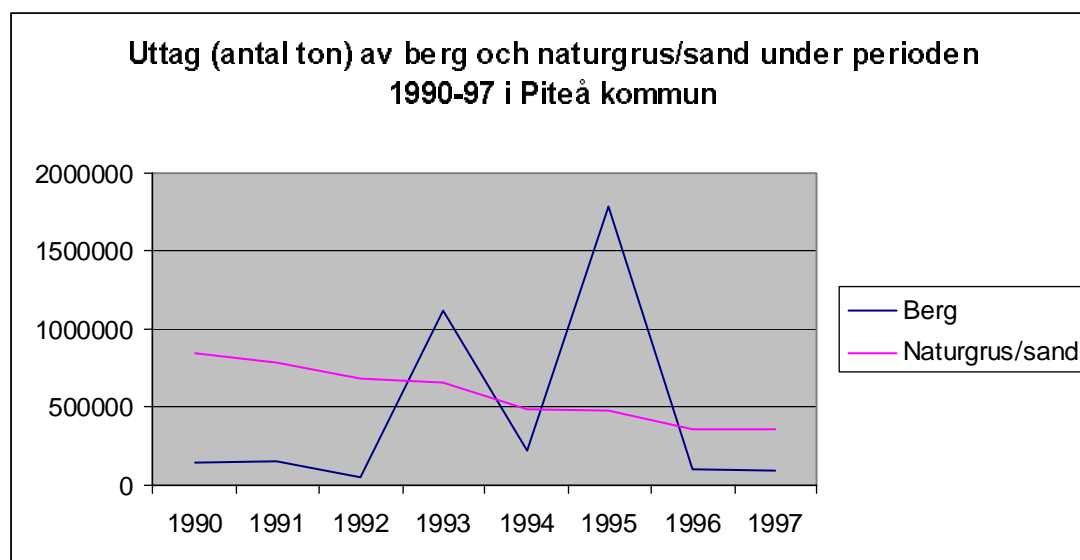
VISIONEN

Nationella mål: God bebyggd miljö- regeringen antyder i förslagen till delmål att en ganska radikal minskning (1/20 av 1997 års produktion på 20 år) av uttaget av naturgrus samt ökning av återvinning kommer att föreslås till riksdagen våren 2001 med konsekvenser också för Piteå.

Materialhushållning

Naturgrus, sand, och sten är en ändlig resurs som nybildas först vid nästa istid. Konsumtionen sker i detta perspektiv i en takt som inte är långsiktigt hållbar.

Ett flöde av material sker genom export och import av grus och berg till och från angränsande kommuner. En materialhushållningsplan som bl a skulle ta upp detta saknas för kommunen och angränsande kommuner.

Produktionsstatistik

SGU:s statistik över produktion av grus och berg i kommunen visar på en stor mellanårsvariation när det gäller uttag och produktion.

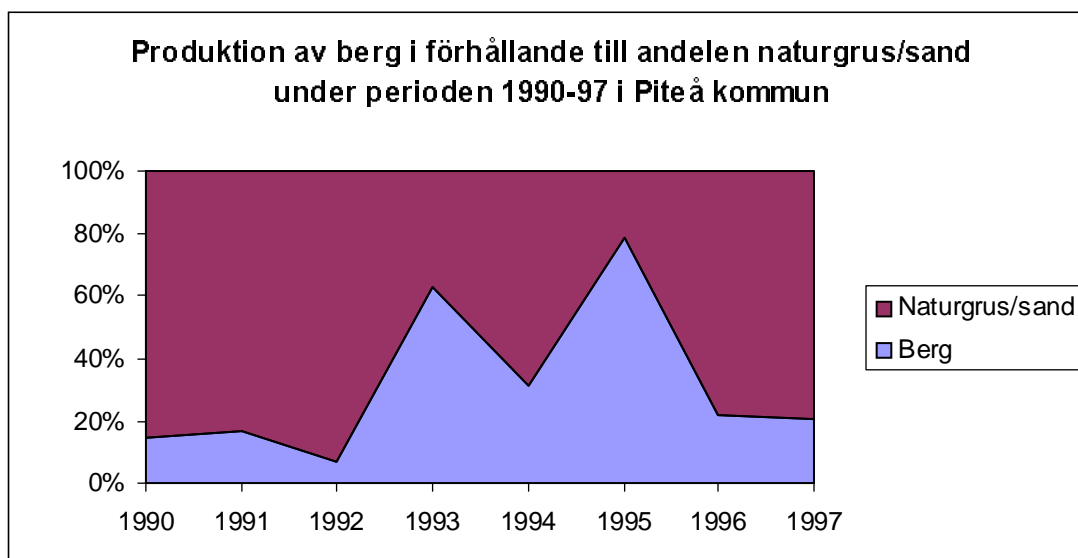
När det gäller naturgrus och sand finns en tydlig trend till minskad produktion under 1990-talet. Mellan åren 1990-97 har produktionen av naturgrus och sand mer än halverats. 1993 och 1995 gick

den totala produktionen av ballastmaterial upp markant. Orsaken var främst de stora infrastruktursatsningar som gjordes kring E4:an genom kommunen. Det är dock värt att notera att de ökade mängder av material som då togs ut bestod i huvudsak av berg och påverkade inte uttagen av naturgrus i nämnvärd omfattning.

Under 1990-talet finns även en tendens till att andelen berg i förhållande till naturgrus ökar i den totala produktionen av ballastmaterial, se diagram nedan.

Antalet bergtäkter har under 1990-talet ökat markant och en övergång från användningen av naturgrus till berg har påbörjats. Denna övergång bör på sikt resultera i att minst hälften av den totala ballastproduktionen kommer från bergtäkter.

Generellt kan vi därutöver se en ständigt ökande återvinning av uppriven asfalt, schaktmassor, gamla vägkroppar m m i olika sammanhang. Många gånger är det frågan om återvinning på plats i samband med speciella projekt men flera företag har under de senaste åren även startat större återvinningsanläggningar för just denna typ av material.

Åtgärder

1. För att främja materialhushållning bör kommunen ha en restriktiv hållning till att öppna nya täkter.
2. Minst hälften av den totala ballastproduktionen bör komma från berg.

Konsekvenser

Restriktivitet till att öppna nya täkter samt ökad andel berg i ballastproduktionen bör leda till bättre hushållning med material så att materialet får den användning det är mest lämpat för. Höga kvaliteter ska inte användas där kvalitetskraven är låga. Förslagen kan innebära längre transporter av material.

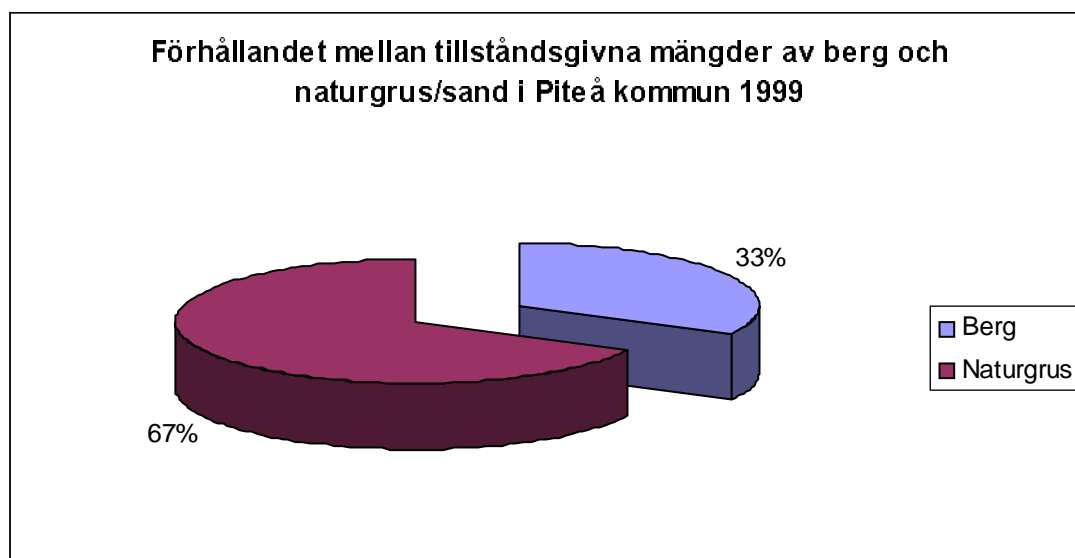
Grus, sand och berg

Länsstyrelsen har 1993 utfört en inventering av naturgrus- och till viss del bergtillgångar inom kommunen. Inventeringen redovisar uttagbara volymer, materialslag, naturvärdesklassificering, känslighet ur kultur- och fornminnessynpunkt m m.

Grusförekomsterna är relativt ojämnt fördelade inom kommunen med de största volymerna längs Piteälvens dalgång samt i sydöstra delen (Pitholmsheden) av kommunen i form av isälvsavlagringar.

Förutsättningarna att finna berg av god kvalitet för alla ändamål (även ballasttillverkning) är relativt begränsade inom det undersökta området (kustområdet norr om Piteå). En befintlig bergtäkt i Karlberg och undersökt berg i den norra delen av kommunen har dock vid provtagning visats hålla god kvalitet även för ballasttillverkning. Bristen på högkvalitetsberg innebär att hushållning utifrån kvalitetskraven är viktigt.

I dagsläget utgörs en tredjedel av materialet i medgivna tillstånd av berg och två tredjedelar av naturgrus, se figur nedan, totalt 5,4 milj ton.

Inom stadsbygden bedrivs en större täktverksamhet med grus och sand på Pitholm och med brytning av berg i Karlberg och vid Bredviksberget norr om Öjebyn. Den senare täkten inrymmer också en anläggning för återvinning av asfalt, betong, tegel, jordmassor och trä. Ansökan för bergtäkt är under upprättande på ett område söder om Degerberget.

Problem/brister

Naturgrus är en ändlig resurs. Målsättningen allmänt är därför att öka uttag av berg och minska exploateringen av naturgrus. Tillgången till högkvalitativt berg är också begränsad och hushållning utifrån kvalitetskraven är därför viktig. Bergtäkter bör bedömas långsiktigt och bör med hänsyn till störningsrisken lokaliseras på väl tilltaget avstånd från bebyggelse. Öster om E4 innebär en planerad lokalisering av nya täkter nästan alltid en kollision med flertalet andra intressen och bör därmed undvikas.

Åtgärder

3. De täkter som bedöms bedriva verksamhet under översiktsplanens tidsperspektiv markeras på markanvändningskartan. Detta gäller grus- och sandtäkten på Pitholm och bergtäkten i Karlberg. För grus- och sandtäkten finns upprättad en återställningsvision efter avslutad täktverksamhet. Fortsatta uttag bör ske med beaktande av återställningsvisionen.

4. Ny bergtäkt på södra sidan Degerberget. Det planerade täktområdet har visat sig innehålla ett sällsynt högkvalitativt berg väl lämpat att förädlas till ballastmaterial för väg-, anläggnings- och byggnadsändamål. Täkten föreslås anslutas via en ny väg i västlig riktning fram till vägen mot Hara-holmens handelshamn. Närheten till järnväg öppnar möjlighet till att utnyttja denna för transporter.

Konsekvenser

Grus- och sandtäkten på Pitholm ger momentant störningar främst i form av buller både från verksamheten och trafiken mot bebyggelsen i närheten. Befintlig bergtäkt i Karlberg och planerad i Degerberget är så belägna att de inte ger några störningar mot bebyggelse. Täkten vid Degerberget berör ett i översiktsplanen avsatt utflyktsområde som i vissa delar utpekats innehålla höga naturvärden dock inte i den del föreslagen täkt är belägen. En separat naturvärdesinventering har gjorts för själva täktområdet och omgivningen. Inventeringen slår fast att inga höga naturvärden berörs. Området är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och i området finns fasta fornlämningar.

Malm och mineral

Stadsbygden berörs inte av några undersökningstillstånd beviljade av Bergsstaten. Tillstånden ger rätt till undersökningar av berggrunden (prospektering) med syfte att finna utvinningsbara fyndigheter med malmer och mineraler. Det finns inte heller några beviljade bearbetningskoncessioner eller utmål.

10

► Energi

VISIONEN

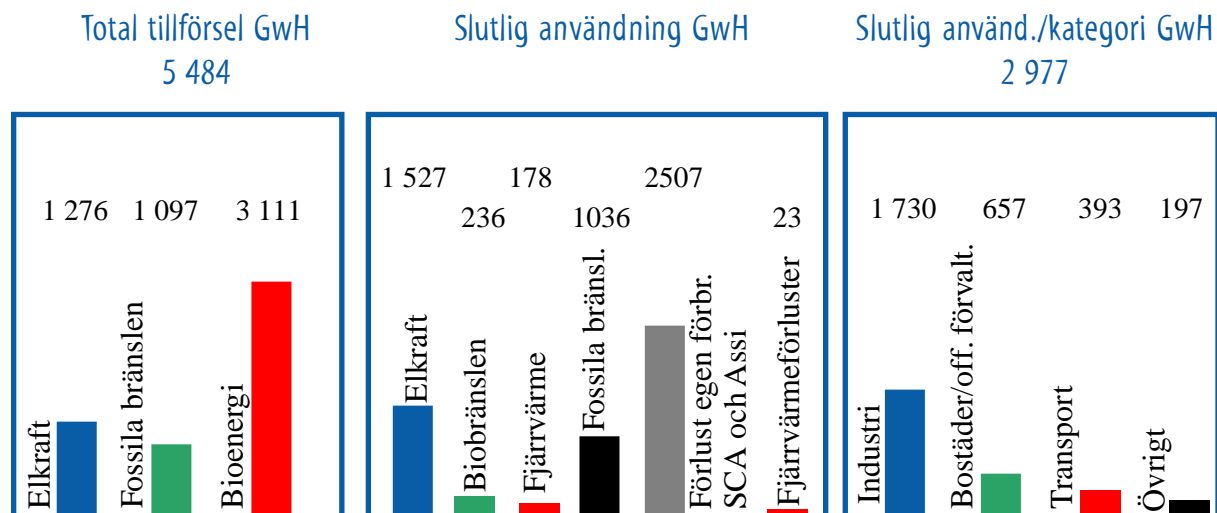
Energiförsörjning till industri och uppvärmning utgörs av förnyelsebara energikällor. Den energitekniska kompetensen inom biobränsleområdet är i framkant i landet. Förnyelsebara drivmedel är ett reellt alternativ för transporter.

Piteå är självförsörjande på energi till industri och uppvärmning. Självförsörjningsgraden är hög vad gäller baslivsmedel.

Nationella visioner: **Begränsad klimatpåverkan. Frisk luft. Bara naturlig försurning.**

Energisituationen i Piteå

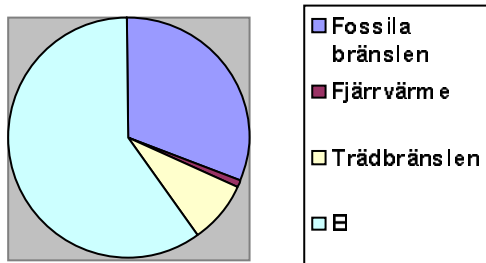
Norrbottens energikontor, NENET, har utfört energibalansberäkningar för alla kommuner i Norrbotten. Nedan följer en redovisning av energianvändning och energitillförsel för Piteå kommun. Uppgifterna är från 1998.

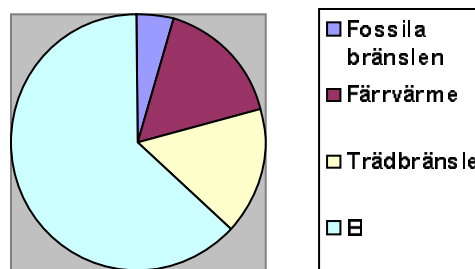
Stora delar av ASSIs och SCAs användning av avlutar och träbränslen har gett upphov till fjärrvärme och el. Hela användningen av dessa tas inte upp i kategorin industri eftersom det är oklart hur mycket som används i den egna processen och hur mycket som är förluster p g a el- och hetvattenproduktion.

Den slutliga användningen av energi fördelat på några olika kategorier visas nedan:

Industrin förbrukade 1730 GWh fördelade på följande energislag.

Bostäder förbrukade ca 534 GWh fördelade på följande energislag.

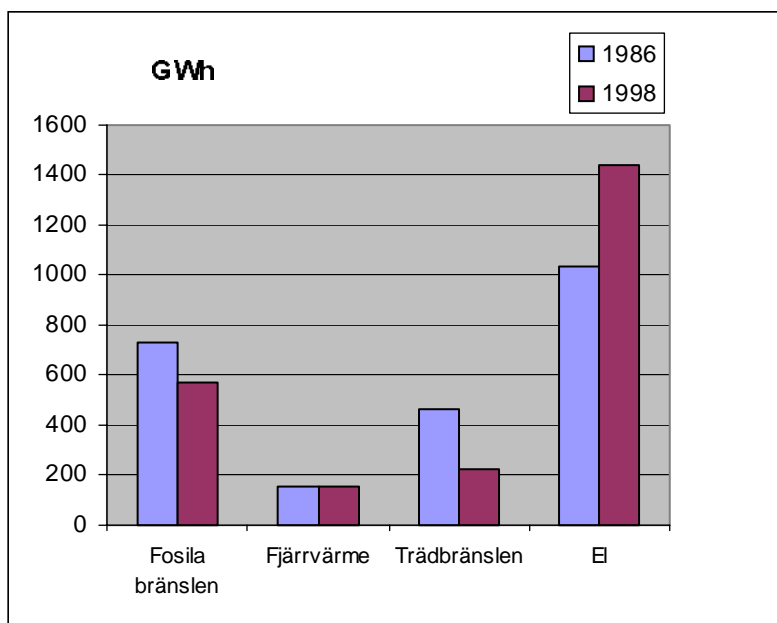

Av redovisningen ovan framgår att över 60% av bostadsuppvärmningen och mer än 50% av den totala energianvändningen i kommunen kommer från elektricitet. Att använda el för uppvärmning är ett ineffektivt sätt att nyttja energin eftersom det "går åt" tre kilowattimmar värme för att "producera" en kilowattimme el.

Fossila bränslen används inom industri och för transporter.

Den totala energiförbrukningen är i stort sett densamma nu som 1986. Användningen av fossila bränslen och trädbränslen har minskat och elanvändningen ökat avsevärt.

Kommunen rymmer stora och till stor del outnyttjade trädbränsleresurser. En satsning på teknik och kompetensutveckling utgör en grundförutsättning för att kommunen fullt ut skall kunna dra nytta av sina trädbränsletillgångar.

EU:s uttalade ambition att öka energieffektiviseringen och användningen av förnybara energikällor på de fossila bränslenas bekostnad och den av Sveriges regering beslutade omställningen av energisystemet bör ses som en öppning för en ökad satsning på småskalighet, långsiktig hållbarhet, närhet och samarbete för kommunens medborgare och företag.

Med energieffektivisering – bl a ändrade produktions- och levnadsmönster – och övergång till förnyelsebara energikällor finns förutsättningar att reducera användningen av el och fossila bränslen. Detta bör utredas närmare i den energiplan som ska upprättas av alla kommuner.

Målet med energiplanen är att redovisa framtida strategier för vår energianvändning. Arbetet bör påbörjas under 2001 och utformas som en tematisk fördjupning av översiktsplanen.

En lokal uppvärmningsstrategi (LUS) ska medverka till att skapa uthålliga och kostnadseffektiva uppvärmningslösningar för medborgare och företag i kommunen. Om bidrag och stöd från samhället till en omställning av det svenska energisystemet skall få önskad effekt, krävs bra beslutsunderlag för alla, dvs. enskilda medborgare, företag och kommunen.

I AssiDomäns f d utvecklingslabb finns stiftelsen *Energitekniskt centrum (ETC)* inrymd, ett forskningscenter för energiteknisk forskning om förnyelsebar energi. Stiftare är Piteå kommun och intressenter är Luleå Tekniska Universitet och Umeå Universitet.

Forskningsområdena är småskalig förbränning, askhantering och återföring, förgasning samt processoptimering för att minska emissionerna. För kommunen gäller det att på ett bra sätt dra nytta av den kompetens som finns lokalt i det förestående omställningsarbetet.

Fjärrvärme

Idag distribueras fjärrvärme inom Piteå kommun i sex nät varav två inom stadsbygden, Centrala staden (171 GWh) och Hortlax/Bergsviken (8 GWh). Fjärrvärmeproduktionen sker till största delen (>90% 1999) med sekundärvärme från Kappa Kraftliner med stöd av gasol, olja, biobränsle, elpannor samt värmepumpar.

Inom centrala nätet skall under 2000 ca 40 – 50 villor samt vissa näringsfastigheter anslutas till fjärrvärme. Villaanslutningen sker till övervägande del i Munksund men också i Klubbgårdet och Ankarskatan.

Under 2000 genomfördes en sammankoppling med fjärrvärmenätet i Bergsviken/Hortlax. Panncentralen i Bergsviken ställs som reserv med en besparing på ca 400 m³ eld-

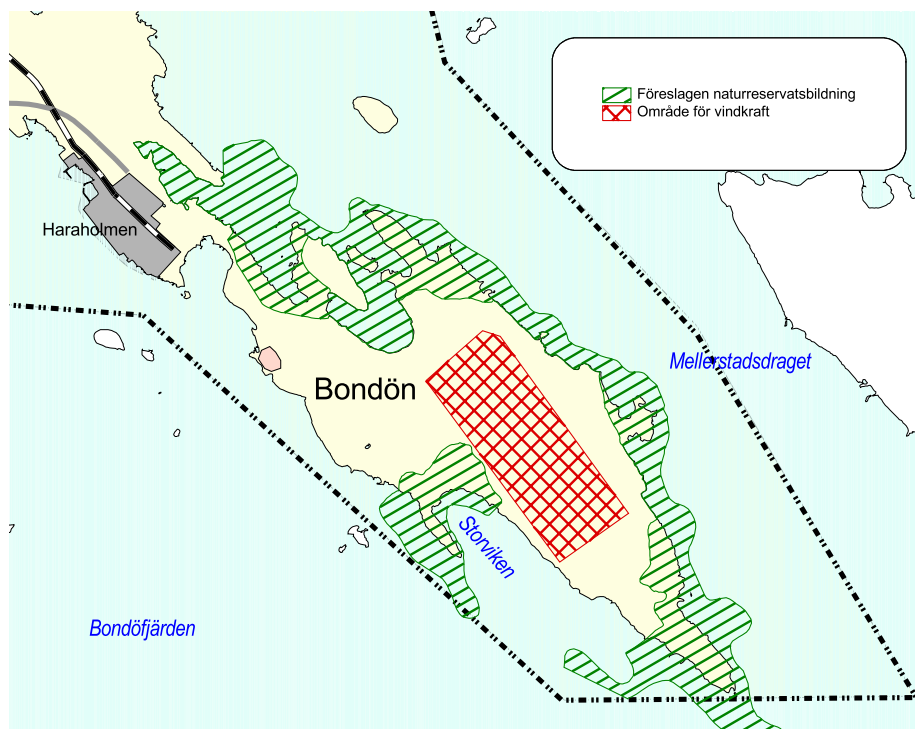
ningsolja per år. Eventuellt stannas även den bibränsleeldade pannan i Hortlax. Sekundärvarmen från Kappa Kraftliner kan nyttjas ännu mer och fjärrvärmeanslutningar möjliggörs i Bergsviken och i Hortlax.

Under 2001 planeras anslutning av villor i resterande Munksund (exkl Mossen), Klubbgården norr Lövholmsvägen samt eventuellt Annelund. Efter dessa områden ligger Djupviken på tur. Villor som ligger efter kulvertsträckor ansluts normalt löpande under året.

Vindkraft

I Piteå finns några områden där vindarna är tillräckligt kraftiga och områdena ligger så till för att det ska vara intressant att uppföra vindkraftverk. Dessa är Bondön och Trundön samt vid några öar i yttre skärgården.

Två vindkraftverk, placerade vid Hara Holmen, har tagits i bruk och har en sammanlagd effekt på ca 1,3 MWh.

På översiktsplanekartan har ett område för vindkraft på Bondön markerats.

Även om området är markerat som lämpligt för vindkraft i översiktsplanen innebär det inte att det är det enda intresset i området. En avvägning måste alltid ske. Det gäller särskilt för etableringar inom riksintresseområden.

Drivmedel

När det gäller drivmedel så är etanol det alternativ som står till buds i Piteå idag till fossila bränslen för den vanlige bilisten. E85, dvs 85 % etanol och 15 % bensin, finns vid en pump vid OKQ8:s station på Degeränget. Här kan den vanlige bilisten minska sin miljöpåverkan genom att låginblanda etanol. Genom ett ekonomisk körsätt, t ex EcoDriving, minskar bränsleförbrukning, kostnader och koldioxidutsläpp avsevärt.

Aktuella energiprojekt

Vattenfall uppför i samarbete med SCA Packaging i Munksund en ny produktionsanläggning för ånga och el (ca 140 GWh/år) baserad på biobränsle såsom skogsbränsle, sågverksavfall och annat processavfall. Pannan beräknas minska behovet av fossila bränslen med ca 9 600 m³/år motsvarande ca 100 GWh.

Ett forskningsprojekt om svartlutsförgasning pågår inom ETC. En sådan satsning skulle innebära ett mindre beroende av fossila bränslen.

Kommunen investerar i en rötgasanläggning vid Sandholmens avloppsreningsverk som dels ska minska slammängderna och dels ta tillvara den energi som gasen ger, ca 1 GWh/år.

Åtgärder

1. Upprätta en energiplan

Utreda förutsättningar att reducera användningen av el och fossila bränslen och upprätta en energiplan som ska redovisa framtida strategier för energianvändningen i Piteå. Ambitionen bör vara energi-effektivisering och övergång till förnyelsebara energikällor. Arbetet bör påbörjas under 2000 och även innefatta en lokal uppvärmningsstrategi.

2. Fortsatt utbyggnad av fjärrvärmen

Miljökonsekvenserna av en utbyggd fjärrvärme antas ge en tydlig positiv inverkan på utsläppen i kommunen. En utbyggd fjärrvärmeproduktion antas till största delen bli baserad på spillvärme, el och biobränslen. Utbyggnad bör planeras för stadsbygden genom utbyggnad av stadsnätet, men också för andra tätbebyggda områden som ej nås av stadsnätet, och då genom små nät där värmen produceras med biobränslen i närvärmecentraler.

3. Ökad satsning på biobränsle

Ökad satsning på teknik och kompetensutveckling utgör en grundförutsättning för att kommunen fullt ut skall kunna dra nytta av sina trädbränsletillgångar.

EU:s uttalade ambition att öka energieffektiviseringen och användningen av förnybara energikällor på de fossila bränslenas bekostnad och den av Sveriges regering beslutade omställningen av energisystemet bör ses som en öppning för en ökad satsning på småskalighet, långsiktig hållbarhet, närhet och samarbete för kommunens medborgare och företag.

Konsekvenser

Med en energiplan kan strategier läggas upp för hur hushållning och omställning av energianvändningen ska gå till. Ökad användning av förnyelsebara energikällor kan leda till fler arbetstillfällen lokalt eller regionalt och ökat uttag av skogsråvara. Uttag av skogsråvara måste ske på ett hållbart sätt. Ökad satsning på fjärrvärme minskar elanvändning och leder till bättre miljö eftersom flera små punktutsläpp ersätts av ett större med effektivare rening.

4. Avsätta område lämpligt för vindkraft

Område för vindkraft föreslås avsättas på Bondön, se översiktsplanekartakarta. Även om området är markerat som lämpligt för vindkraft i översiktsplanen måste ändå alltid en avvägning mellan olika intressen göras.

Konsekvenser

Förändrad landskapsbild i området avsatt för vindkraft. Viss inverkan på eventuellt naturreservat på Bondön.

Läs mer

Energisituationen i Piteå kommun. Norrbottens energikontor.
Energiplan Piteå kommun 1986

11

► Avfall och återvinning

VISIONEN

Näringsämnen från skogen, jorden och oss självgår i kretslopp. Intresset för odling är stort. Det är tydligt hur stad och landsbygd är ömsesidigt beroende av varandra. Återanvändning och återvinning sker lokalt eller regionalt

Avfallsmängderna ska minska. Återanvändning och återvinning så långt möjligt. Avfallens farlighet ska minska. Avfall som uppkommer ska tas omhand på rätt sätt.

Hushållning ska ske med jordens naturresurser så att de fördelas rättvist och bevaras för kommande generationer. Alla material och ämnen vi använder ska ingå i naturens kretslopp. Hälso- och miljöfarliga ämnen ska inte användas eller spridas till mark, vatten eller luft.

Nationella miljömål: God bebyggd miljö .

Nulägesbeskrivning

Avfallshanteringen i Piteå regleras av de lokala föreskrifterna för renhållning som antagits av kommunfullmäktige. En revidering av dessa föreskrifter pågår för närvarande.

Renhållningen i Piteå AB är ett helägt kommunalt aktiebolag som har till uppgift att ansvara för insamling, transport och annan hantering av avfall och restprodukter samt information. Kommunstyrelsen är ytterst verksamhetsansvarig.

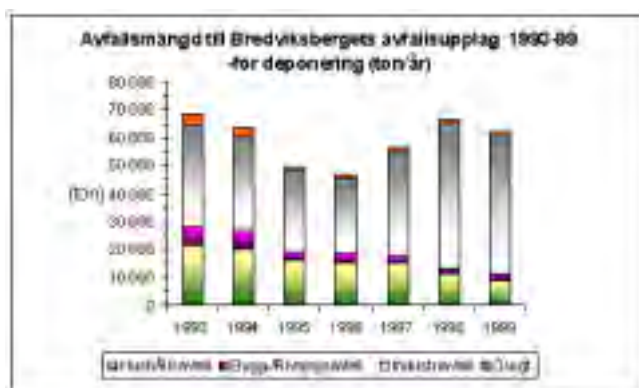
1999 deponerades ca 62 000 ton avfall vid Bredviksbergets avfallsanläggning.

Återvinningen har ökat kraftigt och 1999 samlades ca 14 000 ton material för återvinning in för mellanlagring och vidare transport.

4 200 ton brännbart avfall gick till Boden för energiutvinning.

Mängden avfall som läggs på deponi från hushåll har minskat med 58 % mellan 1993-1999.

Återvinningen har ökat med 134 % sedan 1993.

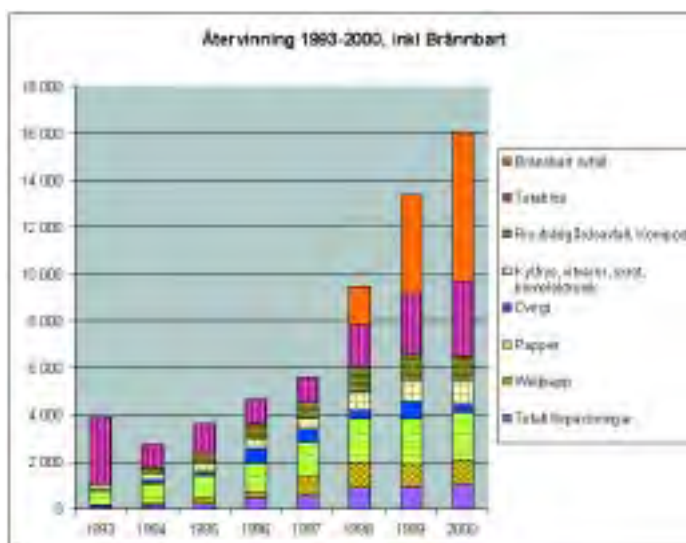
Avfall och restprodukter från massaindustrin hanteras i första hand internt genom återföring till processen, kemikalieåtervinning och energiutnyttjande. Före 1996 deponerades delar av industriavfallet på interna deponier men går numera uteslutande till den kommunala deponin. Industriavfallet till kommunens deponi utgör 78 % av avfallet medan hushållsavfallet utgör 15 % av de totala mängderna.

Med början 1998 genomfördes en omställning med utökad källsortering. I hela Fyrkanten (Boden, Luleå, Piteå, Älvsbyn) startades då insamling av avfall i tre fraktioner – komposterbart avfall, brännbart avfall och restavfall. Delar av det komposterbara avfallet komposteras idag vid Bredviksberget och återanvänds som matjord, resterande mängd läggs än så länge på deponi för gasutvinning. Det brännbara avfallet komprimeras och transporteras till Boden för förbränning och värmeutvinning. Restavfallet deponeras.

Vid 14 återvinningsstationer inom stadsbygden kan förpackningar av papper, hård plast, glas och metall lämnas för återvinning. Vid några av stationerna kan också kläder lämnas.

Bredviksbergets återvinningscentral tar - förutom ovan nämnda fraktioner - också emot farligt avfall, vitvaror, elektronik, metallskrot, trä och trädgårdsavfall.

För insamling av farligt avfall har hushållen fått en särskild röd box för förvaring i avvaktan på borttransport. Boxarna lämnas till miljöbilen eller vid Bredviksbergets återvinningscentral. Renhållningen ansvarar för insamlingen från hushåll och Nordkalottens Olje- och Miljö AB ansvarar för insamling från företag.

Åtgärder

1. Fortsatt arbete med utökad källsortering. Särskild vikt bör läggas vid den estetiska utformningen av återvinningsstationerna.
2. Ökad information till kommunmedborgarna om hur insamling ska gå till, om vad och hur mycket som samlas in, var det tar vägen samt miljönyttan av återvinningen. Motivera konsumenterna att påverka avfallsmängder och avfallets farlighet redan i konsumtionsledet.

Konsekvenser

Förslagen bör leda till förbättrad materialhushållning och ökat miljömedvetande. Bättre materialhushållning förutsätter allas medverkan varför information och opinionsbildning är viktigt. Ökade kostnader för uppsnygning och information kan bli följden initialt.

12

► Vattenanvändning

VISIONEN

Vatten är vårt viktigaste livsmedel. Övergripande mål för dricksvattenförsörjningen är att den skall vara tillräcklig, säker och uthållig för alla medborgare. Levererat vatten från allmän anläggning skall uppfylla högt ställda krav på kvalitet, biologiskt, tekniskt och kemiskt och vara välsmakande och tilltalande för konsumenterna. Krav och ansvar gäller hela vägen fram till konsumenternas tappställe.

Dricksvatten skall finnas av god kvalitet och i tillräcklig mängd även i framtiden för kommunens invånare. Vatten levererat från kran skall vara användbart för dryck, livsmedelshantering, tvätt, disk, städning samt personlig hygien.

Avlopp skall omhändertas och renas med stor hänsyn till inre och yttre miljöpåverkan. Näringsämnen från skogen, jorden och oss själva går i kretslopp. Det är tydligt hur stad och landsbygd är ömsesidigt beroende av varandra.

Nationella miljömål: *Grundvatten av god kvalitet. Levande sjöar och vattendrag. Hav i balans, samt levande kust och skärgård.*

Nulägesbeskrivning

Vatten utgör en viktig resurs för piteborna. Det används till mat och dryck, för att hålla rent och transportera bort föroreningar från samhällen och industrier. Växter och djur behöver det. Det används som farled och dess kraft används för att driva våra industrier och värma våra hus. Vattnet är på olika sätt njutbart. Genom vattnets kretslopp kommer alla former av vattenanvändning att sinsemellan hänga ihop. Detta innebär att natur, människa och samhälle inte kan ses isolerade från varandra.

Stadsbygdens största vattendrag utgörs av Piteälven med dess fjärdar och Bottenviken.

Miljöbalken pekar ut Piteälven som en av fyra nationalälvar där reglering och vattenkraftsutbyggnad inte är tillåten.

Piteälvens mynningsområde och skärgården har stora upplevelsevärden och utgör ett riksintresse för det rörliga friluftslivet.

Produktionsförmåga/Biologisk mångfald

Fångsten av vildlax i egentliga Östersjön har tidvis överskridit långsiktigt hållbara nivåer. Detta innebär för Piteås del att förutsättningarna för ett lokalt yrkesfiske och utvecklat sportfiske försämrats. Sjukdomen M-74 i kombination med ett fiske på yrkesmässigt vis i vildlaxens vandringsvägar och älvmynnigar innebär på längre sikt att vildlaxens reproduktion hotas.

Stammen av vikaresäl har under de senaste 5-6 åren ökat markant vilket är positivt ur naturvårdsperspektiv med tanke på sälarnas tidigare dåliga situation. Samtidigt har det ökande antalet sälar skapat en konflikt med yrkesfisket.

Piteås skärgård är unik. Detta gäller även i ett nationellt perspektiv. Kombinationen av landhöjningen, brackvattenmiljön, orördheten, grunda havsområden och långgrunda stränder ger mycket speciella förutsättningar för bl a flora och fauna.

En stor spännvidd av ekosystem och biotoper ger förutsättningar för en artrikedom som få andra landskap kan uppvisa. Till de mest produktiva, men samtidigt kanske de mest störningskänsliga, livsmiljöerna i kustzonen hör grunda mjukbottnar. Kunskapsläget om växt- och djurlivet, förekomsten av rödlistade arter och den ekologiska betydelsen av Piteås grunda mjukbottnar är dock mycket bristfällig.

Bild: Skribenten

Kunskapsläget vad gäller naturförhållanden och förekomst av naturvärden i och vid vattendrag och sjöar i allmänhet är i dagsläget också relativt dåligt. Naturinventeringar är nödvändiga för att höja kunskapsnivån.

Stora delar av kusten och skärgården är utsatt för ett stort exploateringsstryck. En nyligen gjord studie visar att mer än 50 % av fastlandsstränderna exploaterats genom bebyggelse, muddringar, pirbyggen m m. Huvuddelen av exploateringen har ägt rum under de senaste 50 åren. Exploateringen på skärgårdsöarna är dock lägre, knappt 20 %, och stora delar av ytterskärgården är i det närmaste oexploaterade och håller mycket höga naturvärden.

Våra kustområden och i synnerhet skärgården är en begränsad resurs där nyttjandet av dessa områden kan skada biologisk mångfald, biotoper och kulturmiljövärden om verksamheten bedrivs eller lokaliserar på ett olämpligt sätt. Betydelsen av kvarvarande ”fria” stränder och oexploaterade områden behöver uppmärksammas på ett tydligare sätt än tidigare.

Vattenanvändning

Vattenanvändningen i kommunen är betydande eftersom två stora pappersindustrier är belägna inom stadsbygden. Omsättningen per dygn överstiger 100 000 m³. Varje dygn renas totalt ca 13 000 m³ vatten, varav ca 2 400 m³ utgör industrivatten till de båda pappersindustrierna. Ca 11 000 m³ renas varje dygn (i extremfall upp till 20 000 m³) i kommunens avloppsreningsverk.

Industrierna släpper tillsammans ut nästan 100 000 m³ /dygn processvatten i Piteåälven och i Vargödraget.

Piteåälvens medelflöde är ca 14 milj m³ per dygn.

Flera markområden i Piteå är mycket känsliga mot försurning och flera av kommunens sjöar har svag eller obetydlig buffertkapacitet, förmåga att neutralisera sura ämnen. Det innebär att det är angeläget att hålla bidraget av försurande ämnen från den egna kommunen så lågt som möjligt liksom bidraget av gödande ämnen till ytvatten.

Dricksvatten

Dricksvattnet för de allra flesta i stadsbygden, och även för många byar utanför stadsbygden från Jävre i söder till Rosvik i norr, kommer från Piteälven. Ytvatten innehåller naturligt partiklar, humus (förmultnade växtdelar) samt mikroorganismer och måste beredas genom kemisk fällning innan det distribueras till konsumenterna. Några indikationer på försämrad råvattenkvalitet pga miljöpåverkan finns ej.

För att försöka förenkla beredningen och minska kemikalieförbrukningen har naturligt grundvatten sökts samt försök med konstgjord infiltration av grundvatten utförts. Tillräckliga mängder naturligt grundvatten av god kvalitet har ej kunnat hittas inom området. Försöket med infiltration gav ej vatten med god kvalitet beroende på tunna täta jordlager i infiltrationsbädden. Ny teknik bevakas, framförallt beredning av ytvatten med membranteknik.

Örörda markområden intill vattenverket Degeränget samt vid råvattentäkt på Hemlunda bör sparas för eventuella framtida utbyggnader och processförändringar.

Utsläpp till vatten

(ton per år 1999)	(syreförbr. ämnen)	(fosfors)	(kväve)
Kappa Kraftliner Piteå	6 460	3	31
SCA Packaging Munksund AB (1998)	5 660	5	20
Sandholmens avloppsreningsverk	104	2	101
Totalt	12 224	10	152

Processvatten från industrierna innehåller framför allt syreförbrukande material. Utsläppen från industrierna minskade betydligt under åttiotalet. Miljöprövning av de båda industriernas hela verksamheter pågår för närvarande då nya villkor för ökad produktion ska fastställas. Fosforutsläppen är i samma storleksordning för de tre utsläppspunkterna medan det är avloppsreningsverket som står för det stora bidraget av kväve till Bottenviken.

Piteälvens (1992) beräknade årliga transport av näringsämnen till Bottenviken är 70 – 80 ton fosfor och 1 300 – 1 400 ton kväve. Avloppsvatten från 30 500 personer renas vid Sandholmens avloppsreningsverk som är dimensionerat för 35 000 personekvivalenter. De centrala delarna av kommunen samt Infjärdensområdet är anslutna till verket.

Efter mekanisk, kemisk samt biologisk rening uppnås en reningseffekt av ca 80 % avseende biologisk syreförbrukning och 90 % avseende totalfosfor. Utsläppet av avloppsvattnet sker strax nedströms Sandholmen.

Biogasanläggningen på Sandholmen togs i drift under 2001.

Slam från Sandholmens reningsverk är kvalitetssäkrat i enlighet med överenskommelsen mellan LRF, VAV och SNV om kvalitetssäkring av avloppsslam för användning i jordbruket.

Slammet används idag för tillverkning av anläggningsjord. Det är en ambition att slammet på sikt återförs till jordbruksmark om vi skall kunna medverka till ett långsiktigt hållbart samhälle. För att kunna göra detta utan risk för spridning av metaller och gifter måste slammet vara så rent att angivna och kommande gränsvärden hålls med god marginal. Detta kan åstadkommas genom kontinuerlig upplysning av abonnenterna om t ex vad som får spolas ned i avloppet, samt provtagningar för att säkerställa att målen uppnås.

Sandholmens avloppsreningsverk kompletteras just nu med en biogasanläggning. Genom rötning av slammet minskar dels slammängderna till ca hälften och dels kan den energi som gasproduktionen ger tas till vara för uppvärmning av lokalerna och elproduktion. Anläggningen är dimensionerad för att också ta emot hushållsavfall och gödsel.

Slam från privata slamavskiljare tankar och mindre reningsverk transporteras med tankbil till Sandholmen för avvattning. På sikt måste dessa tankbilstransporter av ej avvattnat slam upphöra. Det kan ordnas genom byggande av lokala avvattningsanläggningar i byarna och spridning av slam på närbelägen jordbruksmark. För framtida fritidshusområden bör anläggande av avloppstank inte tillåtas.

Utsläpp av dagvatten sker i Hortlax och Bergsviken till diken och i övrigt via diken eller rör till Piteälven norr om Bergsviksbron, i Södra stadsfjärden, Nördfjärden, Inrefjärden och i Yttrefjärden. Ingen annan behandling av dagvattnet sker.

Farled, m m

Det är framför allt Piteälvens mynningsområde som nyttjas som farled för yrkesmässig trafik. Övriga vattendrag och Piteälven norr om Fingerholmen trafikeras företrädesvis av fritidsbåtar.

Karta med småbåtshamnar finns under kapitel 6. Piteälven nyttjas inte längre som flottled men rester av anordningar som använts under flottning mm finns kvar i mynningsområdet.

Bild: Skribenten

Åtgärder

1. För framtida fritidshusområden bör anläggande av sluten avloppstank undvikas så långt möjligt. Frågan kan behandlas i detaljplanen alternativt i form av områdesbestämmelser.
2. Näringsämnen från människan bör återföras till åkerjorden. Lokalt omhändertagande av slam bör eftersträvas.

Läs mer

Miljö 2000 – För ett långsiktigt bärkraftigt Norrbotten. Länsstyrelsen i Norrbotten

► Miljö- och riskhänsyn

VISIONEN

Risker och hot identifieras och medvetandegöres. Olyckor förebyggs och konsekvenser för människor och miljö begränsas och avvärs. Samverkan, omtanke och god handlingsberedskap genomsyrar våra verksamheter.

Skapa förutsättningar för en god hälsa hos kommunmedborgarna genom att förebygga och undanröja störningar som kan vara skadliga för miljön och människors hälsa.

Nationella miljömålen:

Frisk luft. Ingen övergödning. Bara naturlig försurning. God bebyggd miljö. Giftfri miljö.

Buller

Buller förekommer från bl a trafiken och från de två pappersindustrierna och sågverken. Studier av besvär försakade av luftföroreningar och buller har genomförts 1985, 1993 och 1997 i Backen, Skuthamn samt Djupviken. Studien visar att andelen som är störda av luftföroreningar och buller är högre i industrins närhet än i referensområdet Djupviken.

Totalt 10 % av de boende i dessa tre områden anser att det bullrar så mycket att det ger upphov till sömnstörningar. Störningarna härstammar från olika bullerkällor och trafiken är den största orsaken till sömnstörningar. Andelen störda i de olika områdena har varierat över tiden och beroende på hur åtgärder har vidtagits. Bullerstörningar från järnvägen uppkommer vid bangården i Piteå. Andelen störda av järnvägsbuller i närområdet har dock minskat något på senare år. Industriernas bullervillkor har också skärpts över tiden.

Någon övergripande bullerutredning har inte genomförts för Piteå.

En utredning av bullerförhållandena utmed Munksundsvägen och vid Turbovägen har genomförts efter en del klagomål från närboende. Enligt utredningen har ljudnivåerna inte bedömts vara så höga att ytterligare åtgärder behöver vidtas trots att närboende upplever sig som störda.

Vid Industrigatan har tidigare framförts klagomål på störande buller. Vissa trafikomläggningar kan ha bidragit till mindre störningar och att klagomål inte längre framförs. Åtgärder för att minska hastigheten pågår för närvarande.

Enligt beräkningar i samband med Trafikutredning Piteå centrum bedöms buller från Sundsgatan medföra låg standard avseende miljö kvalitet för de bostäder som har tvåglasfönster eller balkong mot gatan eftersom bullernivåerna där beräknats överstiga 65 dBA utomhus. Bullernivåerna bedöms minska om åtgärderna i trafikutredningen genomförs.

Luftföroreningar

Den största källan till luftföroreningar är vägtrafiken. Luftföroreningar uppkommer också vid industriell verksamhet samt från uppvärmning. Piteå kommun har de tre senaste åren utfört mätningar av luftföroreningar i såväl tätorten som vid bakgrundsstationer. Det nya långsiktiga arbete med miljömål i Sverige omfattar ett flertal ämnen. Mest betydelsefulla bedöms kvävedioxid, ozon och partiklar vara.

När det gäller halterna *kvävedioxid* i Piteå i förhållande till de föreslagna miljömålen finns idag inte tillräckligt mätunderlag som möjliggör en direkt jämförelse.

Förutom miljömålen finns miljö kvalitetsnormer fastställda för några ämnen varav kvävedioxid utgör en. En miljö kvalitetsnorm får inte överskridas efter 2005. Dessutom medför normen en skyldighet för kommunerna att övervaka halterna när det kan antas att en miljö kvalitetsnorm kan komma att överskridas.

Institutet för Vatten- och Luftvårdsforskning gör i rapport L99/54 bedömningen att Piteå är en av de kommuner som under 1998/99 inte bedöms ha klarat normen i det mest belastade gaturummet och som därigenom också skulle omfattas av mätkravet.

De uppmätta halterna i Piteå av *partiklar*, *ozon* och *bensen* överskrider idag de föreslagna miljömålen.

Halterna av *svaveldioxid* och *sot* är låga. De bedöms inte överskrida kommande mål.

När det gäller miljö kvalitetsmålet Frisk luft och förhållandena i Piteå bedöms mer bakgrunds material än idag behövas, dvs fortsatta mätningar, för att kunna följa utvecklingen och med större säkerhet kunna förutsäga vad som kan inträffa i framtiden vid t ex större trafikomläggningar eller andra åtgärder. Exempelvis erfordras mätningar av föroreningshalter vid Timmerleden.

Bild: Piteå kommuns bildarkiv

Kommunens riskbild

Samlingslokaler, kommunikationer samt farligt gods utgör de största riskerna i kommunen. Piteå är den kommun i Norrbotten som hanterar mest kemikalier. Sommartid är olyckor vanligast p g a kraftig ökad befolkning. Under vinterhalvåret är den mest förekommande olycksorsaken bränder.

Det riskförebyggande arbetet är väl utbyggt. Två anläggningar med relativt stor mängd ammoniak ligger nära bostadsområden. Däremot borde vardagsolyckorna och arbetet med att förebygga olycksfall fokuseras mer än idag.

Riskbilden utgör ett av underlagen för den fysiska planeringen, d v s beredskapshänsyn i samhällsplaneringen.

Omfattande transporter av farligt gods, som bensin, gasol och kemikalier förekommer inom stadsbygden. Detta beroende på att det finns depåer av bensin och gasol samt en stordistributör av kemikalier inom området. Dessutom finns två stora förbrukare av kemikalier, nämligen Kappa Kraftliner och SCA Packaging Munksund.

Rekommenderade vägar finns för farligt gods och de är presenterade i vägverkets och räddningsverkets kartor. Förutom rekommendationerna finns lokala överenskommelser med två transportörer av bensin respektive gasol.

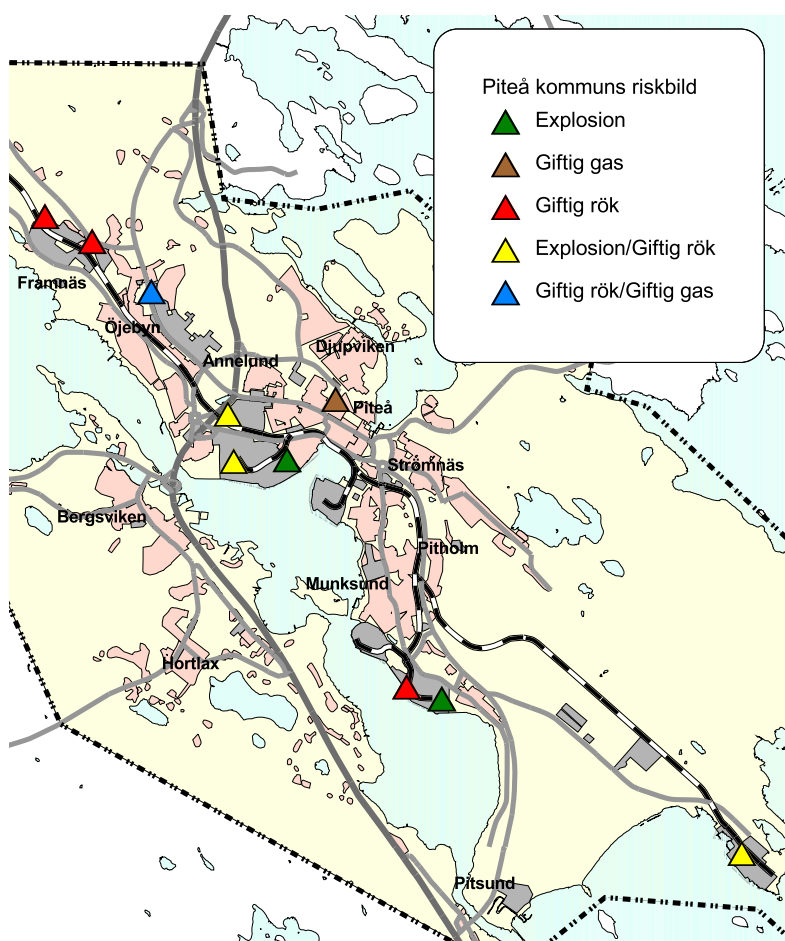
Genom lokala trafikföreskrifter kan man där så bedöms nödvändigt överväga förbud för genomfart av farligt gods.

Vissa anläggningar som bedöms kunna orsaka allvarliga skador på människa och miljö vid olyckshändelse, så kallade § 43-anläggningar, ställs det särskilda krav vad gäller riskanalys, förebyggande åtgärder och information. Inom stadsbygden finns följande sådana anläggningar Kappa Kraftliner, SCA Packaging Munksund, Piteå Djuphamn, Skoogs Tank AB, Fjellfrys AB, Polar Olje AB, Norrgasol AB, Piteå Transport AB samt PiteEnergi.

Utöver ovan nämnda anläggningar utgör bensinstationer, sågverk med stora lagringsvolym, ishallar och restauranger *andra riskobjekt*.

Vattentäkten för stadsbygden utgörs av Piteälven.

Insattiderna för större delen av stadsbygden ligger inom 10 min. För hamnen ligger insattiden inom 20 minuter.

Åtgärder

2. Kommunens riskförebyggande arbete är väl utbyggt. Däremot finns en hel del att göra för att förebygga vardagsolyckor på offentliga platser, i trafiken i skolor och i hemmen. Kommunen föreslås öka insatserna för att förebygga vardagsolyckor.

Konsekvenser

Ökade kostnader för förebyggande arbete initialt som inom en kort tid ger större besparningar i form av minskade kostnader för insatser i samband med olyckor och minskat onödigt lidande för skadedrabbade.

Översvämningar

Inom stadsbygden finns inga områden som idag kan utgöra riskområden vid översvämningar. Risk för översvämningar finns dock vid isgång och vårfloed, företrädesvis i Rokån, Lillpiteälven, Alterälven och Pite älv framför allt nedströms Bölebron.

De pågående klimatförändringarnas påverkan på översvämningar och markanvändning är svåra att förutsäga. Den ökade havsnivån till följd av klimatförändringar anges av SMHI till 15-88 cm på 100 år, vilket kommer att leda till en långsammare landhöjning än idag (100 cm/100 år).

Konsekvenserna av förväntad ökad nederbörd till följd av klimatförändringarna kan idag inte förutses. SMHI gör översvämningsskarteringar för älvar och vattendrag, men Piteälven är ännu inte skarterad i det avseendet.

Skredrisker

Statens Räddningsverk har under 1998 låtit utföra en översiktlig inventering av områden där det råder risker för ras- och skred inom Piteå Kommun. Avsikten från Räddningsverket har sedan varit att kommunerna själva skulle genomföra detaljerade studier för områden där Räddningsverket bedömt att risk för ras föreligger.

Resultatet av Räddningsverkets inventering har resulterat i en rapport. Av rapporten framgår att i kommunen finns ett antal områden där det kan finnas viss risk för ras eller skred.

Kommunen har under slutet av år 1999 tillsammans med VBB VIAK sökt klassificera de områden som Räddningsverket bedömt som riskområden. Kommunens strategi har varit att påbörja och genomföra detaljerade studier i första hand där det finns byggnader för åretruntboende. Inom kommunen finns totalt 19 områden utpekade, varav 8 områden inom stadsbygden.

Dessa områden är:

Degeränget

Större delen av området ligger inom Kappa Kraftliners fabriksområde. Bolaget svarar själva för säkerheten inom fabriksområdet. Det finns ett villaområde i den västra delen av området. Bebyggelsen bedöms ligga på betryggande avstånd från riskzonen.

Södra delen av Piteås stadskärna

Området består till stor del av utfyllnadsmassor med underliggande lösa sediment. Stabilitetsproblem har konstaterats. Området skall okulärbesiktas årligen. Detaljerade studier bör utföras med tanke på den höga nyttjandegraden ända ner mot vattnet.

Lövholmen och Klubbgården

Hela området ligger inom AssiDomäns sågverksområde. Bolaget svarar själv för säkerheten inom området.

Nördfjärdens södra strand

Området har ej tillfredställande stabilitet. Detaljundersökes om och när området skall bebyggas.

Munksund- Skuthamn

Området ligger inom SCA:s industriområde. Bolaget ansvarar för säkerheten inom området.

Grundvik och Pitsund

Befintlig bebyggelse ligger ej inom riskzonen. Viss erosion förekommer längs stränderna. Pågående erosion skall hållas under uppsikt genom årliga besiktningar.

Sör-Haraholmen

Området har tillfredställande stabilitet. Viss erosion kan förekomma i strandlinjen.

Åtgärder

3. Ta fram scenarier för olika nivåhöjningar i Piteälven respektive Bottenviken.

4. Kommunen kommer att allt eftersom gå vidare och komplettera den översiktliga karteringen med detaljerade undersökningar i de mest angelägna områdena, i första hand södra delen av Piteå stadskärna. All detaljplanering, nybyggnation av bostäder och andra anläggningar skall föregås av detaljerade geotekniska undersökningar så utförda att risken för glidning, ras och skred kan redovisas.

Läs mer

Studie av besvär förorsakade av luftföroreningar och buller i Piteå. Umeå universitet.

Trafikutredning för Piteå centrum. Piteå kommun.

Luftundersökningar i Piteå, april 1997 - maj 1998

Luftvårdsprojekt 97/98 – slutrapport. Rapport L 99/45, Miljö- och byggkontoret Piteå och IVL.

Markradonutredning för Piteå kommun. Sveriges geologiska undersökning.

Översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden i Norrbottens län Piteå kommun. Räddningsverket.

Räddningstjänstplan för Piteå kommun.

Kommunal riskanalys för Piteå kommun.

Kontakta

**Miljö- och byggkontoret
Räddningstjänsten**

► Mellankommunala frågor

I vår målsättning med översiktsplanarbetet har vi som ett mål angett bättre regional samverkan. Nödvändigheten av att kommuner samarbetar blir allt tydligare och viktigare i framtiden. Med en översiktsplan där de viktigaste frågorna för kommunens utveckling lyfts fram är det lättare att identifiera samarbetsfrågor och samarbetspartners. I dagsläget sker en hel del samarbete och ambitionen bör vara att utveckla det redan påbörjade samarbetet. Nedan redovisas en del av de samarbetsprojekt som bedrivs.

Rörlighet och dynamik är centrala begrepp för regional tillväxt. Både människor och företag fattar sina beslut oberoende av administrativa gränser. Detta understryker behovet av ett aktivt samarbete mellan kommuner vad gäller t ex utbildning, fysisk planering, transporter och näringspolitiska insatser. I Norrbotten finns en avgränsad arbetsmarkandsregion – Fyrkanten- Luleå, Boden, Älvsbyn och Piteå kommun.

I dagsläget pågår samarbete inom ett flertal områden, däribland miljö/avfallshantering, skolfrågor, näringslivsfrågor, infrastrukturfrågor såsom kollektivtrafik m m. Det är av största vikt att det påbörjade samarbetet utvecklas vidare så att ambitionen om Fyrkanten som en gemensam bostads- och arbetsmarknadsregion kan uppnås.

Bottenviks bågen, Bothnian Arc, är ett paraplyprojekt för gränsöverskridande samarbete mellan Sverige och Finland längs Bottenviken. Bottenviks bågen består av kommunerna Piteå, Luleå, Boden, Kalix och Haparanda i Sverige samt i Finland av regionkommunerna Kemi-Torneå, Ijo, Uleåborg, Lakeus, Brahestad samt Ylivieska. Projektet pågår från juni 1998 till juni 2001.

Regionen är EU:s nordligaste koncentration av industri och kvalificerad know-how. Projektet skall bidra till att skapa en gemensam vision om regionens framtid och en utvecklingsstrategi som förstärker såväl samhällsliv som näringsliv.

Viktiga mål för projektet är att identifiera regionens möjligheter, skapa nätverk för ett livskraftigt och långsiktigt regionalt samarbete samt att göra Bothnian Arc till ett kvalificerat begrepp inom den europeiska unionen.

Bothnian Arc fokuserar på regionens utvecklingsfrågor i tre delprojekt: Vision, strategi och nätverk, Kommunikationssystem samt Turism och miljö.

Projektet finansieras med lika delar av Sverige och Finland samt av EU-programmet InterReg II C. I projektet medverkar en rad viktiga samarbetspartners.

Kustjärnvägen Botniabanan som sträcker sig mellan Nyland och Umeå byggs för närvarande och beräknas vara färdig 2006/2007.

För att få till stånd en kustjärnväg efter hela Norrlandskusten återstår delen Umeå-Haparanda.

Kommunerna Umeå, Robertsfors, Skellefteå, Piteå, Luleå, Boden, Kalix och Haparanda samt Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, landstinget i Norrbottens län och Landstinget i Västerbottens län har beslutat utreda förutsättningarna för tillkomsten av Norrbotniabanan.

Norrbotniabanan är ett samhällsbyggnadsprojekt som möjliggör en regionförstoring som skapar förutsättningar för ett långsiktigt fungerande näringsliv och arbetsmarknader. Näringslivet stärks både av effektivare godstransporter och persontransporter.

Avståndet inbördes mellan tätorterna är relativt stort, vilket ger snabbtågstrafiken en särskilt viktig roll för att näringsliv, arbetsmarknad, utbildningssystem och kompetensförsörjning ska fungera samverkande längs stråket. Det samma gäller kultur- och fritidsutbudet.

En mycket viktig faktor för utvecklingen i regionen är att arbetsmarkanden kan vidgas. Norrbotniabanan skapar förutsättningar för en sådan breddning vilket innebär ett bättre samspel mellan de olika tätorterna i regionen. Orterna kan komplettera varandra och innevånarna kan lättare söka och få passande arbete.

Tillkomsten av Norrbotniabanan innebär att en effektiv transportlänk tillskapas mot det finska järnvägssystemet och blir därmed en viktig del i uppbyggnaden av transportkorridorer mot Ryssland och i förlängningen mot Asien. Den planerade Norrbotniabanan överensstämmer med EU:s strategi för uppbyggnad av transportkorridorer inom Barentsregionen.

Projektets mål är:

att genom framtagande av en idéstudie utreda förutsättningarna för en förlängning av Botniabanan med en kustjärnväg från Umeå till Haparanda – Norrbotniabanan

att med idéstudien som underlag verka för att den planerade Norrbotniabanan redovisas i Stomnäsplanen 2002-2011 samt

att den första investeringsetappen delen Kalix-Haparanda placeras i början av planperioden. Idéstudien kommer att redovisas under hösten år 2000.

En framtida Norrbotniabana förutsätter att den kommunala fysiska planeringen också inbegrips, d v s att nödvändiga markkorridorer avsätts inom berörda kommuner.

Ideérna om ett besökscentrum för Pite älvdal började i mitten av 90-talet. Nu har den första etappen invigts och öppnats. Huvudmän och bolagsbildare är kommunerna Piteå, Älvsbyn Arvidsjaur och Arjeplog. Dessutom finns ett flertal andra finansiärer.

Akva Pite älvdal är ett besökscentrum som blir ett skyltfönster för älvdalen när det är helt färdigställt. Som etapp ett har en Filmkupol och turistinformation färdigställts och invigts sommaren 2000. Filmkupolen har 18 meters diameter och plats för 200 besökare (filmkupolen är en av tre i sitt slag i Sverige, i Stockholm finns Cosmonova och i Karlshamn Kreativum) I filmkupolen ska storslagna naturfilmer visas.

Etapp två är en 400 kvadratmeter stor utställning med pedagogiskt upplägg och aktuellt innehåll som illustrerar fjälllandskapet, skogslandet och kusten.

Akva Pite älvdal kommer också att arbeta med att utveckla besöksnäringen, d v s lyfta fram älvdalen som ett regionalt, nordiskt och internationellt resmål.

Flygfrakt är en verksamhet som växer snabbt över hela världen. Luleå-Kallax flygplats ligger geografiskt rätt för att det ska vara lönsamt för världens stora flygbolag att landa på sin väg mellan främst Asien och Europa. Om flygbolagen i framtiden väljer att mellanlanda i Luleå, istället för Alaska eller vid Persiska viken vid flygningar mellan Europa och Ostasien, tjänar flygbolagen fyra timmar per enkel resa. En timme i luften kostar minst 50 000 kronor.

Målet med Kallax Cargo är att skapa förutsättningar för en fraktflygplats i Luleå. En förlängning av landningsbanan är nu genomförd liksom bildandet av en utvecklingsgrupp för att utveckla affärsidén.

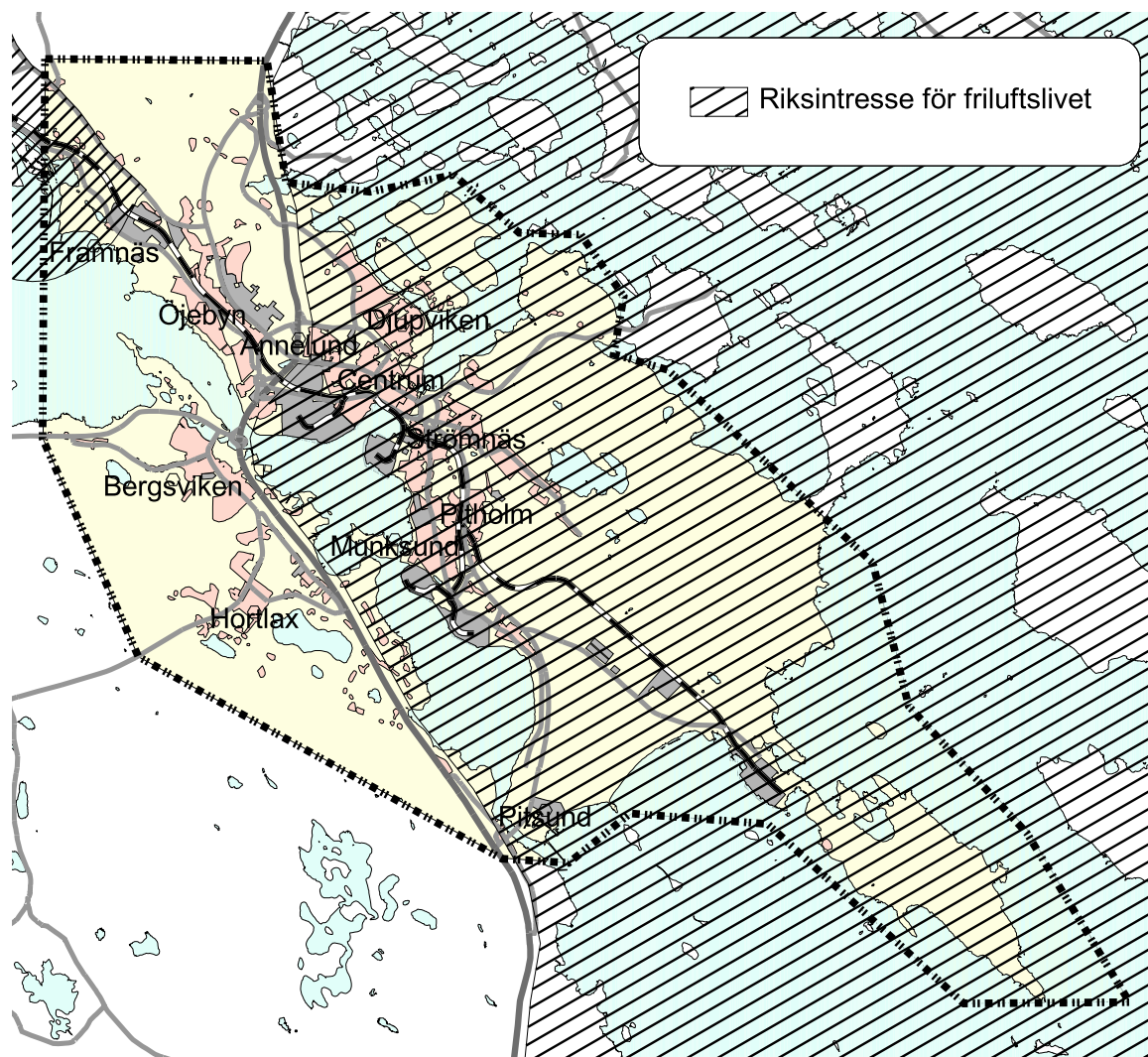
För att kunna genomföra projektet måste Kallax flygplats byggas ut med en rad andra faciliteter bl a så måste tillfartsvägarna byggas ut liksom parkeringsytorna.

Läs mer

www.norrbotniabanan.nu
www.botniabanan.nu
www.akva.se
www.kallaxcargo.se

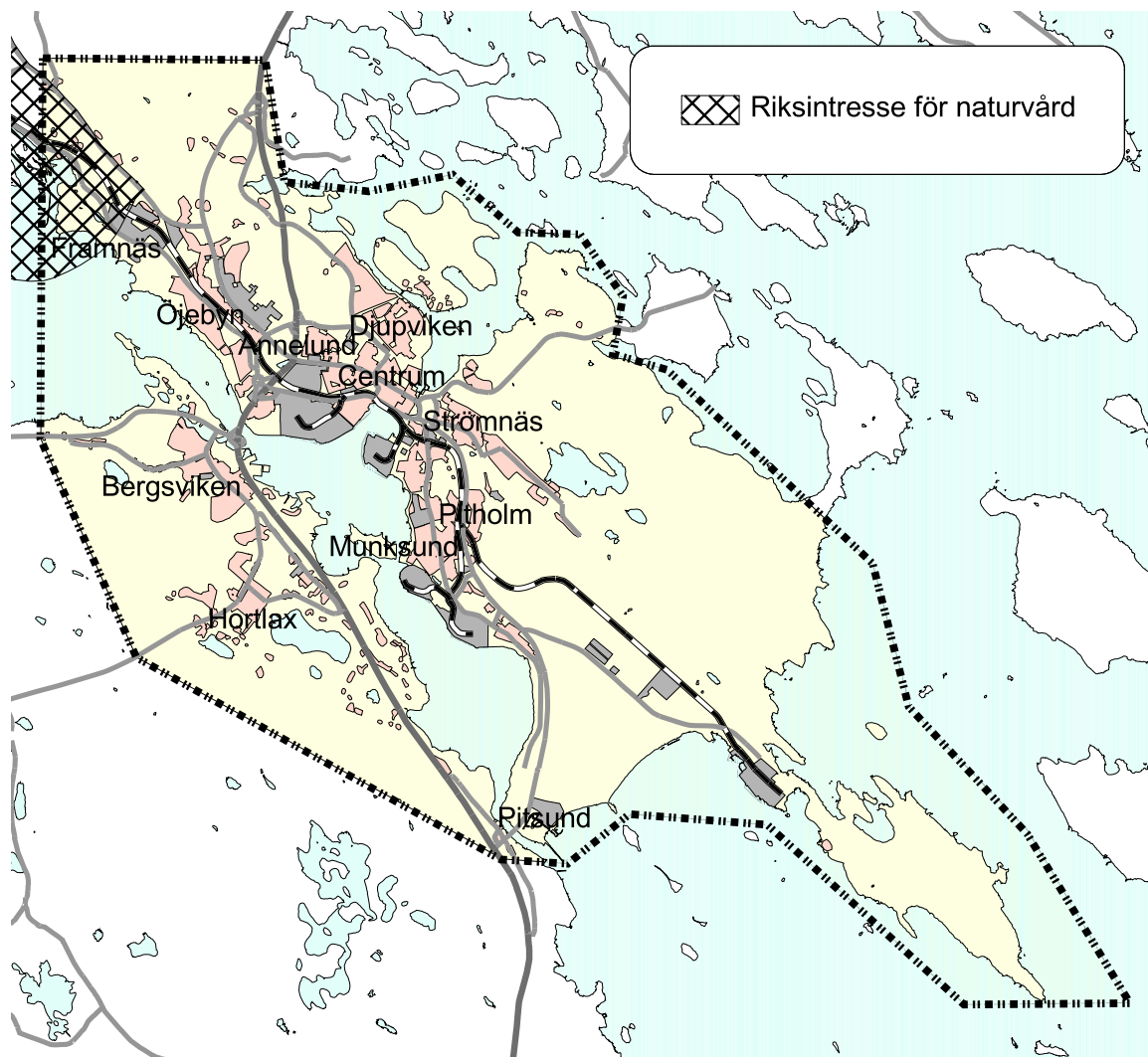
Kontakta

**Kommunledningskontoret
 Kultur och Fritid**

Friluftsliv

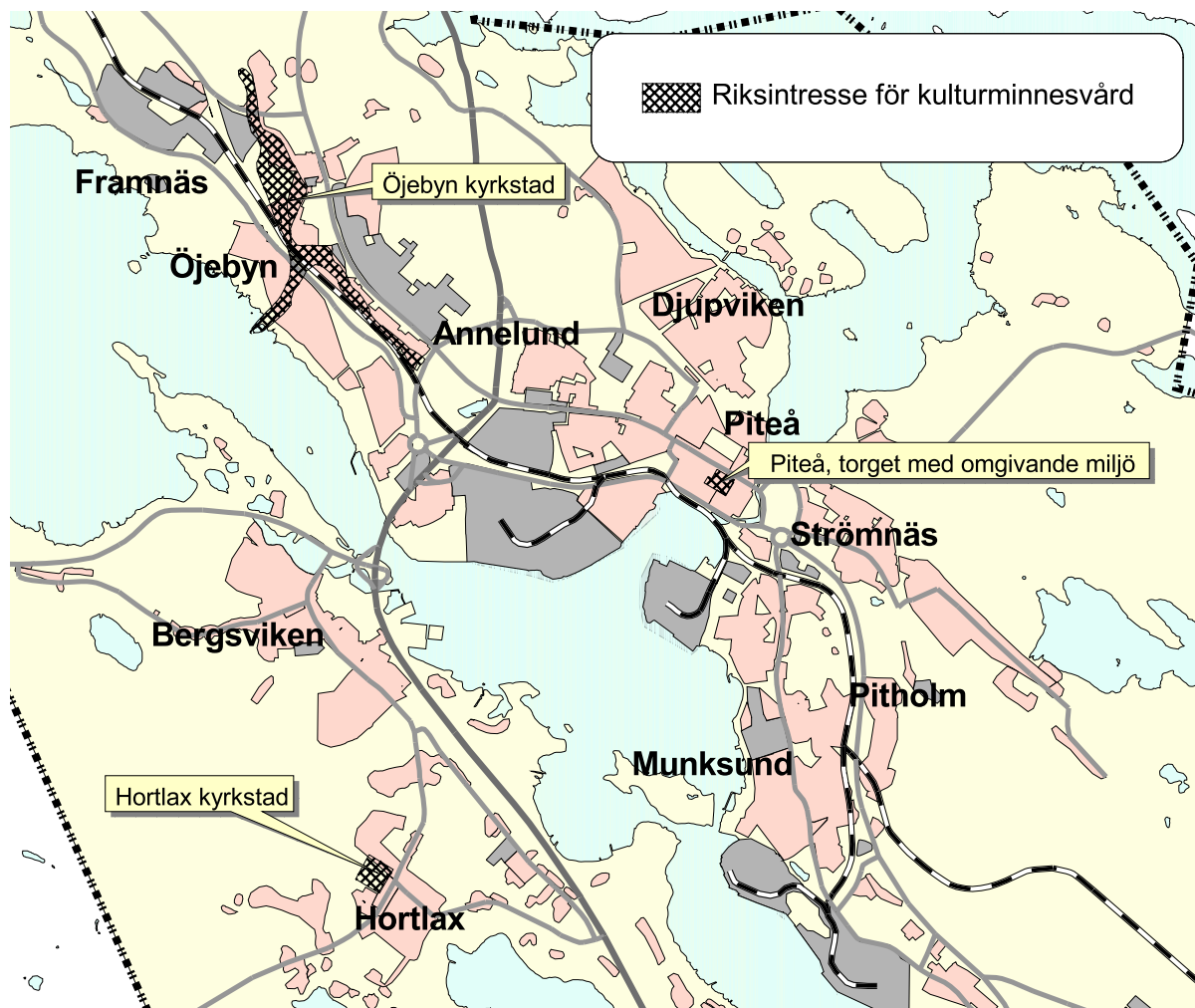
Kustområdet och skärgården i Norrbotten samt Piteälven m fl utgör riksintresse för friluftsliv. Avgränsningen av riksintresset sammanfaller med de geografiska bestämmelserna.

Naturvård

Piteälven och utlöparen av Piteälvsåsen i havet (Bondöfjärden) är avsatt som riksintresse för naturvård. Riksintresset för Piteälven sammanfaller med riksintresset för friluftsliv.

Åsen bygger upp ett pärlband av öar där Stenskär utgör den yttersta ön i havet. I det riksintressanta området ingår bl a också öarna Lill-Räbben och Stor-Räbben.

Kulturminnesvård

Inom stadsbygden ligger följande områden med utpekade kulturvärden av riksintresse:

Hortlax kyrkstad

Hortlax är en av länets och landets yngsta kyrkstäder. Den nyttjas vid stora kyrkhelger ännu idag. Kyrkstadens nio stugor är välbevarade och har ett särpräglat utseende, i dalastil, som gör dem speciella för länet. Detta ger området ett högt kulturhistoriskt värde. Kyrkan skyddas av KML 4 kap. Kyrkstugorna har ett visst skydd i detaljplan från 1961 där det anges att endast kyrkstugor får uppföras inom kyrkstugeområdet.

Åtgärder

1. Kontinuerligt underhåll, med traditionella metoder, av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, enligt PBL 3:13. Inom området bör ny bebyggelse endast medges i undantagsfall och bara efter samråd med antikvarisk myndighet. Förändringar av befintlig bebyggelse skall ske med varsamhet och, liksom ny bebyggelse ta hänsyn till den omgivande bebyggelsemiljön vad gäller bl a materialval, färgsättning och proportioner enligt PBL 3:10 och 3:12. Detaljplan bör ändras så att kulturmiljövårdens intressen, inom givet område, bättre tillgodoses.

Piteå. Torget med omgivande miljö.

I Piteå finns ett av landets tre bevarade 1600-tals torg med slutna hörn kring ett kvadratisk torgrum. Bebyggelsen runt torget är till största delen trähus från 1800-talet och dessa ger stadscentrum karaktären av en småskalig trästad vilket inte finns någon annanstans i länet. Detta ger området ett högt kulturhistoriskt och upplevelsemässigt värde.

Detaljplaneändringar som till viss del tillgodoser kulturmiljövårdens intressen upprättades 1986 och 1987. Rådhuset är byggnadsminne vilket ger det skydd enligt KML 3 kap.

Åtgärder

2. Kontinuerligt underhåll, med traditionella metoder, av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, enl PBL 3:13. Rivning av bebyggelse i området och nybyggnationer bör medges restriktivt och endast efter samråd med antikvarisk myndighet. Förändringar av befintlig bebyggelse skall ske med stor varsamhet och, liksom ny bebyggelse, ansluta till den lokala byggnadstraditionen vad gäller bl a materialval, färgsättning och proportioner, enligt PBL 3:10 och 3:12.

Vid förändring av detaljplan bör kulturmiljövårdens intressen bättre tillvaratas i föreskrifter. Gällande detaljplan inom område bör ej förvanskas.

Öjebyn. Kyrkstad med omgivande miljö.

Idag finns en välbevarad kyrka, kyrkstad, kustlandsvägens ursprungliga sträckning genom den senare och annan äldre, välbevarad bebyggelse i byakärnan kvar som påminner om den centrala roll som Öjebyn en gång spelade i bygden som kyrkligt och merkantilt centrum. Detta samt att endast få kyrkstäder finns bevarade i landet ger området ett högt kulturhistoriskt värde.

Kyrkan skyddas av KML 4 kap och det centrala Öjebyn är fast fornlämning och skyddas mot markingrepp enligt KML 2 kap. Detaljplaner gäller som tillgodoser kulturmiljövårdens intressen.

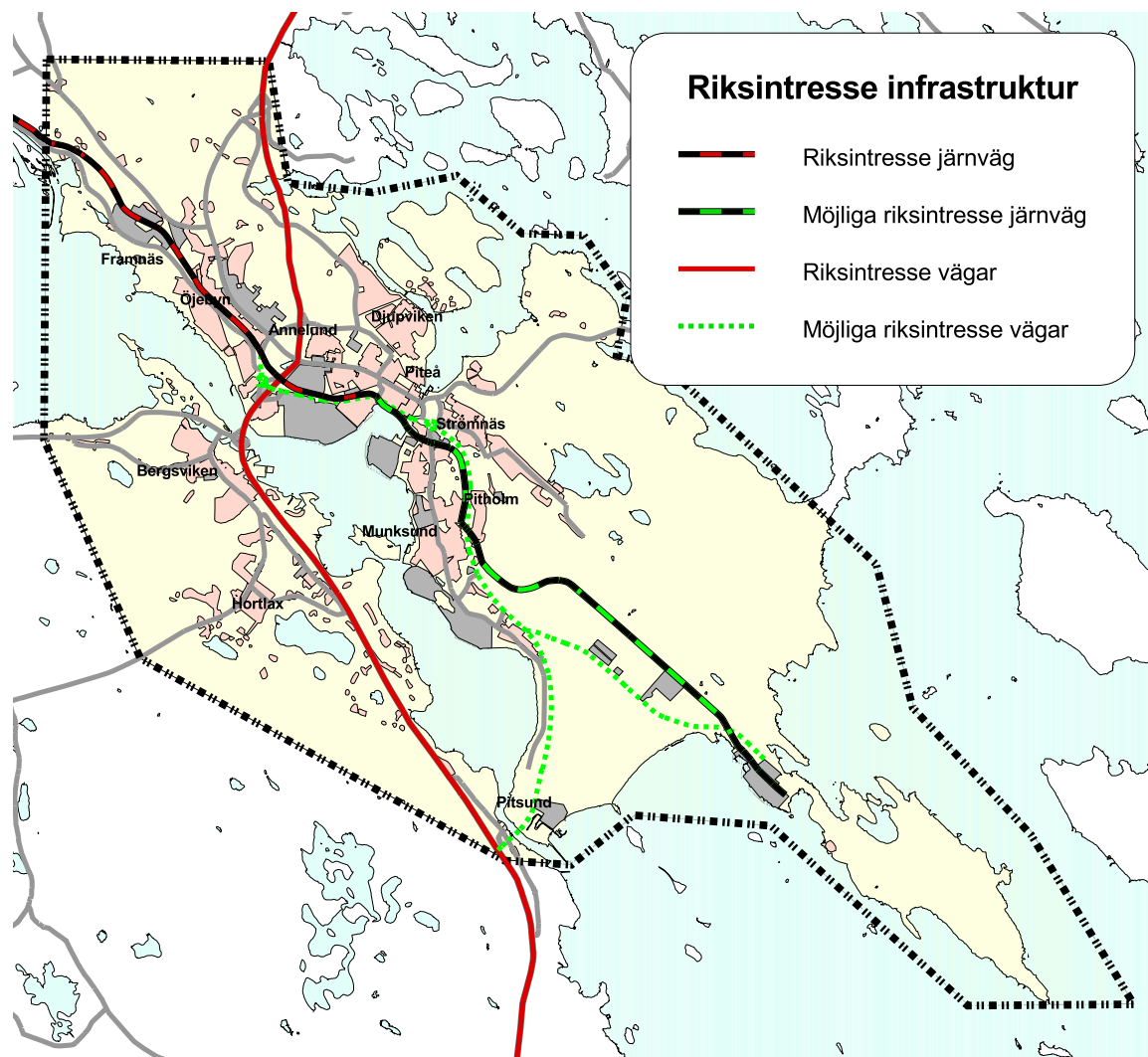
Åtgärder

3. Kontinuerligt underhåll av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, enl PBL 3:13. Uppförande av ny bebyggelse inom kyrkstugeområdet bör ej medges. Förändringar av befintlig bebyggelse bör ske med varsamhet och liksom vid eventuella nybyggnationer ansluta till lokal byggnadstradition vad gäller bl a materialval, färgsättning och proportioner, enligt PBL 3:10 och 3:12. Den gamla kustlandsvägens sträckning och utseende bör bibehållas.

Samråd bör ske med antikvarisk myndighet när förändringar planeras som kan inverka på miljön inom området och ett bevarandeprogram för området bör upprättas.

Bild: Skribenten

Riksvägar –vägar av riksintresse

Vägverket utpekar ett nät vägar som har sådana speciella funktioner för vägtransportssystemet att Vägverket bedömer att de mark- och vattenområden som berörs av vägarna är av riksintresse för kommunikationsanläggningar enligt 3 kap.8 § miljöbalken. Skyddet gäller både befintligt och planerat vägnät.

De mark- och vattenområden som berörs av det utpekade vägnätet skall skyddas mot åtgärder som påtagligt försvårar tillkomsten av eller utnyttjande av väganläggning. Vägverket anser att det innebär att vägens funktioner skall skyddas avseende möjligheterna att erhålla

- god transportkvalitet och god närhet till andra regioner
- god tillgänglighet för samtliga trafikanter som färdas både längs vägen och tvärs över vägen
- god trafiksäkerhet
- god miljö

Inom Stadsbygden är E4 en väg av riksintresse.

Följande vägar kan komma att hävdas som riksintresse: Väg 506, 505, Pitsund-Pitholmsheden-Haraholmen.

Järnväg och hamn

Järnvägen Piteå-Älvsbyn utgör ett riksintresse. Hamnen i Haraholmen och korridor för Norrbotnia-banan kan komma att hävdas som riksintresse.